

Puolustusvoimat

Försvarsmakten • The Finnish Defence Forces

Varusmies 2021

Opas varusmiespalvelukseen valmistautuvalle

Varusmies 2021

Opas varusmiespalvelukseen valmistautuvalle

Varusmies-kirjanen on hyvä tietolähde

Tutustu tähän kirjaseen huolellisesti ennen kutsuntoja.

Tutustu myös puolustusvoimien nettisivuihin osoitteessa
puolustusvoimat.fi

facebook.com/aluetoimisto

facebook.com/puolustus

youtube.com/puolustusvoimat

ISBN

Suomenkielinen printti: 978-951-25-3145-5

Suomenkielinen PDF: 978-951-25-3146-2

Ruotsinkielinen printti: 978-951-25-3147-9

Ruotsinkielinen PDF: 978-951-25-3148-6

Englanninkielinen printti: 978-951-25-3149-3

Englanninkielinen PDF: 978-951-25-3150-9

Varusmies 2021

Ilman ennakkoluuloja palvelukseen	7	Ulkomailta palveluksen aloittavat.....	34
Tuleva varusmies	10	Isyysvapaa ja isyysraha.....	36
Suomen turvallisuus ja sotilaallisen		Varusmiesten kriisien ehkäisy ja tukitoimet.....	36
maanpuolustuksen aluejako.....	10	Aikalisa – Time Out!	
Puolustusvoimien tehtävät.....	11	Elämä raitteilleen ja etsivä nuorisotyö.....	36
Suomen puolustusratkaisu.....	11	Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus sekä asiallinen	
Jokainen mies on asevelvollinen.....	12	käyttäytyminen varusmiespalveluksessa.....	36
Naisten vapaaehtoinen asepalvelus.....	13	Kysymyksiä varuskunnan arjesta?.....	36
Ennen varusmiespalvelusta	14	Sotilasoikeudenhoito.....	36
Ensin kutsuntoihin.....	14	Oikeusapu.....	37
Terveystarkastukset.....	14	Ennakoi reserviin siirtyminen.....	37
Kyselylomake.....	15	Ammattiasiat ja palvelustodistus.....	37
Kutsuntatilaisuus.....	15	Ohi on.....	37
Palveluksen aloittamisaika.....	15	Kertausharjoitukset ja	
Palveluspaikan valinta.....	15	vapaaehtoinen maanpuolustus.....	37
Asevelvollisrekisteri.....	16	Puolustushaarat ja aselajit	38
Yleiset palveluksen aloittamis- ja kotiuttamisajat.....	16	Maavoimat.....	40
Hakemuksesta tehtävät päätökset.....	16	Jalkaväki.....	41
Palveluksen aloittamisajan tai -paikan muutos.....	16	Kenttätykistö.....	41
Monikansalaisuus.....	17	Ilmatorjunta.....	42
Aseeton palvelus.....	17	Viesti.....	42
Siviilipalvelus.....	17	Pioneerit.....	43
Ahvenanmaan kotiseutuoikeuden omaavat.....	17	Sotilaspoliisi.....	44
Kestääkö kuntosi varusmiespalveluksen haasteet?.....	17	Huolto.....	44
Valmistaudu varusmiespalvelukseen myös henkisesti.....	19	Kuljettajakoulutus.....	45
Alokaskirje ja ennakkokysely.....	19	Merivoimat.....	46
Varusmiespalvelus	20	Ilmavoimat.....	48
Palveluksen aloittaminen.....	20	Rajavartiolaits.....	50
Alokkaan arki.....	21	Erikoishaku ja erityistehtävähaku	53
Lomat ja vapaa-aika.....	22	Hakeutuminen erikoishaussa ja erityistehtävähaussa.....	53
Sotilaan vaatetus ja varusteet.....	23	Erikoishaku.....	53
Ruokahuolto.....	24	Hakeutuminen erityistehtäviin.....	53
Majoitus.....	24	Erikoishaun kautta haettavia tehtäviä.....	53
Terveydenhuolto.....	24	Laskuvarjojääkärit.....	53
Sotilasapit.....	25	Sukeltajat.....	55
Sosiaalikirjuri.....	25	Erikoisrajajääkärit.....	55
Varusmiestöimikunta.....	25	Suomen kansainväliset valmusjoukot.....	56
Aloitetoiminta.....	25	Elektronisen sodankäynnin koulutus.....	56
Johtajakoulutus	26	Lentäjät.....	58
Varusmiehestä huolehditaan	28	Hävittäjä- tai helikopteriapumekaanikot.....	58
Palveluksen aloittamisajan tai -paikan muutos.....	28	Tilannevalvojat ja hävittäjien taistelunjohtajat.....	59
Sotilasavustus.....	29	Sotilaskuljettajat.....	61
Opinnot.....	30	Varusmiessoihtajat.....	62
Opintolainojen korot.....	30	Urheilijat.....	63
Muu toimeentulotuki, sosiaalipalvelut ja		Erytistehtävät.....	64
-turvaetuuudet.....	30	Lääkärit, hammaslääkärit, eläinlääkärit ja	
Virka- ja työsuhde.....	30	proviisorit.....	64
Yrittäjyys.....	30	Oikeudellinen ala.....	64
Maatalousyrittäjä.....	30	Varusmiesapit.....	64
Työttömyys.....	30	Yhteystietoja	66
Verotus.....	31	Varusmiespalveluksen jälkeen	68
Eläke.....	31	Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK)	
Laina-asiat ja velkaantuminen.....	31	antama koulutus.....	70
Ajokortti.....	31	Sotilasammatit.....	70
Passi ja esteettömyys.....	31	Sopimussotilaaksi Puolustusvoimien	
Työ- ja palvelusturvallisuus.....	31	erikoisjoukkokurssille.....	70
Terveyshaittaepäilyt.....	32	Puolustusvoimien siviilitehtävät.....	71
Sotilastapaturma ja palvelussairaus.....	32	Rajavartiolaituksen palvelukseen.....	72
Päivärahat ja muut korvaukset.....	33	Hakemuksella kriisinhallintatehtäviin.....	72
Lomat ja vapaat.....	34	Puolustusvoimien arvomerkit	73
Lomamatkat.....	34		

Ilman ennakkoluuloja palvelukseen

Ylimatruusi Henri Reivolahti, Rannikkolaivasto "Taisteluharjoitukset kysyvät henkistä kanttia"

Pian kotiutuva ylimatruusi Henri Reivolahti jättää Rannikkolaivaston Turun Pansion tukikohdan taakseen hyvillä mielin. Yhdeksän kuukauden mittainen laivapalvelus konemiehenä miinalautta Pansiolla on vastannut odotuksia. Turun ammattikorkeakoulussa kone- ja meritekniikan insinööriksi opiskeleva Reivolahti ei joutunut pohtimaan palveluspaikkatoivettaan kahta kertaa.

– Alusta alkaen tiesin, että haluan laivastoon ja konemieheksi miinalautta Pansiolle. Olen päässyt juuri sinne, minne olen halunnut, hän kertoo.

Laivapalveluksen sisällöstä ja konemiehen työnkuvasta naantililaisella Reivolahdella oli jo etukäteen jonkinlainen käsitys, koska hänen ystäviään oli aiemmin suorittanut laivapalveluksen samassa tehtävässä. Koulutusudistuksen vuoksi palvelus on tosin ollut erilainen kuin aiemmilla saapumiserillä, joten kaikkeen ei ollut mahdollista varautua etukäteen. Ensimmäisen aamuhätyksen hän muistelee sujuneen helposti eikä jännityskään vaivannut. Uudenlaiseen arkeen sopeutumisessa auttoi etenkin varusmiesten välinen hyvä yhteishenki.

– Peruskoulutuskaudella oli tosi hyvä tupa ja yhteishenki. Ei siinä oikein ollut mitään, mitä jännittää. Kaikki meni hyvin ja paljon on myös asenteesta kiinni, hän painottaa.

Motivaationsa Reivolahti sanoo olleen korkealla koko palveluksen ajan. Työtehtävät ovat olleet mielekkäitä ja sellaisia, joita hän mahdollisesti tulee kohtaamaan myös tulevaisuudessa työelämässä. Koska hänellä oli jo etukäteen koulutustaustaa ja osaamista kone- ja meritekniikasta, haastetta olisi toisinaan voinut olla enemmänkin. Laivapalveluksen aikana kartuttamastaan työkokemuksesta hän uskoo olevan hyötyä myös jatkossa.

– Konemiehen pesti on sellainen, jonka voi laittaa ansioluetteloon tai kertoa työhaastattelussa, jos hakee esimerkiksi laivanvarustamolle töihin tai lähtee opiskelemaan alaan liittyvää koulutusta.

Omalla kohdallaan Reivolahti ei ole kokenut palvelusta fyysisesti raskaaksi. Sen sijaan hän nostaa laivapalveluksessa oleelliseksi etenkin henkisen kestävyuden. Henkistä kanttia harjoitetaan varsinkin pidemmissä, jopa usean viikon mittaisissa taisteluharjoituksissa merellä, missä ajetaan yötä päivää ja ylläpidetään merivahtia.

Reivolahti suosittelee laivapalvelusta etenkin niille, jotka haluavat merille tai olla tekemisissä alusten kanssa. Laivastolla on tarjota monipuolisia hieman erikoisempiäkin toimia konemiehen tehtävistä taisteluvälineiden käsittelyyn.

Alikersantti Ida Repo, Uudenmaan prikaati: "Liikunta ennen palvelusta helpottaa aloitusta"

Hangosta kotoisin oleva alikersantti Ida Repo palvelee joukkueen varajohtajana 1. Rannikkojääkärikomppanian Amphibious Task Unit -kursilla Uudenmaan prikaatissa. Repo haki vapaaehtoiseen palvelukseen ja osallistui valintatilaisuuteen heti kun se oli mahdollista. Vapaaehtoiseen palvelukseen hakeutuminen oli asia, jota hän oli pohtinut monta vuotta. Hän haki Uudenmaan prikaatiin, koska ATU-koulutus kiinnosti häntä ja koska prikaati sijaitsee lähellä hänen kotipaikkakuntaansa.

– Ennen palveluksen aloittamista olin kyllä hermostunut, mutta samalla odotin innokkaasti sitä, että pääsisin aloittamaan, saisin uusia ystäviä ja että saisin haastaa itseäni.

Ensimmäisen kasarmissa vietetyn yön Repo nukkui huonosti. Hän jännitti tulevia päiviä, kun ei tiennyt miten pitäisi toimia.

– Ensimmäisen viikon jälkeen helpotti huomattavasti, kun pääsi rytmiin kiinni.

Repo on hyvin motivoitunut ja pitää koulutusta korkealaatuisena ja kattavana, hänen mielestään oppii paljon uutta joka päivä.

– Toivon onnistuvani ja menestyväni mahdollisimman hyvin kaikissa tehtävissäni, ja se sisäinen voima ajaa mi-

Ylimatruusi Henri Reivolhti

Alikersantti Ida Repo

nua eteenpäin. Palvelustoverit auttavat, ja kaikki tekevät parhaansa.

– Olen tyytyväinen siihen, että pääsin ATU-kurssille, jolle myös hain sekä siihen, että pääsin toivomaani tehtävään, eli joukkueen varajohtajan tehtävään.

Revolla ei vielä ole selviä tulevaisuuden suunnitelmia.

– Yksi kiinnostava mahdollisuus olisi hakea töihin prikaatiin. ATU-koulutus antaa myös mahdollisuuden hakeutua kriisinhallintatehtäviin ulkomaille, ja se voi tulla ajankohtaiseksi tulevaisuudessa.

– Palveluksen ansiosta olen kuitenkin oppinut tuntemaan paljon uusia ihmisiä ja luonut yhteyksiä, jotka voivat olla hyödyksi tulevaisuudessa, sanoo Repo.

Koulutus vastaa Revon odotuksia, ja aliupseerikurssin suorittaneena Repo sanoo, että hyvä johtaja on oikeudenmukainen, johtaa omalla esimerkillään ja asettaa muiden tarpeet omiensa edelle. Sen lisäksi hyvä johtaja asettaa realistiset vaatimukset ja antaa rakentavaa kritiikkiä. Sellainen johtaja myös alikersantti Repo pyrkii olemaan.

Vihjeenä palveluksensa aloittaville Repo sanoo, että kannattaa harrastaa liikuntaa ennen palveluksen alkua.

– Se helpottaa palveluksen aloittamista. Kaikki kokevat tietysti jossain vaiheessa, että voimat ovat lopussa, mutta aina sitä jaksaa luultua enemmän.

– Lisäksi on hyvä tutkia erilaisia koulutusvaihtoehtoja, jotta voi asettaa itselleen tavoitteita. Pitää esittää aselajitoiveensa, koska silloin on suurempi mahdollisuus saada sellainen tehtävä, josta on kiinnostunut, kannustaa Repo.

– Palvelukseen sisältyy raskaita vaiheita, mutta pitää keskittyä myönteisiin asioihin. Ympärilläsi olevat palvelustoverit auttavat, et koskaan ole yksin, sanoo Repo.

***Upseerikokelas Eemil Ratinen,
Rannikoprikaati:
"Hyvä varusmiesjohtaja
on rehti ja reilu tasapuolisesti"***

Ennen palveluksen alkamista upseerikokelas Eemil Ratisella oli päämääränä suorittaa palvelus Upinniemessä sijaitsevassa Rannikoprikaatissa, joka on Merivoimien

Upseerikokelas Eemil Rätinen

joukko-osasto. Tavoitteena oli vielä tuolloin päästä laivastoon.

– Odotin että palvelus on täällä rankkaa. Kuntoni ei ollut kovin hyvä ja jännitin kuinka pärjään fyysisesti, sekä sitä millainen ryhmähenki uusien kavereiden kanssa muodostuu.

– Ensimmäisestä aamusta muistan tuntemattomat kasvat tuvassa ja huudon ”komppaniassa herätys!”. Punkasta piti nousta heti, eikä ollut tuttuun tapaan aikaa keräillä itseään, kun ohjatut aamutoimet alkoivat saman tien. Kiireisiin aamuihin tottui kuitenkin nopeasti, eikä nopea ylösnouseminen ole tuottanut jatkossa mitään ongelmia.

Rätinen päätyi Upinniemen Rannikkoprikaatin Meritiedustelukomppanian Merivalvonnan tulenjohtolinjalle.

– Aika pian huomasin, että laivasto ei ollutkaan minun juttuni, vaan halusin haastaa itseäni ja suorittaa aselajin, joka on mahdollisimman rankka. Olen ollut hyvin motivoitunut, koska minulle oli jo heti palveluksen alkaessa selvää, että haluan johtajakoulutukseen ja upseerikokelaaksi. Uskon että minulle on erittäin paljon

hyötyä täällä saadusta johtajakoulutuksesta myös tulevissa tehtävissäni siviilissä.

Hyvä varusmiesjohtaja on Rätisen mielestä itsevarma, kuuntelee alaisia ja on tasapuolinen kaikille.

– Sen lisäksi että hyvä varusmiesjohtaja hoitaa asiat oma-aloitteisesti, hän on myös reilu ja rehti sekä tulee toimeen kaikkien kanssa.

Palveluksen aikana Rätisen kunto on kohonnut ihan valtavasti.

– Ennen palvelusta fyysinen kuntoni oli erittäin huono, joten alussa alokaskauden lenkit tuntuivat aivan mahdottomilta. Pikkuhiljaa lenkkeilyn jatkuessa ja laajetessa myös vapaa-ajalleni, kuntoni alkoi kohentua. Palvelusaikana sekä lihas- että aerobinen kuntoni kohentunut ihan valtavasti ja muutenkin oloni on paljon parempi ja virkeämpi. Täällä syttynyt kipinä juoksemiseen saa jatkoa siviilissä, jossa lenkkeilyni tulee ihan ehdottomasti jatkumaan.

Tuleva varusmies

Suomen turvallisuus ja sotilaallisen maanpuolustuksen aluejako

“Sinä olet paras henkilö puolustamaan maatamme.”

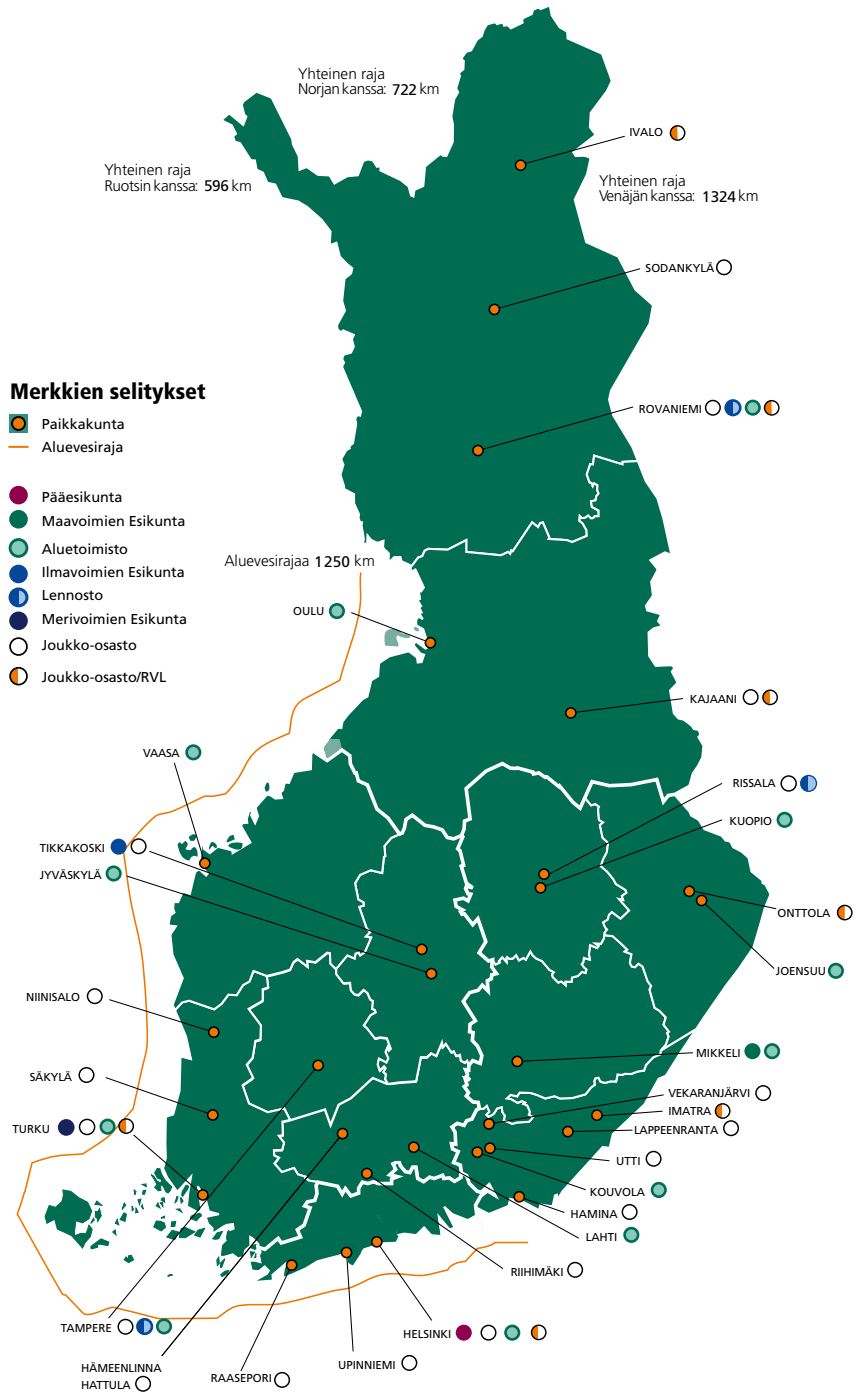
Suomi tarvitsee sinunkin panostasi, sillä olet paras henkilö puolustamaan maatamme, valtiollista itsenäisyyttämme ja alueellista koskemattomuuttamme. Yleiseen asevelvollisuuteen perustuva sotilaallinen maanpuolustus sekä oma toimintasi takaavat, ettei sinun eikä muiden maassamme asuvien oikeuksia loukata, eikä elämäämme Suomessa kukaan pääse uhkaamaan.

Sotilasliittoon kuulumaton Suomi ylläpitää ja kehittää kansallista puolustusta ja uskottavaa sotilaallista suorituskykyä. Suomi pyrkii pysyttelemään kansainvälisten selkkausten ulkopuolella ja etsimään tilanteisiin rauhanomaista ratkaisua.

Samaan aikaan on kuitenkin osoitettava, että Suomi pystyy puolustamaan itseään. Itsenäisyys ja kansalaisten turvalliset olot täytyy säilyttää, sillä niiden eteen suomalaiset ovat taistelleet edellisissä sodissa. Varusmiehenä olet siis tärkeä osa maanpuolustusta.

Asevelvollisuusajanasi saat koulutusta, jonka avulla pystyt tehokkaasti puolustamaan Suomea ja parhaiten suojelemaan lähimmäisiä sekä itseäsi. Varusmiehet koulutetaan palveluksen aikana Puolustusvoimien kokoonpanoon tarvittaviin sodan ajan tehtäviin.

Suorittamalla varusmiespalveluksesi kykyjesi mukaan osoitat parhaiten halusi turvata maamme tulevaisuuden. Sinuun luottavat myös ne, jotka eivät itse kykene turvaamaan maataan ja sen oikeuksia.

Puolustusvoimien tehtävät

Puolustusvoimien on oltava valtiovallan käytettävissä maamme itsenäisyyden turvaamiseksi aseina siinä tapauksessa, että kaikki muut keinot on käytetty. Puolustusvoimien tärkein tehtävä on jo olemassaolollaan estää maamme joutuminen sotaan.

Puolustusvoimien tehtävänä on:

- 1) Suomen sotilaallinen puolustaminen, johon kuuluvat:
  - a. maa-alueen, vesialueen ja ilmatilan valvominen sekä alueellisen koskemattomuuden turvaaminen;
  - b. kansan elinmahdollisuuksien, perusoikeuksien ja valtiojohdon toimintavapauden turvaaminen ja laillisen yhteiskuntajärjestyksen puolustaminen;
  - c. sotilaskoulutuksen antaminen ja vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen ohjaaminen sekä maanpuolustustahdon edistäminen;
- 2) muiden viranomaisten tukeminen, johon kuluvat:
  - a. virka-apu yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi, terrorismirikosten estämiseksi ja keskeyttämiseksi sekä muuksi yhteiskunnan turvaamiseksi;
  - b. pelastustoimintaan osallistuminen antamalla käytettäväksi pelastustoimintaan tarvittavaa kalustoa, henkilöstöä ja asiantuntijapalveluja;
- 3) osallistuminen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 222 artiklaan tai Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 42 artiklan 7 kohtaan perustuvaan apuun, aluevalvontayhteistyöhön tai muuhun

kansainvälisen avun antamiseen ja kansainväliseen toimintaan;

- 4) osallistuminen kansainväliseen sotilaalliseen kriisinhallintaan ja sotilastehtäviin muussa kansainvälisessä kriisinhallinnassa.

Suomen puolustusratkaisu

Suomen sotilaallinen puolustaminen toteutetaan alueellisen puolustuksen periaatteella. Alueellisessa puolustuksessa yhteiskunnan elintärkeät toiminnot turvataan ja sotilaallisen toiminnan kannalta tärkeät kohteet ja toiminnot suojataan yhteistoiminnassa muiden viranomaisten kanssa. Hyökkääjän pääsy valtakunnan toiminnan kannalta tärkeille alueille ja vaikuttaminen yhteiskunnan elintärkeisiin toimintoihin estetään. Oman toiminnan kannalta tärkeät alueet pidetään hallussa kaikissa olosuhteissa. Hyökkäys torjutaan ja tarvittaessa hyökkääjä lyödään Maa-, Meri- ja Ilmavoimien yhteisoperaatiolla sekä Puolustusvoimien yhteisillä suorituskyvyillä.

Maapuolustuksella hidastetaan ja kulutetaan sekä valituilla alueilla torjutaan ja lyödään maaseutuun suuntautuvat hyökkäykset. Ilmapuolustuksella estetään hyökkääjää saavuttamasta ilmaherruutta sekä suojataan yhteiskunnan elintärkeitä toimintoja ja omia joukkoja. Meripuolustuksella torjutaan merialueelta suuntautuvat hyökkäykset ja turvataan valtakunnan meriyhteydet.

Maa-, meri- ja ilmapuolustuksen toteuttamiseen osallistuvat kaikki puolustushaarat, Rajavartiolaitos ja siviiliviranomaiset. Tärkeä osa tätä järjestelmää ovat palvelustaan suorittavat varusmiehet.

Jokainen mies on asevelvollinen

Asevelvollisuuslain 2 §:n määrittämä kansalaisvelvollisuus alkaa sen vuoden alusta, jolloin mies täyttää kahdeksantoista vuotta ja jatkuu sen vuoden loppuun, jona hän täyttää kuusikymmentä vuotta. Asevelvollinen on palveluksessa, kuuluu reserviin tai varareserviin.

Varusmiespalvelus suoritetaan normaalisti 19–20-vuotiaana. Erikoistapauksissa palvelus aloitetaan 18 ja 29 ikävuosien välillä.

Asevelvollisuus aika on Suomessa 43 vuotta

Varusmiespalvelusaika on joko 165, 255 tai 347 päivää. Upseereiksi, aliupseereiksi ja miehistön vaatimpiin erityistehtäviin koulutettavien asevelvollisten palvelusaika on 347 päivää. Miehistön erityistaitoa ja ammattimaista osaamista vaativiin tehtäviin koulutettavien palvelusaika on 255 päivää. Asevelvollisuuden suorittavien palvelusaika on 255 tai 347 päivää. Muilla miehistötehtäviin koulutettavilla on 165 päivän palvelusaika.

Joukko-osastossa suoritettavien valintojen perusteella ratkeaa tehtävä, johon varusmies koulutetaan ja tehtävän mukainen palvelusaika. Suurin osa varusmiehistä palvelee 347 päivää. Siksi palveluksen aloittaessasi sinun kannattaa aina varautua pisimpään eli 347 päivän palvelusaikaan.

Tarkempia tietoja palvelusajoista saat mm. kutsunnoista sekä ottamalla yhteyttä suoraan koulutusta antavaan joukko-osastoon. Yhteystiedot löydät tämän kirjan sivulta 66.

Varusmieskoulutuksen päämääränä on tuottaa Puolustusvoimien sodan ajan joukkoihin sijoitettavaksi hyvän suorituskyvyn omaavia joukkoja ja hyvän osaamisen ja toimintakyvyn omaavaa henkilöstöä. Lisäksi koulutuksen avulla ylläpidetään perusvalmiutta ja kykyä kohottaa valmiutta tarpeen mukaan.

Koulutuksen aikajaksot (165–347 päivää)

Naisten vapaaehtoinen asepalvelus

Naisten vapaaehtoiseen asepalvelukseen pääsemisen edellytyksenä on Suomen kansalaisuus, 18–29 vuoden ikä palveluksen alkaessa sekä terveydentilan ja muiden henkilökohtaisten ominaisuuksien sopivuus sotilaskoulutukseen. Hakeutua voi aikaisintaan sinä vuonna, jolloin täyttää 18 vuotta.

Palveluksen aloittamismääräyksen saaneen naisen on kirjallisesti ilmoitettava, mikäli hän ei aloita palvelusta. Vastaavalla tavalla voi asepalvelusta suorittava nainen 45 päivän kuluessa palveluksen aloittamispäivästä ilmoittaa, ettei hän jatka palvelusta. Joukko-osaston komentaja voi peruuttaa 45 päivän sisällä naisen asepalveluksesta annetun määräyksen vamma, sairauden, ilmeisen sopimattomuuden tai vastaavan muun syyn perusteella. Asepalvelukseen määrätty nainen on asevelvollisia koskevien säännösten alainen.

Palveluksen jälkeen naiset siirretään reserviin sekä määrätään kertausharjoituksiin samoin perustein kuin miehetkin ja he ovat asevelvollisuuslain alaisia sen vuoden loppuun, jona täyttävät 60 vuotta.

Miten palvelukseen haetaan

Puolustusvoimien 12 aluetoimistoa huolehtivat naisten vapaaehtoiseen asepalvelukseen liittyvästä hakemusten käsittelystä, valinnoista ja palvelukseen määräämisestä. Erikoishakuvalinnoista huolehtii kyseinen joukko-osasto. Aluetoimistoista ja Puolustusvoimien muista toimipisteistä sekä Puolustusvoimien nettisivuilta saa hakeutumiseen liittyviä ohjeita sekä hakemuslomakkeita. Tämän kirjan mennessä painoon valmistellaan naisten hakeutumista Puolustusvoimien asiointipalvelussa (asiointi.puolustusvoimat.fi). Sähköisen hakeutumisen mahdollisuus kannattaa tarkastaa Puolustusvoimien internet-sivuilta ennen kirjallista hakeutumista.

Hakemus liitteineen on oltava perillä viimeistään 1. maaliskuuta siinä aluetoimistossa, jonka alueella kotikunta sijaitsee. Hakeutua voi hakuvuotta seuraavien kolmen vuoden molempiin saapumiseriini ja hakuvuoden heinäkuun erään. Hakuvuoden heinäkuun erässä paikkoja on vain rajoitetusti. Lähivuosien yleiset palveluksen aloittamis- ja kotiuttamisajat löytyvät sivulta 16. Ohjeet erikoisjoukkoihin hakeutumisesta löytyvät sivulta 53.

Aluetoimistot ja erikoishausta vastaavat joukko-osas-

tot ilmoittavat hakemusten perusteella valituille valintatilaisuuksista, joissa annetaan informaatiota vapaaehtoisesta asepalveluksesta, haastatellaan hakijat ja selvitetään heidän terveydentilansa. Valintatilaisuudet järjestetään huhtikuun aikana. Tämän jälkeen palvelukseen valituille lähetetään palveluksen aloittamismääräys ja valitsematta jääneille asiaa koskeva ilmoitus.

Valintaperusteina käytetään henkilökohtaisia ominaisuuksia sekä sitä, että valitut olisivat mahdollisimman sopivia koulutettaviksi Puolustusvoimien reserviin. Naiset aloittavat palveluksen yhtä aikaa miesten kanssa.

Valintatilaisuuspäivä on palkaton vapaapäivä, ellei työsopimuksessa ole muuta mainittu tai työnantajan kanssa muuta sovittu. Hakeutumisesta aiheutuvista matkakuluista vastaa hakija itse. Lääkärintarkastuksesta aiheutuvista kuluista voi saada korvausta. Kuitit tulee säilyttää ja ottaa mukaan valintatilaisuuteen.

Hakemuksessa on oltava mukana seuraavat asiakirjat:

- ▶ Vapaaehtoishakemus
- ▶ Lääkärinlausunto terveydentilasta (Puolustusvoimien lomake)

Erityisjärjestelyjä vähän

Naisten asepalvelus toteutetaan kaikissa puolustushaaroissa ja aselajeissa. Sotilastehtäviä ei siis jaeta sukupuolen mukaan. Eri tehtäviin määrääminen ratkaistaan niiden asettamien vaatimusten ja soveltuvuuden perusteella. Naisten koulutuksen sisältö on sama kuin muilla varusmiehillä. Erikoisjoukkoihin tai -aloille pääsyvaatimukset ovat samat kuin miehillä, kuten myös mahdollisuus johtajakoulutukseen ja myöhemmin sotilasuralle. Naisten fyysistä kuntoa ylläpidetään samojen periaatteiden mukaisesti kuin miestenkin.

Naisten asepalvelus toimeenpannaan mahdollisimman pienin erityisjärjestelyin ja Puolustusvoimien kannalta taloudellisesti edullisin ratkaisuin. Varuskunnissa naisille on omat tuvat. Tätä opasta kirjoitettaessa osassa varuskunnista on käynnissä vapaaehtoisuuteen perustuva yhteismajoituskokeilu. Sotaharjoituksissa ja Merivoimien sotaluoksilla ei erillismajoitusta järjestetä.

Raskaus on peruste palveluksen keskeyttämiselle. Myöhemmin ratkaistaan erikseen, miten palvelusta jatketaan.

Ennen varusmiespalvelusta

Kutsuntatilaisuudessa: annetaan tietoja ja ohjausta, tarkistetaan henkilötiedot, tarkastetaan terveydentila, kuullaan asevelvollisen toivomukset ja tehdään asevelvollista koskevia päätöksiä; päätös palveluskelpoisuudesta, ratkaisu palveluksen aloittamisajasta ja -paikasta, sekä palveluksesta vapauttamista koskevista asioista ja ratkaisu kaikista hakemuksista.

Ensin kutsuntoihin

Kutsunnat pidetään vuosittain elo-joulukuussa. Ne koskevat miespuolisia Suomen kansalaisia, jotka kyseisenä vuonna täyttävät 18 vuotta. Lisäksi kutsuntoihin osallistuvat ne, jotka on määrätty sen vuoden kutsunnoissa uudelleen tarkastettavaksi sekä alle 30-vuotiaat, jotka ovat jääneet edellisiin kutsuntoihin saapumatta ja joita ei ole erikseen tarkastettu.

Jokaiselle kutsunnaanalaiselle lähetetään kotiosoitteella mm. tämä kirjanen, kyselylomakkeet ja kutsuntakuulutus, josta selviää kutsuntatilaisuuksien järjestäminen eri kunnissa. Jos et saa lähetystä esimerkiksi osoitteen muutoksen vuoksi, se ei oikeuta jäämään pois kutsunnasta. Kutsuntakuulutus on nähtävissä myös Puolustusvoimien internet -sivuilla osoitteessa puolustusvoimat.fi sekä kunnan virallisella ilmoitustaululla. Kutsunnasta poisjäänti ilman laillista estettä on asevelvollisuuslain mukaan rangaistava teko. Jos muutat toiseen kuntaan ennen kutsuntoja, ota yhteys uuden asuinalueesi aluetoimistoon hy-

vissä ajoin ennen kutsuntoja. Kutsuntapäivä on palkaton vapaapäivä, ellei työ sopimuksessa ole muuta mainittu tai työnantajan kanssa muuta sovittu.

Muista, että muuttoilmoitus on tehtävä maistraatille, kun muutat pysyvästi asunnosta toiseen tai kun tilapäinen muutto kestää yli 3 kuukautta. Muuttoilmoitus on tehtävä viimeistään viikon kuluessa muutosta. Muuttoilmoituksen voi tehdä esimerkiksi sähköisessä asiointipalvelussa osoitteessa muuttoilmoitus.fi. Lisätietoja muuttoilmoitukseen liittyvistä asioista saa lähimmästä maistraatista tai osoitteesta maistraatti.fi.

Terveystarkastukset

Kutsuntaikäisten miesten terveystarkastukset suoritetaan lakisääteisesti ennen syksyn kutsuntatilaisuuksia. Tämä tarkastus ei vapauta varsinaisesta kutsuntatilaisuudesta. Nuorison terveystodistus ei vapauta ennakoterveystarkastuksesta. Jos sinulla on erikoislääkärin-todistus, ota se mukaan ennakoterveystarkastukseen ja kutsuntaan.

Kuva: JAAKKO ALA-HIIRO

Matkakustannuksia terveyskeskuksiin ja kutsuntatilaisuuksiin ei korvata. Mahdollisia erikoislääkärintodistuksia ei myöskään korvata.

Kyselylomake

Palveluskelpoisuuden, palvelupaikan ja koulutushaaran määritykseen vaikuttavat osaltaan vastauksesi ennakkokyselyyn. Kyselylomakkeet on täytettävä huolellisesti ja palautettava ohjeen mukaisesti. Tietojasi käsittelevät viranomaiset ovat vaitiolovelvollisia.

Vastauksissasi esittämät toivomukset palvelupaikan ja palveluksen aloittamisajankohdan suhteen pyritään mahdollisuuksien mukaan ottamaan huomioon. Erikoisjoukkoihin ja erikoisaloille ei määrätä varusmiehiä suoraan kutsunnoissa, vaan niihin valitaan hakemusten ja valintakokeiden perusteella. Heille määrätään kutsunnoissa varapaikka.

► Lisätietoja erikoisjoukoista ja -aloista sivulta 53–65

Kutsuntatilaisuus

Kutsuntatilaisuuteen sinun on otettava mukaasi ajokortti, passi tai muu virallinen henkilöllisyystodistus sekä tarvittavat lääkäri- ja opiskelutodistukset.

Vieraalla paikkakunnalla tilapäisesti asuvat voivat käydä kutsunnassa myös oleskelupaikkakunnallaan tai lähimmässä mahdollisessa kutsuntapaikassa. Tästä on kuitenkin sovittava oman aluetoimiston kanssa hyvissä ajoin ennen suunniteltua kutsuntapäivää.

Ulkomailla asuvien ei tarvitse saapua Suomeen kutsuntaan henkilökohtaisesti. He voivat halutessaan hoitaa kutsunta-asiansa valtakirjalla Suomessa olevan asiamiehen välityksellä. Ulkomailla asuvat voivat toimittaa tarvittavat kutsunta-asiakirjat myös lähimpään Suomen edustustoon, joka lähettää ne Suomeen.

Useimmat työnantajat maksavat normaalisti palkan kutsuntapäivältä, vaikka työehtosopimuksissa ei tällaista velvoitetta ole.

Kutsuntatilaisuudessa

- annetaan tietoja ja ohjausta
- tarkistetaan henkilötiedot
- tarkastetaan terveydentila
- kuullaan asevelvollisen toivomukset
- tehdään asevelvollista koskevia päätöksiä:
  - päätös palveluskelpoisuudesta
  - ratkaisu palveluksen aloittamisajasta ja -paikasta sekä palveluksesta vapauttamista koskevista asioista

Palveluksen aloittamisaika

Jaettaessa kutsunnanlaiset saapumiseriin pyritään ottamaan huomioon mm. esittämäsi toivomukset. Kutsuntojen jälkeisenä keväänä ylioppilaaksi kirjoittavia suositellaan hakeutumaan toisen vuoden tammikuun erään. Ellei opiskelu/koulu ole esteenä, suositellaan kutsuntojen jälkeistä tammikuun saapumiserää. Talviera mahdollistaa myös arvosanojesi parantamisen syksyllä tai taloudellisen tilan parantamisen työskentelemällä.

Yleisiä palveluksen aloittamisaikoja on kaksi vuodessa tammi- ja heinäkuussa. Poikkeavat palveluksen aloittamisajat koskevat Urheilukoulua.

Palveluspaikan valinta

Yleisenä periaatteena on sijoittaa asevelvollinen palvelukseen kotipaikkansa lähellä sijaitseviin joukko-osastoihin. Tavoitteena on myös sijoittaa asevelvolliset sellaiseen sotilaskoulutukseen ja tehtävään, joka parhaiten vastaa heidän koulupohjaa, ammattia, tulevaisuuden suunnitelmia, taitoja ja harrastuksia. Joukko-osastojen sijainti, koulutusmahdollisuudet ja varusmiesten määrät kuitenkin aiheuttavat sen, että jokainen ei mahdu lähimpään joukko-osastoon.

Ruotsinkieliset varusmiehet koulutetaan pääosin Uudenmaan prikaatissa Raaseporissa. Tähän joukko-osastoon otetaan myös ruotsin kieltä hallitsevia suomenkielisiä asevelvollisia heidän toivomustensa perusteella, mikäli tilaa on.

Pyri selkiyttämään aselaji- ja koulutushaara-toiveesi etukäteen. Missä tehtävissä voisit hyödyntää siviilitietojasi ja -taitojasi? Mistä Puolustusvoimien koulutuksesta olisi puolestaan sinulle hyötyä opiskeluissasi tai työelämässä?

Huomaa, että samantapaisia tehtäviä on eri aselajeissa.
Ilmoita toiveesi selvästi kutsuntalautakunnalle!

Asevelvollisrekisteri

Asevelvollisrekisteriin saadaan tarvittavia tietoja muun muassa asevelvollisten palveluskelpoisuuden määrittämisestä, palvelukseen määräämisestä, koulutuksen ja palveluksen suunnittelua ja järjestämistä varten. Tietojen saaminen ja niiden luovuttaminen perustuu lakiin henkilötietojen käsittelystä puolustusvoimissa. Rekisteriin saadaan tietoja mm. väestörekisterikeskukselta, terveydenhuollon palvelujen antajilta, sosiaali- ja poliisiviiranomaisilta. Rekisteristä voidaan myös luovuttaa tietoja mm. poliisille ja kansaneläkelaitokselle. Nuorisolain mukaan Puolustusvoimien on luovutettava yksilönti- ja yhteystiedot nuoren kotikunnalle etsivää nuorisotyötä varten tuen tarpeessa olevasta nuoresta, joka vapautetaan varusmiespalveluksesta palveluskelpoisuuden puuttumisen takia tai joka keskeyttää varusmiespalveluksen. Tietojen luovuttamisen tarve arvioidaan aina tapauskohtaisesti. Otteen omista rekisteritiedoista saa omasta aluetoimistosta.

Hakemuksesta tehtävät päätökset

Palveluksen aloittamisajan tai -paikan muutos

Varusmiespalvelus on suositeltavaa aloittaa mahdollisimman pian koulun päättämisen jälkeen ennen perheen perustamista, pitkäaikaisten opintojen aloittamista, ulkomaille muuttamista tai ryhtymistä itsenäiseksi yrittäjäksi. Vanhempana suoritettu varusmiespalvelus koetaan usein rasittavana mm. taloudellisten tai perhehuolienvuoksi.

Palveluksen aloittamisajankohtaa voidaan hakemuksesta muuttaa asevelvolliselle, jolle se katsotaan erittäin tarpeelliseksi

- ammattiin valmistumista tai opiskelua varten,
- taloudellisten olojen järjestämistä varten,
- näihin verrattavista muista erityisistä henkilökohtaisista syistä.

Pyri selkiyttämään aselaji- ja koulutushaaratoiveesi etukäteen.

Yleiset palveluksen aloittamis- ja kotiuttamisajat

(tätä opasta kirjoitettaessa vuoden 2024 palveluksen aloittamispäiviä ei ole vielä vahvistettu)

Maavoimat, Merivoimat, Ilmavoimat ja Rajavartiolaitos

Palveluksen aloittaminen	Kotiutuminen	255 pv	347 pv
I/22 3.1.2022	16.6.2022	14.9.2022	15.12.2022
II/22 4.7.2022	15.12.2022	15.3.2023	15.6.2023
I/23 2.1.2023	15.6.2023	13.9.2023	14.12.2023
II/23 3.7.2023	14.12.2023	13.3.2024	13.6.2024
I/2024 8.1.2024	20.6.2024	18.9.2024	19.12.2024
II/2024 8.7.2024	19.12.2024	19.3.2025	19.6.2025

Palvelus on aloitettava määrätyn päivän klo 16.00 mennessä. Urheilukoulun alkamisajat löytyvät sivulta 63.

Palveluspaikkaa voidaan hakemuksesta muuttaa, jos se on asevelvolliselle erittäin tarpeellista erityisen henkilökohtaisen syyn vuoksi.

Hakemus jätetään omalle aluetoimistolle. Hakemus on perusteltava ja liitettävä mukaan todiste ajankohdan siirron tarpeellisuudesta, kuten oppilaitoksen antama selvitys opiskelun vaatimasta ajasta yms. Hakemus on tehtävä hyvissä ajoin ennen palveluksen aloittamista. Pelkkä hakemuksen jättäminen ei riitä syyksi palveluksesta poisjäämiseen.

Hakemuksissa käytettäviä lomakkeita ja lisätietoja saa aluetoimistoista, Puolustusvoimien Internet-sivuilla ja kutsuntapaikoilta.

Monikansalaisuus

Suomen kansalaisuuden saanut ulkomaan kansalainen, joka on entisessä kotimaassaan suorittanut asevelvollisen rauhanaikaisen palvelusvelvollisuutensa tai osan siitä (vähintään 4 kk), voidaan hakemuksesta vapauttaa varusmiespalveluksesta rauhan aikana. Vapautuksesta voi päättää aluetoimisto.

Aluetoimisto voi hakemuksesta vapauttaa varusmiespalveluksesta erityisestä syystä rauhan aikana ulkomailta asuvan Suomen kansalaisen, jolla on myös toisen valtion kansalaisuus, jos asianomaisen varsinainen asunto ja koti eivät ole Suomessa eikä hänellä ole tosiasiallisia siteitä Suomeen.

Jos Suomen kansalaisella on myös Norjan, Ruotsin tai Tanskan kansalaisuus, hänen asevelvollisuudestaan on lisäksi voimassa, mitä kyseisten sopimusvaltioiden kanssa tehdyssä sopimuksessa (SopS 44/68) määrätään. Lisäksi Amerikan Yhdysvaltain (SopS 25/39) ja Suomen välillä on tehty vastaava asevelvollisuutta koskeva sopimus. Suomen kansalainen, johon sovelletaan edellä mainittuja sopimuksia, ei ole kutsunanalainen eikä hänen tarvitse suorittaa asevelvollisuuteensa liittyvää palvelusta Suomessa sinä aikana, jona hänen katsotaan vakituisesti asuvan kansalaisuutensa mukaisessa sopimusvaltiossa.

Sopimusvaltioissa asuvien monikansalaisten ei tarvitse vapautusta erikseen hakea, vaan heidän osaltaan sovelletaan edellä mainittuja sopimuksia. Sopimusvaltioissa asuvia monikansalaisia kehoitetaan selvittämään oma asevelvollisuuteen liittyvä asemansa Suomen edustustosta tai omasta valvovasta aluetoimistosta Suomesta.

Asevelvollisella ei ole velvollisuutta tulla kutsuntaan eikä varusmiespalvelukseen, jos hänellä on myös toisen valtion kansalaisuus ja hänen asuinpaikkansa on viimeiset seitsemän vuotta ollut muualla kuin Suomessa. Tämän ns. seitsemän vuoden – tulkinnanalaisten ei tarvitse vapautusta erikseen hakea. Vapautettu monikansalainen asevelvollinen voidaan määrätä palvelukseen, jos hän muuttaa Suomeen ennen sen vuoden loppua, jolloin hän täyttää 30 vuotta.

Vapautuspäätökset samoin kuin sopimustulkinat perustuvat väestötietojärjestelmän osoite- ja kansalaisuustietoihin. Siksi kannattaa varmistaa väestökirjanpitäjältä tai edustustolta, että ne ovat oikein. Lisäksi 21-vuotiaiden tai sitä vanhempien ulkomailta palvelukseen tulevien monikansalaisten kannattaa varmistua, etteivät menetä tai ole menettäneet Suomen kansalaisuuttaan 22-vuotiaana.

► **Lisätietoja osoitteista:**
migr.fi

maistraatti.fi
vaestorekisterikeskus.fi

► **Edustustojen yhteyshenkilöt osoitteesta formin.fi**

Aseeton palvelus

Asevelvollinen, jonka vakaumus estää häntä suorittamasta asevelvollisuuttaan aseellisessa palveluksessa ja joka hakee aseettomaan palvelukseen, vapautetaan aseellisesta palveluksesta ja määrätään aseettomaan palvelukseen. Aseettomana palvelevan varusmiespalvelusaika on vähintään 255 päivää tai 347 päivää, mikäli koulutettu tehtävä sitä edellyttää.

Tietoja aseettomaan palvelukseen hakeutumisesta saa Puolustusvoimien nettisivuilla, aluetoimistoista ja kutsuntapaikalla.

Siviilipalvelus

Asevelvollinen, jonka vakaumukseen perustuvat syyt estävät häntä suorittamasta asevelvollisuuslaissa säädettyä palvelusta, vapautetaan sen suorittamisesta ja määrätään suorittamaan siviilipalvelusta. Siviilipalvelukseen kuuluu peruskoulutusjakso, yhteiskunnalle hyödyllinen siviiliuonteinen työpalvelu, täydennyspalvelus, ylimääräinen palvelus ja liikekannallepanon aikainen palvelus. Siviilipalvelusaika on 347 päivää. Koulutusjakson pituus on yleensä 28 vuorokautta ja työpalvelun 319 vuorokautta.

Siviilipalvelukseen voi hakea ennen asevelvollisuuslain mukaista palvelusta, sen aikana tai sen jälkeen. Hakemusta ei saa tehdä ennen kutsuntoja. Tietoja siviilipalvelukseen hakeutumisesta saa netistä (siviilipalveluskeskus.fi), aluetoimistoista ja kutsuntapaikalla.

Ahvenanmaan kotiseutu-oikeuden omaavat

Ahvenanmaan kotiseutu-oikeuden omaavat ja alle 12-vuotiaana maakuntaan muuttaneet ja joilla on kotiseutu-oikeus saavat varusmiespalveluksen suorittamisen sijasta palvella vastaavalla tavalla luotsi- ja majakkalaitoksessa tai muussa siviilihallinnossa. Kunnes tällainen palvelus on järjestetty, kotiseutu-oikeuden omaavat ovat vapautettuja asevelvollisuuden suorittamisesta.

Kestäkö kuntosi varusmiespalveluksen haasteet?

Varusmieskoulutusjärjestelmässä liikuntakoulutuksen osuus on yli 20 prosenttia koulutukseen käytettävästä ajasta ja fyysisen koulutuksen osuus on lähes puolet. Liikuntakoulutuksen päämääränä on pysyvän liikuntaharrastuksen edistäminen siten, että asevelvolliset jatkavat fyysisen kuntosensa ylläpitämistä myös reservissä. Hyvän fyysisen kunnan myötä kohenee myös oma terveys, työkyky ja elämisen laatu.

Jos epäilet omaa kuntoaasi

Aloita viipymättä monipuolinen fyysinen harjoittelu. Muista, että kuntosi kohoaa jo, mikäli liikut 3–4 kertaa viikossa vähintään 30 minuutin ajan. Huomaat, että kunnan kohottaminen ei vaadi isoa panostusta viikoittaisissa rutiineissa.

Sotilaskoulutuksesta selviytyminen ei ole terveelle nuorelle mitenkään ylivoimaista, mutta hyvä kestävyys- ja lihaskunto nopeuttavat palautumista koulutuksen aiheuttamasta rasituksesta.

Varusmiespalvelukseen sisältyy runsaasti kävelyä. Kävelytottumuksia voit kehittää lisäämällä ennakkoon päivittäistä kävelyä. Tee kävelen nyt se lyhyt matka, jonka ennen ajoit autolla. Käytä hissin sijasta rappusia. Liikkumistapa ja -tottumuksia muuttamalla fyysinen kuntosi kohoaa huomaamatta.

Kestävyys ja lihasvoima ovat tärkeimmät sotilaskoulutuksessa tarvittavat perusominaisuudet. Myöskään ei sovi unohtaa esimerkiksi asutuskeskustaistelussa vaadittavaa nopeutta ja ketteryyttä.

Kestävyyttä voidaan helposti kehittää kävely-, sauva-kävely-, juoksu-, uinti-, pyöräily-, soutu-, melonta-, rullaluistelu- tai hiihtolenkkien avulla. Kestävyysharjoitusta tulisi tehdä 1–2 kertaa viikossa. Harjoituksen tulisi kestää vähintään 30–60 minuuttia ja sen tulisi aiheuttaa lievää hengästymistä ja hikoilua.

Lihaskuntoa voidaan kehittää esim. kuntosaliharjoittelulla, kuntonyrkkeilyllä sekä muiden kamppailulajien harjoittelulla. Koko kehon lihaskuntoharjoituksia tulisi tehdä 2–3 kertaa viikossa. Yhden harjoituksen olisi hyvä kestää vähintään 30–60 minuuttia. Voit myös jaksottaa lihaskuntoharjoittelua päivän mittaan. Tee aluksi aamuin ja illoin esim. 10 punnerrusta, 20 vatsaa ja 20 kyykkyä. Huomaat kehittyväsi nopeasti.

Kestävyys- ja lihaskunto-ominaisuuksien lisäksi on hyvä kehittää ketteryyss- ja nopeusominaisuuksia sekä kehon liikehallintaa 1–2 kertaa viikossa. Näiden ominaisuuksien harjoittelun voi yhdistää kestävyys- ja lihaskuntoharjoittelun alku- tai loppuverryttelyosuuteen. Verryttelyt voivat esimerkiksi sisältää erilaisia kehonhallinta-, hyppy- ja loikka-, spurtti-, sekä tasapainoharjoitteita. Myös mm. palloilulajit, telinevoimistelu ja yleisurheilua soveltuvat erinomaisesti kehittämään ketteryyss-, nopeus- ja liikehallintataitoja.

Kuntoharjoittelu aloitetaan nousujohteisesti ja varovasti ottaen huomioon oma lähtötaso. Vähemmän liikuntaa harrastaneilla tulisi ensimmäisten viikkojen aikana harjoitusten olla keveitä ja lyhyitä (20–30 min). Rasitustasoa lisätään kunnan kohotessa esimerkiksi siirtymällä vaativampaan harjoitusmaastoon, pidentämällä harjoituksen kestoa sekä lisäämällä liikuntasuoritusten määrää. Kehittävässä harjoittelussa on erityisen tärkeää huomioida myös liikuntamuotojen monipuolisuus.

Hyödynnä sovelluskaupoista löytyvää ilmaista marsmars -älypuhelinpalvelua. Palvelussa voit tehdä kunto-kartoituksen ja hyödyntää valmiita kunto-ohjelmia sekä harjoitteluohjeita. Marsmars mahdollistaa oman harjoittelun seurannan ja halutessasi voit kutsua mukaan myös kaverisi kannustajaksi.

Kunnon testaaminen

Ennen kuntoharjoittelun aloittamista on hyvä varmistaa, että terveytesi on kunnossa. Tarvittaessa voit käydä lääkärintarkastuksessa. Fyysisen kunnan lähtötasotestillä on hyvä tarkistaa, onko kuntosi odotusten mukainen. Lataa puhelimeesi MarsMars -palvelu ja suorita virtuaalinen kuntotesti, jonka perusteella saat harjoitusohjelman. Palvelussa on myös kattava valikoima treenivideoita, joista saat vinkkejä turvalliseen ja monipuoliseen harjoitteluun.

Kuntosi voit testata myös ns. Cooperin testillä. Kävele, hölkkää tai juokse 12 minuuttia mahdollisimman hyvää vauhtia. Testi kertoo varsin luotettavasti hengitys- ja verenkiertoelimestön tilan sekä kunnan. Jos ehdit 12 minuutin aikana yli 2800 metriä, kuntosi on hyvällä tasolla. Mikäli jäät alle 2200 metrin, aloita viipymättä säännöllinen ja monipuolinen liikkuminen. Varusmiespalveluksen ensimmäisillä viikoilla kestävyyskuntoasi tullaan testaamaan Cooperin testillä, lihaskuntoa etunojapunnerrusten, istumaannousujen ja vauhdittoman pituushypyn avulla sekä uimataitoa 200m uimataitotestillä. Näissä testeissä testattavia ominaisuuksia ja liikkeitä sinun kannattaa harjoitella jo ennen palveluksen aloittamista, koska näiden suoritusten toistaminen kehittää ja valmistaa sinua suoriutumaan testeistä.'

Tervetuloa Suomen suurimpaan kuntokouluun!

► **Lisätietoa Puolustusvoimien liikuntakoulutuksesta osoitteella**

<https://puolustusvoimat.fi/web/sotilasliikunta/etusivu>

Palautuminen ja ravinto

Jotta kuntosi kohoaa optimaalisesti, sinun on huolehdittava myös elimistön palautumisesta. Muista, että elimistö kehittyy ja kunto nousee vasta palautumisen aikana.

Palautumista voit edistää seuraavasti:

- liikuntaharjoituksiin liittyy aina monipuolinen alku- ja loppuverryttely (10–15 min)
- kuntoiluun liittyy luonnollisena osana myös säännöllinen lihashuolto: (15 - 30 min/kerta): harjoituksen jälkeen tehtävät 30 sekunnin venytykset päälihasryhmille, palauttavat putkirullaukset, liikkuvuutta lisäävät liikkeet ja 1 minuutin mittaiset venytykset
- riittävä nesteen nauttiminen harjoituksen aikana ja sen jälkeen (15 min välein kulaus vettä)
- kevyt ja palauttava liikunta kovien harjoitusten ja harjoitusjaksojen jälkeen (30–45 min): esimerkiksi kävely, sauva-kävely, uinti, pyöräily alhaisella teholla suoritettuna nopeuttavat elimistön palautumista paremmin kuin paikallaan oleminen Palauttavan liikunnan tehon tulee olla kevyt ja hyvä käytännön ohje on liikkua niin, että pystyt liikkumaan ilman hengästymistä.
- terveellinen ja monipuolinen ravitsemus
- säännöllinen riittävä lepo ja uni, 7–8 tuntia vuorokaudessa
- säännöllinen, monipuolinen ja virikkeellinen elämä. Tupakointi ja alkoholin käyttö hidastavat palautumista.

MarsMars.fi Inttikuntoon kolmessa kuukaudessa!

Terveellinen ruokavalio sisältää riittävästi välttämättömiä suojaravintoaineita (vitamiineja ja hivenaineita) ja sopivasti energiaa elimistön tarpeita varten. Kova rasva kannattaa korvata pehmeillä ja juoksevilla rasvoilla. Puhdistettuja, nopeasti imeytyviä hiilihydraatteja kannattaa välttää. Suolaa ja alkoholia ei tule nauttia liian runsaasti. **Kiinnitä ravinnossa huomiota ainakin näihin seikoihin:**

- Kasvikset marjat ja hedelmät keventävät ruokavaliota ja edistävät sydänterveyttä. Syö niitä puoli kiloa päivässä.
- Täysjyvävalmisteet, pavut, linssit, kasvikset, siemenet ja pähkinät takaavat riittävän kuidun saannin (pitkäkestoinen hiilihydraatti).
- Suolan saannin vähentäminen auttaa ehkäisemään ja hallitsemaan kohonnutta verenpainetta.
- Sopiva annoskoko ja säännöllinen ateriarhythmi pitävät mielesi virkeänä.

Tupakkatuotteiden käyttö

Tupakointi ja nuuskaaminen ovat haitallisia sekä yleisterveydelle että suun terveydelle, unohtamatta kosmetista haittaa. Tupakka- ja nikotiiniuotteiden käyttö heikentää fyysistä suorituskykyä ja palautumista sekä lisää riskiä sairastua erilaisiin syöpiin. Nuuska voi sisältää jopa 20 kertaa enemmän nikotiinia kuin tupakka ja se aiheuttaa voimakasta riippuvuutta. Nuuskan pitkäaikaisvaikutuksista on toistaiseksi tehty vähemmän tutkimusta kuin tupakoinnista, mutta jo nyt tiedetään, että nuuska on erityisen haitallista suun limakalvoille ja hampaille, ja se altistaa syöpätaudeille sekä sydän- ja verenkiertolimistön sairauksille.

Välittömiä hyötyjä lopettamisesta ovat terveyden kohentuminen, kuten infektioiden vähentyminen ja vireystilan paraneminen sekä taloudelliset säästöt. Voit testata oman riippuvuutesi: <https://www.filha.fi/hankkeet/irti-nuuskastasta/>

- ▶ **Voit testata oman riippuvuutesi:**
<https://www.filha.fi/hankkeet/irti-nuuskastasta/>

Valmistaudu varusmiespalvelukseen myös henkisesti

Varusmiesaika poikkeaa useimpien nuorten aikaisemmista elämäntilanteista ja kokemuksista. Varusmiespalveluksessa kohdataan paljon uusia ihmisiä ja toimitaan täsmällisten ohjeiden ja aikataulujen mukaan osana suurempaa joukkoa. Elämä varuskunnassa saattaa välillä tuntua stressaavalta, koska se ei ole yhtä vapaata kuin

siviilissä. Siviilielämässä omia epämukavuuksia välttämällä, mutta varusmiespalveluksessa se ei välttämättä ole aina mahdollista.

Varusmieheltä edellytetään joustavuutta ja jonkin verran sosiaalisuutta, kuten esimerkiksi sopeutumista yhteismajoitukseen ja ryhmään, käskyvaltasuhteisiin sekä kykyä siviilielämän yhteensovittamiseen varusmiespalveluksen kanssa. Varusmiespalvelus kannattaa kuitenkin nähdä mahdollisuutena, missä voi kehittää itseään. Varusmiespalveluksesta saa monia hyödyllisiä taitoja ja kokemusta tulevaa elämää varten.

Tässä muutamia vinkkejä, jotka auttavat sinua valmistautumaan varusmiespalvelukseen myös henkisesti: Jos varusmiespalvelus huolestuttaa sinua, niin jaa nämä huolet puhumalla niistä ystävien, läheisten ja palveluksessa ollessasi muiden varusmiesten tai esimiesten ja varuskunnan tukihenkilöstön kanssa. Puhuminen helpottaa. Mieti asioita, jotka saavat sinut hyvälle mielelle ja palauta näitä asioita mieleen hankalissa tilanteissa. Opettele vaikkapa jokin rentoutumisharjoitus. Harrasta säännöllisesti liikuntaa, sillä liikunta auttaa sietämään stressiä. Pyri hoitamaan ja vahvistamaan ihmissuhteitasi, koska tämäkin on tärkeää stressinsietokyvyn kannalta. Huumori on tärkeä keino stressin lievittämiseen. Muista kuitenkin nauraa yhdessä toisten kanssa, eikä toisille. Myönteinen ajattelu auttaa vaikeissakin tilanteissa. Tulelet huomaamaan, että intti ei kestä ikuisesti.

Alokaskirje ja ennakkokysely

Joukko-osastot lähettävät alokaskirjeet tuleville alokaille n.2-3 kuukautta ennen palveluksen alkamista. Alokaskirjeellä toivotetaan tulevat alokkaat tervetulleiksi palvelukseen, ohjataan tekemään ennakkokysely Puolustusvoimien asiointipalvelussa (asiointi.puolustusvoimat.fi) sekä annetaan ohjeita ja tietoa varusmiespalveluksesta sekä siihen valmistautumisesta. Alokaskirjeen löydät myös joukko-osastosi verkkosivuilta.

Ennakkokyselyn tarkoituksena on selvittää halukkuutesi eri koulutusvaihtoehtoihin sekä fyysisen kuntosi tilanne. Päämääränä on sijoittaa sinut jo ennakolta haluamasi koulutusvaihtoehtoon mukaiseen perusyksikköön ja joukkueeseen. Vastauksesi otetaan huomioon perusyksikköäsi, joukkuettasi sekä palvelustehtäväsi valitessa. Vastauksesi eivät kuitenkaan ole lopullisesti sitovia, vaan lopulliset palvelustehtävähalukkuudet kysytään vielä alokasjakson aikana.

Kyselyyn pyydetään vastaamaan ensisijaisesti Puolustusvoimien asiointipalvelussa (asiointi.puolustusvoimat.fi). Palveluun tunnistaudutaan verkko-pankkitunnuksilla, mobiilivarmenteella tai sähköisellä henkilökortilla. Jokaisella joukko-osastolla on palvelussa omat kyselynsä.

Puolustusvoimien 12 min kuntoluokittelu

Suluissa naisten luokittelu

alle 1950 m	Heikko	(alle 1700 m)
1950–2500 m	Välttävä	(1700–2200 m)
2500–2700 m	Tyydyttävä	(2200–2400 m)
2700–2900 m	Hyvä	(2400–2600 m)
2900–3100 m	Kiitettävä	(2600–2800 m)
yli 3100 m	Erinomainen	(yli 2800 m)

Varusmiespalvelus

Palveluksen aloittaminen

Palveluksen aloittamismääräys

Palveluksen aloittamismääräys annetaan sinulle joko kutsuntatilaisuudessa tai se lähetetään postitse. Siitä selvää, milloin ja missä joukko-osastossa sinun on aloitettava palvelus. Palveluksen aloittamismääräys on samalla matkalippusi, josta irrotettavilla lipuilla voit matkustaa linja-autolla ja junalla Suomen alueella kotipaikastasi palveluspaikkakunnalle (liput eivät käy Tampereen ja Turun paikallisliikenteessä eikä pääkaupunkiseudun seutuliikenteessä).

Lippuun on merkitty sen voimassaoloaika. Muista matkustustavoista maksetaan korvaukset palveluspaikassa jälkikäteen tositteiden perusteella:

- matkakorvausta kotipaikasta palveluspaikkaan siltä osalta, jota palveluksen aloittamismääräyksen matkalippu ei kata
- ruokarahaa, jos matkustamisaika kestää yli kuusi tuntia.

Sinun on muistettava esittää matkaliput ja muut tositteet korvausanomuksen yhteydessä heti palveluksen aloitettuasi.

Jos ennen palvelukseen lähtöä sinulle sattuu sellainen tapaturma tai sairastuminen, joka estää sinua matkustamasta tai on haittana palveluksen suorittamiselle, on otettava yhteys aluetoimistoon. Erittäin tärkeää on toimittaa aluetoimistolle lääkärintodistus sairauden tai vamman laadusta, sen aiheuttamista haitoista ja todennäköisestä kestämisajasta tai kehittymisestä.

Pelkkä lääkärintodistuksen jättäminen ei riitä syyksi palveluksesta poisjäämiseen, tähän on saatava erillinen aluetoimistosi päätös.

Lähde ajoissa matkaan

Lähde matkalle riittävän aikaisin. Saapuessasi joukko-osastoon jo puolen päivän aikaan ehdit kaikessa rauhasa ottaa vastaan varusteesi ja sovittaa niitä. Myöhästy-

minen aiheuttaa perillä joukko-osastossa hankaluuksia sekä vastaanottajalle että saapujalle itselleen. Määräaikana palvelukseen saapumatta jääminen on rangaistavaa.

Älä tee itsestäsi huomionkohdetta tulemalla palvelukseen humaltuneena ja muista, että sotilaan esiintyminen juopuneena on rangaistavaa samoin kuin päihneiden tuominen kasarmialueelle.

Joukko-osastosi sijoituspaikkakunnan rautatie- ja linja-autoasemalla on järjestetty opastus ja kuljetus perille. Ainakin ensimmäinen matka palveluspaikkaan kannattaa tehdä julkisia kulkuneuvoja käyttäen, mikäli se vain on mahdollista.

Mitä matkalle mukaan

Kotoa lähtiessäsi pukeudu käytännölliseen, sään mukaiseen vaatetukseen, jonka viet kotiin ensimmäisellä lomallasi. Vaikka varusmiehellä on lomalla ja vapaa-aikanaan

oikeus käyttää siviiliasua, ei sen säilyttäminen ensimmäisen loman jälkeen ole kasarmialueen tiloissa sallittua.

- Kun lähdet varusmiespalvelukseen, ota mukaasi:
- halutessasi omat parranajovälineet
  - henkilökohtaisen puhtauden hoidossa tarvittavat välineet
  - sairausvakuutuskortti (KELA-kortti) ja ajokortti sekä mahdollinen passi tai muu virallinen henkilöllisyystodistus
  - rokotustodistus
  - halutessasi tämä Varusmies-kirjanen
  - tilinumerosi (IBAN -muodossa) ja pankkitunnukset

Mikäli sinulla ei ole Suomessa, EU- tai ETA -maissa olevaa pankkitiliä, niin sellainen täytyy avata ennen palveluksen alkua. Suositeltavaa on, että sinulla on suomalainen pankkitili, mikäli haluat välttyä mahdollisilta ulkomaisten pankkien tilinkäyttökulujen veloituksilta.

Jonkin ajan päästä voit myös ottaa liikunta- ja harrastusvälineitä mukaan kasarmille. Joukko-osastossa on lukittava kaappi tai varasto, jossa voidaan säilyttää mukana tuomasi harrastusvälineet.

Varuskunnissa on varusmiesten käytössä ilmainen WLAN-verkko. Oma päätelaite kannattaa ottaa mukaan. Perusyksiköt jakavat oppimateriaalin sekä hyödyllistä tietoa Puolustusvoimien sähköisen oppimisolustan PVMOODLE:n avulla, joten oman päätelaitteen avulla saat tietoa palvelukseen liittyvistä asioista paikasta ja kellonajasta riippumatta. Perusyksiköillä on myös muutamia yhteiskäyttöisiä mobiilipäätelaitteita lainattavaksi, mikäli omaa päätelaitetta ei ole.

Alokkaan arki

Palveluksen aloittamispäivä

Olet palveluksessa siitä hetkestä alkaen, kun ilmoittaudut joukko-osastoosi. Asevelvollinen on lain mukaan sotilashenkilö myös siitä hetkestä lähtien, kun hänen olisi pitänyt viimeistään saapua joukko-osastoon. Ensimmäinen päivä on varattu varusteiden hakuun. Varsinaista koulutusta ei vielä ole, joten silloin on hyvää aikaa tutustua kaikessa rauhassa uuteen ympäristöön. Mitä aikaisemmin ilmoittaudut yksikkösi, sitä rauhallisemmin alkaa totuttautumisesi sotilaan elämään.

Ensimmäinen aamu

Ensimmäinen herätys sotaväessä on ikimuistoinen – tosin se tuskin on niin kauhea kuin tarinat kertovat. Sotilaallisen riipeyden ja täsmällisyyden opettelu alkaa heti ensi hetkistä. Pukeutuminen ja palvelukseen järjestyminen sekä sotilaallinen käyttäytyminen hämmäntävät aluksi jokaisen siviilielämään tottuneen. Alussa voi tuntua olevan kiire joka paikkaan odottamaan, mutta se kuuluu asiaan, jotta mahdollisimman pian päästäisiin varsinaiseen koulutukseen käsiksi.

Sotilaskoti palvelee varusmiehiä vapaa-aikana.

Vauhdikasta alkua ei kannata säikähtää. Jokainen asia opetetaan ennen kuin sen osaaminen vaaditaan.

Koulutus alkaa

Varusmiespalveluksen ja alokasjakson aloittaa kahden viikon mittainen orientaatiokurssi. Kurssilla opetetaan palvelukseen liittyvät perusasiat, sotilaan oikeudet ja velvollisuudet, toiminta sotilasorganisaatiossa sekä työ- ja palvelusturvallisuuden perusteet. Lisäksi kurssin aikana saadaan tarvittavat varusteet ja tehdään tarvittavat tulotestit.

Älä haudo ongelmiasi

Esimiestesi puoleen kääntymistä ei kannata ujoilla, sillä he antavat neuvoja pienissäkin asioissa. Lähin esimies on oma **ryhmänjohtaja**, sotilasarvoltaan yleensä alikersantti. Varusmiesesimiehiltä, ryhmänjohtajalta tai **joukkueenjohtajalta (sotilasarvoltaan yleensä kolkelas)** voit kysyä kaikkia jokapäiväiseen palvelukseen liittyviä asioita. **Yksikön vääpeli** huolehtii yksikön käytännön hallinnoinnista ja huollosta. Hänen puoleensa voit kääntyä mm. matkakorvaus- ja lomamatka-asioissa. **Yksikön päällikkö** vastaa koko yksikkönsä hallinnosta, koulutuksesta ja hyvinvoinnista. Hänen puoleensa on jokaisella varusmiehellä oikeus kääntyä aina, koskivatpa ongelmat sitten sotilas- tai siviiliasioita.

Kahdenkeskisessä tulohaastattelussa esimiehet tutustuvat alaisiinsa ja tarjoavat mahdollisuuden esittää omia toivomuksia ja kysymyksiä, joiden ratkaiseminen helpottaa sopeutumista sotilaselämään. Päivystävä, ympärivuorokautinen Puolustusvoimien terveysneuvonta-numero 0299 581 010 palvelee varusmiehiä kaikissa terveydellisissä ongelmissa. Numerosta vastaa sairaanhoitaja. Keskustelua varten käytettävissä on myös lähes ympäri vuorokauden Suomen Mielenterveysseuran valtakunnallinen kriisipuhelin 010 195 202.

Myös joukko-osaston tukihenkilöt (sotilaspappi, lääkäri, sairaanhoitaja, sosiaaliterapeutti ja varusmies-toimikunta) ovat valmiita auttamaan ongelmien ratkaisemisessa.

Lomat ja vapaa-aika

Muut kuin palvelukseen tai lepoaikaan kuuluvat ajat ovat varusmiehen vapaa-aikaa.

Ilta vapaa-aikaa on palveluksen salliessa yleensä kello 17.30–21.30. Edellä olevasta ajasta voidaan poiketa koulutuksellista tai valmiudellisista syistä, ruokailuvuorjärjestelyistä tai muista esim. huoltopalveluun tai järjestelyihin liittyvistä syistä johtuen. Vapaa-ajalla voit käyttää omia päätelaitteita.

Oikeus liikkua vapaa-aikana kasarmialueen ulkopuolella koskee myös alokkaita – kuitenkin vasta, kun sotilaallisen käytöksen perusteet on opittu. Tämä tavoite on pyrittävä saavuttamaan kahden ensimmäisen palvelusviikon aikana.

Lomalla ja vapaa-aikana saa käyttää siviilivaatteita kasarmialueen ulkopuolella. Lomalle tai vapaalle lähdetään ja palataan sotilaspuvussa.

Paikallaolovahvuuteen kuulumattomilla varusmiehillä viikonlopun vapaa (VLV) alkaa perjantaina palveluksen jälkeen ja päättyy sunnuntaina pääsääntöisesti kello 21.00–23.00 paikalliset olosuhteet huomioiden. Yleensä noin kerran kuukaudessa viikonloppuvapaaseen liitetään henkilökohtaisena lomana (HL) seuraava maanantai. Koulutussuunnitelman mukaisen henkilökohtaisen loman (HL) yhteydessä oleva viikonloppu on pääsääntöisesti vapaa.

Lomalta tai vapaalta palaamiseen on syytä varata riittävästi aikaa, sillä myöhästyminen johtaa yleensä kurinpitotoimiin.

► Lisätietoa lomista ja lomamatkoista, sivut 34–35

Sotilaskoti

Sotilaskoti on varusmiehen taukopaikka varuskunnassa. Sinne voit mennä vapaahetkinä rentoutumaan ja virkistäytymään palveluksen lomassa erilaisten pelien, kirjojen, lehtien sekä muiden kahvilatuotteiden parissa. ”Sotkut” palvelevat taistelijoita myös pidempien maastoharjoitusten yhteydessä.

Vapaa-ajan liikunta

Useissa varuskunnissa on ajanmukaiset liikuntatilat. Vapaa-aikanasi voit käyttää varuskunnan sisä- ja ulkoliikuntapaikkoja mm. uimahalleja, kuntosaleja, palloiluhalleja, kampailusaleja, sisäämpumaratoja ja katukoripallokenttiä. Varusmiesten liikuntakerhot (VLK) järjestävät varuskunnissa monipuolista vapaa-ajan liikuntatoimintaa. Liikuntakerhoista ja niiden aikatauluista tiedotetaan mm. Facebookin saapumiseryhmissä. Jos olet kiinnostunut

jonkun lajin liikuntakerhon ohjaamisesta kysy lisätietoja varusmiestoimikunnalta (VMTK) tai paikalliselta sotilasurheiluseuralta.

► **Lisätietoja sotilasurheilu.fi**

Valmennus- ja kilpailutoiminta

Sinulla on mahdollisuus jatkaa omaa liikuntaharrastustasi ja valmennus- sekä kilpailu-uraasi myös varusmiespalveluksen aikana. Varusmiehet voivat ottaa osaa Puolustusvoimien kilpailutoimintaan, parhaat jopa kansainvälisellä tasolla. Mikäli kilpailet kansallisella huipulla, ota yhteyttä joukko-osastosi liikuntakasvatuspäseeriin. Hän antaa neuvoja ja auttaa urheilukomennusasioissa.

Sotilaan vaatetus ja varusteet

Palvelusaikana varusmiehelle annetaan käyttöön paljon erilaista vaatetusta sekä varusteita. Kaikki materiaali on osa puolustusvoimien poikkeusolojen joukkojen varustusta. Jokaisen vastuulla on noudattaa materiaalin käytöstä ja huoltamisesta annettavia ohjeita. Oman viihtyvyyden ja palvelusturvallisuuden ylläpitämisen lisäksi oikealla huolenpidolla säilytetään materiaalille suunniteltu käyttöikä, vähennetään käyttökustannuksia ja varmistetaan varusteiden käyttökelpoisuus myös poikkeusolojen varalle tilanteen niin vaatiessa. Lisää materiaalivastuusta Puolustusvoiminen sosiaalisessa mediassa #materiaalivastuu.

Varusmiehen vaatetus koostuu eri vuodenaikoihin suunnitelluista taistelijan vaatevarusteista. Vastat itse käyttöösi luovutetun vaatetuksen vaihdosta puhtaisiin ja ehjiin varusvarastolla sekä niiden säilyttämisestä. Varusteiden huollosta annetaan ohjeita perusyksikössä heti palveluksesi alkaessa.

Taistelijan asu-kokonaisuuteen kuuluvat maastopuku, suojaliivi, kumisaappaat, kypärä, kuulonsuojaimet sekä kantolaitejärjestelmä reppuineen.

Varusmiesten palvelus- loma- ja paraatipuku on Maa-voimissa, Ilmavoimissa ja Merivoimien maalla palvelevissa joukoissa maastopuku m/05. Merivoimissa varusmiesten vaatetuksena maastopuvun m/05 sekä meritaisteluasun m/95 lisäksi on myös Merivoimien aluksilla sekä kaikilla Rannikkolaivastossa palvelevilla varusmiehillä varusmiesten loma- ja paraatipuku m/30 ja päällystakki m/55.

Lisäksi jokaiselle varusmiehelle jaetaan mm.:

- lakanat, tyynyliina ja pyyheliina
- alusvaatteet ja sukat
- sormikkaat ja kintaat
- pakkasaappaat ja varsikengät
- selkäreppu ja kenttäruokailuvälineet
- verryttelyasu ja urheilujalkineet.

Erikoiskokoisille (erittäin iso- tai pienikokoiset) varusmiehille hankitaan sopivat varusteet viimeistään palveluksen aloittamisen yhteydessä otettavien mittojen mukaisesti. Erikoiskokoisten varusteiden saamisen varmistamiseksi palveluksen alkamisesta lähtien, tulee ottaa yhteyttä Järjestelmäkeskuksen talousmateriaaliseksiin (puh: 0299 800 vaihde) viimeistään puoli vuotta ennen palveluksen

aloittamista. Lomalla ja vapaa-aikana saa käyttää siviilivaatteita kasarmialueen ulkopuolella.

Ruokahuolto

Palvelusaikana varusmiehille tarjotaan varuskuntaravintoloissa, aluksilla sekä maasto-olosuhteissa suomalaiset ravitsemussuositukset täyttäviä, terveellisiä ja monipuolisia aterioita. Lääketieteelliset erityisruokavaliot pyritään poikkeuksetta ottamaan huomioon. Muut kuin lääketieteelliset dieetit toteutetaan Puolustusvoimien linjauksen mukaisesti kohtuullisuusnäkökohdat huomioiden. Ruokahuollon tavoitteisiin kuuluu varusmiesten ruokattomusten ohjaaminen terveyttä edistävään suuntaan sekä ylläpitää ja turvata riittävä ruokatarjonta kaikissa olosuhteissa palveluksen aikana.

Varuskuntaravintolassa ateriat ovat tarjolla itsepalvelulinjastolla. Arkisin tarjotaan aamiainen, lounas, päivällinen ja vapaaehtoinen iltapala. Sunnuntaisin tarjotaan pääsääntöisesti vahvennettu aamiainen, päivällinen ja vapaaehtoinen iltapala. Ruokatarjonta varuskuntaravintolassa perustuu 6 viikon kiertävään ruokalistaan, joka vaihtuu puolen vuoden välein. Maastossa tapahtuvaa ruokailua varten jokaiselle varusmiehelle jaetaan pakki ja lusikka-haarukka sekä tarvittavat kenttä-/termospullot. Maasto- ja kenttäkeitinruokailujen ruokatarjonta perustuu erillisiin ruokalistoihin, joissa on huomioitu harjoituksissa kasvava energiantarve. Maastoharjoituksissa, jotka toteutetaan lähellä varuskuntaa, ruoka tuodaan yleensä kuljetusastioissa varuskuntaravintolasta. Osassa harjoituksia palvelustaan suorittavat sotilaskeittäjät valmistavat ruokailun mukaiset ateriat kenttäkeittimellä. Harjoitusten ja koulutustapahtumien ruokahuolto voidaan toteuttaa myös taistelumuonilla tai erilaisilla lounaspusseilla.

Majoitus

Varusmiehet majoitetaan palvelusaikana kasarmeihin. Perusyksikön kasarmitilat sisältävät majoitustuvat keskimäärin 8–12 henkilölle, luokkatilat, hygieniatilat sekä oleskelutilat vapaa-ajan viettoa varten. Perusyksikössä on lisäksi perusyksikön palkatun henkilöstön työ- ja osiaalitilat sekä varastotiloja.

Sota-, taistelu- ja ampumarjoituksissa majoitutaan yleensä 10 tai 20 hengen sotilastelttoihin. Niissä on

puulämmitteinen kamiina, joten talvellaan ei teltassa tarvitse palella. Kenttämajoitukseen liittyen jaetaan käyttöön makuupussi ja -alusta. Harjoituksissa voidaan majoittua myös parakkeihin tai muihin rakennuksiin.

► Naisten majoituksesta ks. sivu 13

Terveydenhuolto

Varusmiesten terveydenhuolto alkaa jo ennen kutsuntoa ja kevään ennakkoterveystarkastuksilla. Palvelusaikana terveydenhuollon peruspalvelut järjestetään sairastuneille varusmiehille Sotilaslääketieteen keskuksen varuskunnallisilla terveysasemilla (sairaanhoitajan, lääkärin ja hammaslääkärin vastaanotot) ja erikoislääkäripalvelut toteutuvat alueellisilla siviilikumppanuussairaaloilta.

Saapumistarkastuksessa terveydenhuoltohenkilöstö tarkastaa alokkaiden terveydentilan ja arvioi palveluskelpoisuuden. Jos sinulla on lääkärintodistuksia tai sairaskertomuskopioita, niin ota ne mukaan palvelukseen tullessasi. Tarvittaessa tehdään lisätutkimuksia ja palveluskelpoisuusluokka määritetään uudelleen. Rokotusten voimassaolo tarkistetaan (rokotuskortti on tärkeää ottaa mukaan) ja varusmiehelle annetaan tarvittavat lakisääteiset rokotukset. Rokotusten ottaminen on vapaaehtoista.

Puolustusvoimien järjestämät terveydenhuollon palvelut ja lääkkeet ovat varusmiehille maksuttomia.

Sairaanhoidon lisäksi Puolustusvoimien lääkintähuolto käsittää myös ennaltaehkäisevän terveydenhoidon ja koulutuksen sekä terveydensuojelun, jolla tarkoitetaan mm. elintarvike-, vesi- ja kenttähygienian ohjausta ja valvontaa erityisesti maastoharjoituksissa.

Varuskunnissa lääkintähuollosta vastaa päällikkölääkäri, joka työskentelee varuskunnan terveysasemalla terveydenhuollon ammattihenkilöstön ja muun henkilöstön kanssa. Ne varusmiespalvelusta suorittavat henkilöt, joilla on terveydenhuoltoalan koulutus (esimerkiksi lääkärin tai sairaanhoitajan koulutus) osallistuvat osan palvelusajastaan lääkintähuollon toteuttamiseen koulutustaan vastaavissa tehtävissä. Osa varusmiehistä koulutetaan lääkintämieheksi tai -ryhmänjohtajaksi.

Lääkinnän oppitunneilla ja harjoituksissa käsitellään terveysasioita, koulutetaan ensiaputaitoja sekä opetetaan esim. mitä pitää tehdä, jos sairastuu palveluksen aikana.

Varusmiespalveluksen aikana yleisimpiä sairauksia ovat ylähengitystietulehdukset sekä liikuntaan liittyvät rasituskivut ja sairaudet sekä muut oireet. Varusmiespalveluksen aloittaminen on iso elämänmuutos, josta voi joskus aiheutua myös henkisiä oireita. Näistä asioista voi halutessaan tulla keskustelemaan terveydenhuollon henkilöstön kanssa. Henkilökohtaisista huolista kärsivä varusmies voi aina myös hakeutua keskustelemaan joukko-osaston sosiaalikuraattorin tai papin kanssa.

Kun haluat tietoa ja tukea liittyen tupakan, nuuskan tai päihteiden käytön lopettamiseen, ota yhteyttä terveydenhuollon henkilöstöön.

Joukko-osastoissa järjestetään joka arkipäivä vastaanotto terveysasemalla sairaksi itsensä tunteville varusmiehille. Vastaanottoa pitäviä hoitajia ja lääkäreitä sitoo vaitiolovelvollisuus kaikista terveystiedoista.

- **Lääkärien, hammaslääkärien, eläinlääkärien ja proviisorien erikoiskoulutuksesta ks. sivu 64**

Sotilaspapit

Sotilasppien työn tarkoituksena on tukea hengellisesti ja henkisesti Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa palvelevia sekä ylläpitää heidän eettistä toimintakykyään kaikissa olosuhteissa.

Puolustusvoimien palveluksessa on luterilaisia ja ortodoksia sotilaspappeja. He ovat kaikkia varusmiehiä varten, uskontokunnasta ja vakaumuksesta riippumatta.

Palvelusaikana osallistutaan sotilasppien oppitunneille, joiden aiheet liittyvät eettiseen ja henkiseen toimintakykyyn. Oppitunnit ovat osa toimintakyvyn koulutusta ja niille osallistuvat kaikki varusmiehet. Palvelusaikana tapahtuviin kirkollisiin tilaisuuksiin osallistutaan osana palvelusta. Kirkollisen tilaisuuden sijasta varusmies voi valita vaihtoehdoisen, henkisen toimintakyvyn kehittämiseen pyrkivän, tilaisuuden. Palvelusajan ulkopuolella jär-

jestettäviin kirkollisiin tilaisuuksiin osallistuminen on vapaaehtoista. Varusmiehenä voi myös käydä rippikoulun.

Sielunhoito on osa sotilasppien työtä. Ihmistä pyritään auttamaan kokonaisvaltaisesti kuuntelemalla ja keskustelemalla. Sotilasppia sitoo ehdoton vaitiolovelvollisuus.

- **Varusmiesppien ja -diakonien koulutuksesta sivulla 64**

Sosiaalikuraattorit

Sosiaalikuraattorit työskentelevät sosiaalialan ammattilaisina kaikissa joukko-osastoissa. Asevelvollisuuslain (1438/2007) mukaan asevelvollisella on oikeus saada tarvittaessa asiantuntevaa apua palvelukseensa liittyvissä sosiaaliturvaa koskevista asioista. Joukko-osaston sosi-

aalikuraattori tukee varusmiesten, palkatun henkilöstön, reserviläisten ja kriisinhallintahenkilöstön psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä järjestämällä sosiaalialan opetuksen, ohjauksen ja asiakasvastaanoton.

Sosiaalikuraattori neuvoo ja ohjaa sosiaalisten ja taloudellisten etuksien ja asioiden hoitamisessa. Näitä ovat mm. toimeentulo-, sotilasavustus-, työ-, opinto- sekä ihmishuuhdeasiat. Lisäksi sosiaalikuraattori toimii yhteistyötahona asevelvollisen tärkeisiin palveluihin kuten esimerkiksi etsivään nuorisotyöhön, Kelaan tai oppilaitoksiin. Sosiaalikuraattori on myös joukko-osaston moniammatillisen psykososiaalisen tuen ryhmän jäsen.

Varusmiestoimikunta

Varusmiestoimikunnat ovat osa Puolustusvoimien organisaatiota ja joukko-osastojen toimintaa. Jokaisessa Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen varusmiehiä kouluttavassa joukko-osastossa toimii varusmiehistä koostuva varusmiestoimikunta (VMTK). Varusmiehet valitsevat keskuudestaan toimikunnan kehittämään varusmiesten palvelusolosuhteita ja vapaa-ajan toimintaa. VMTK järjestää erilaisia vapaa-ajan aktiviteetteja varusmiehille, kuten viihdetapahtumia, tulo- ja kotiuttamisjuhlia, kursseja, liikunta- ja kilpailutoimintaa, soittomahdollisuuksia ja pelivälineitä. Monissa joukko-osastoissa VMTK osallistuu myös varusmiesten lomakuljetuksien järjestämiseen.

Varusmiestoimikunta tekee aloitteita ja esityksiä joukko-osaston komentajalle ja ylempiin esikuntiin varusmiespalvelusta koskevista asioista. Toiminta on osa varusmiespalvelukseen kuuluvaa palautejärjestelmää. VMTK-toimihenkilöille voi kertoa palvelukseen liittyvistä asioista tai mahdollista epäkohdista asioiden kehittämiseksi. Varusmiestoimikunnat ovat saaneet vireille useita merkittäviä palvelusolosuhteisiin liittyviä uudistuksia.

Joukko-osaston varusmiestoimikuntaan kuuluu puheenjohtaja ja tarvittaessa muita toimihenkilöitä sekä edustaja jokaisesta perusyksiköstä. Lisätietoja VMTK:sta saa Puolustusvoimien verkkosivujen teemasivuilta ja joukko-osastojen VMTK-toimihenkilöiltä.

Aloitetoiminta

Varusmiespalveluksen aikana saattaa syntyä hyvältä tuntuva idea. Silloin kannattaa tehdä aloite! Aloite on ehdotus, joka toteutettuna voi parantaa tai kehittää työyhteisöä, sen toimintatapaa, tuotteita, palveluja tai palvelusturvallisuutta. Aloitteita ei vaadita keksinnöllisyyttä, täydellistä uutuusarvoa eikä aloitteen tarvitse olla sellaisenaan valmis käyttöönotettavaksi. Jokaisella asevelvollisella on oikeus tehdä aloitteita heidän ollessaan palvelussuhteessa puolustusvoimiin.

Puolustusvoimien aloitetoimikunnat käsittelevät joukko-osastoissa varusmiesten, reserviläisten ja henkilökunnan tekemät aloitteet, jotka liittyvät Puolustusvoimien toiminnan parantamiseen. Aloitteen voi jättää oman joukko-osaston aloitetoimikunnalle tai varusmiestoimikunnalle.

Johtajakoulutus

– ainutkertainen mahdollisuus

Tarkoitus, päämäärä ja tavoite

Johtajakoulutus aloittaa koko asevelvollisuusajan kattavan kehittymisen ja kasvamisen ihmisten johtajaksi. Varusmiespalveluksen aikana varusmiesjohtajille luodaan perusta ja myönteinen asenne jatkaa johtajana kehittymistä myös reservissä. Päämääränä on, että johtajat pystyvät reserviin siirtyttyään kertausharjoituksissa sekä liikennällepanossa aloittamaan joukkonsa johtamisen ja kouluttamisen itsenäisesti, omatoimisesti ja tehokkaasti.

Elinikäiset eväät johtajana kehittymiselle – opi oppimaan

Pyrkimällä johtajakoulutukseen varusmies saa suurta hyötyä tulevaisuuttaan ajatellen. Suurin osa Puolustusvoimissa johtajakoulutuksen saaneista henkilöistä menestyy erinomaisesti elämässään ja sijoittuu yhteiskunnassa arvostettuihin tehtäviin ja asemiin.

Johtajana kehittyminen on johtajana kasvamista. Tämä on meille jokaiselle elinikäinen haaste. Tähän haasteeseen voi vastata antamalla sattumalle tilaa ja oppimalla kantapään kautta, kuten sanotaan. Tämän haasteen voi toki kohdata myös toisella, systemaattisella tavalla – varmistamalla oppiminen ja pyrkimällä johtajakoulutukseen.

Johtajakoulutuksen ytimenä on ihmisten johtaminen ja johtajana kehittyminen. Ihmisten johtamista opetetaan ja opitaan syväjohtamisen pohjalta. Tavoitteena on kehittyä johtajaksi, joka rakentaa luottamusta sekä saada ihmiset innostumaan työstään, aikaansaamaan oppimista ja arvostamaan toisia tasavertaisina ihmisinä.

Johtajana kehittyminen perustuu viimeisen kuuden kuukauden aikana tapahtuvaan toimintaan ja harjoitteluun oikeiden alaisten kanssa. Johtajakaudella oppimista tuetaan systemaattisella palautteella, johon kuuluvat myös johtajaprofiilit ja henkilökohtaiset kehityssuunnitelmat. Tavoitteena on kyky arvioida omaa oppimista eli reflektoida sekä itseohjautuva toimintatapa.

Oppiminen taltioidaan johtajakansioon, joka jää omaksi reserviä varten. Reservi eli varusmiespalveluksen jälkeinen asevelvollisuus aika on pitkä aika. Se on aikaa, jolloin johtajana kehittymisen tulee jatkua siviilielämän kokemusten pohjalta.

Kaikilla on mahdollisuudet johtajakoulutukseen – omat kyvyt ratkaisevat

Johtajavalinnat tehdään erikoisjoukkoja lukuun ottamatta kaikissa joukko-osastoissa samaan aikaan ja samalla tavalla. Valinta tapahtuu noin 11 viikon palveluksen jälkeen. Valintamenettely on ehdottoman tasapuolinen, oikeudenmukainen ja perustuu tieteelliseen tutkimukseen. Valinnassa vaikuttavat eniten palveluksessa osoitetut kyvyt ja persoonalliset johtaj ominaisuudet. Sukupuoli, vanhempien ammatti tai koulutustausta ei vaikuta johtajavalintaan. Jokainen lähtee alokkaaksi tullessaan samalta viivalta.

Johtajakoulutus jakaantuu reservin aliupseerien ja upseerien koulutukseen. Kaikki johtajakoulutukseen valittavat käyvät aliupseerikurssin ensimmäisen jakson. Reserviupseereiksi koulutettavat jatkavat sen jälkeen reserviupseerikursilla. Kurssien jälkeen johtajakoulutus jatkuu johtajakauden muodossa perusyksiköissä. Johta-

jakaudella kursseilta valmistuneet varusmiesjohtajat toimivat pääsääntöisesti seuraavan saapumiserän johtajina.

Johtajakoulutuksesta on hyötyä – suurin hyötyjä olet sinä itse

Uuden johtajakoulutusohjelman myötä varusmiesten saamaa johtajakoulutusta arvostetaan laajasti yhteiskunnassa. Arvostus näkyy opiskelussa ja työelämässä.

Syväjohtamisen johtajakoulutusohjelma on kehitetty niin, että se vastaa täysin myös siviiliorganisaatioiden vaatimuksia johtajana kehittymiselle. Työelämä kilpailee tällaisista osaajista jo nyt, lähitulevaisuudesta puhumattakaan.

Oppilaitokset, yliopistot ja korkeakoulut lukevat hyväksi opintopisteitä saadusta johtajakoulutuksesta. On syytä muistaa, että kukin oppilaitos, korkeakoulu ja yliopiston tiedekunta määrittää itse varusmiespalveluksen aikaisen koulutuksen, harjoittelun ja työkokemuksen lukemisen hyväksi oppilaitokseen pyrittäessä ja/tai itse opinnoissa.

On joitakin oppilaitoksia, yliopistoja ja korkeakouluja, jotka eivät vielä lue hyväksi varusmiespalveluksessa saatua johtajakoulutusta. Tiedot varusmiespalveluksen aikaisten opintojen hyväksilukemisesta saa kyseisestä oppilaitoksesta.

Kun jatkaa johtajana kehittymistä reservissä, on myös maanpuolustus osaavissa käsissä. Johtaja- ja koulutustaitoja voi syventää määräaikaisessa palveluksessa tai pyrkimällä Maanpuolustuskorkeakouluun ja suorittamalla joustavasti eritasoisia tutkintoja.

Suurin hyötyjä on kuitenkin johtaja itse. Kasvaminen ihmisenä, kehittyminen johtajana ja oppimaan oppiminen on suuri voimavara koko loppuelämän. Kannattaa varautua siihen, että johtajatodistusta ja -kansiota tarvitaan monissa yhteyksissä siviilielämässä.

Reserviupseerikoulutus, muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta, annetaan Maasotakouluun kuuluvassa Reserviupseerikoulussa Haminassa (Maavoimat) tai Merisotakoulussa Suomenlinnassa (Merivoimat) tai Ilmasotakoulussa Tikkakoskella (Ilmavoimat).

Aliupseerikursseja järjestetään lähes jokaisessa joukko-osastossa. Erikoisalojen aliupseerikurssit järjestetään pääsääntöisesti keskitetysti alaan erikoistuneessa joukko-osastossa.

Sodista saadut kokemukset osoittavat, että laajaan reserviin perustuvissa Puolustusvoimissa sekä aliupseerien että reserviupseerien on saatava samankaltainen johtajakoulutus. Tämän takia molemmille ryhmille annetaan samanmittainen ja valtaosin yhtenevä johtamis- ja kouluttamistaidon koulutus.

Varusmiehestä huolehditaan

Varusmiehestä huolehditaan koko palveluksen ajan. Puolustusvoimien toiminta, varusmieskoulutus ja muu huolenpito tähtää varusmiehen toimintakyvyn ylläpitämiseen ja kehittämiseen, jotta täysipainoinen palvelus ja osallistuminen koulutukseen on mahdollista. Tässä kirjassessa on perustiedot varusmiehen ja hänen omaistensa sosiaaliturvasta ja taloudellisista etuuksista sekä muista tukitoimista. Varusmiehiä neuvovat parhaiten joukko-osastossa lähimmät esimiehet, sosiaalikirjuri tai varusmiesneuvokunta.

Nämä tiedot perustuvat vuoden 2020 tilanteeseen.

Samat edut kuuluvat myös asepalveluksen vapaaehtoisena suorittaville naisille.

Järjestämällä siviiliasiat kuntoon ennen palveluksen aloittamista voit välttää monta ongelmaa palvelusaikana.

Palveluksen aloittamisajan tai -paikan muutos

Jos sinulle syntyy pakottava tarve muuttaa saapumiseräsi tai joukko-osastoasi esimerkiksi alkaneen huoltajuuden, vaikean taloudellisen tilanteen, opintojen tärkeän vaiheen, asuinpaikan muutoksen, sairauden, vamman tai muun oleellisen syyn vuoksi, niin ota yhteys aluetoimistoon palveluksen alkamisajan muutosta varten. Vapaaehtoiseen asepalvelukseen tulossa olevan naisen on kirjallisesti ilmoitettava, mikäli hän ei aio aloittaa palvelustaan.

- ▶ Lisätietoja palveluksen aloittamisajan tai paikan muuttamisesta sivulla 16.

Sotilasavustus

Sotilasavustus on Kansaneläkelaitoksen (Kela) maksama etuus, joka perustuu sotilasavustuslakiin (781/1993).

Sotilasavustusta maksetaan asevelvolliselle ja naisten vapaaehtoista asepalvelusta suorittavalle ja asepalveluksessa olevan omaiselle palvelusajalta. Avustukseen oikeutettuja omaisia ovat palveluksessa olevan aviopuoliso, rekisteröity parisuhteen osapuoli, avopuoliso (jonka kanssa palveluksessa olevalla on yhteinen alaikäinen lapsi), palveluksessa olevan oma lapsi ja ottolapsi, aviopuolison lapsi sekä huoltoon pysyvästi sijoitettu lapsi. Muille omaisille ei voida myöntää sotilasavustusta.

Avustusten saamiseen vaikuttavat palveluksessa olevan ja sotilasavustukseen oikeutettujen omaisten tosiasiallisesti käytettävissä olevat nettotulot. *Omaisuus tai*

siitä saatava tuotto ei vaikuta sotilasavustuksen saamiseen tai määrään.

Asepalveluksessa olevalle itselleen voidaan maksaa asumisavustusta ja palvelusaikana opintolainojen korot.

Asumisavustuksen saamiseksi asunto on pitänyt hankkia noin 3 kuukautta ennen palveluksen aloittamista, ellei sen myöhempään hankkimiseen ole perusteltua syytä (perheen perustaminen, opiskelun tai työn aloittaminen toisella paikkakunnalla ym.). Lisäksi asumisavustusta hakevan on pystyttävä osoittamaan, että hän maksaa asumismenonsa itse.

Omaiselle maksettavaan sotilasavustukseen voi kuulua perusavustus, asumisavustus ja erityisavustus.

Perusavustuksen on tarkoitus kattaa jokapäiväisiä menoja esim. ravinto, vaatetus, puhelinkulut ja vakuutusmaksut, joihin muut tulot eivät riitä. Perusavustuksen täysi määrä on sama kuin kansaneläke (662,82 euroa kuukaudessa). Perusavustukseen vaikuttaa siihen oikeutettujen omaisten määrä: ensimmäiselle tuen saajalle avustus on 100 %, toiselle 50 % ja kolmannelle tai useammalle 30 % täydestä määrästä. *Kela maksaa elatusapuun oikeutetulle lapselle elatusavun suuruisen määrän silloin, jos asevelvollinen ei kykene maksamaan sitä palveluksensa aikana. Jos asevelvollisella on tuloja, Kela ottaa ne huomioon maksettavan elatusavun määrässä. Kela ei myönnä elatusavun oikeutetulle lapselle perusavustusta.*

Asumisavustuksena voidaan maksaa palveluksessa olevalle tai omaiselle kohtuulliset asumismenot, joihin otetaan huomioon vuokra, yhtiövastike, vesimaksut, asuntolainojen korot, sähkö- ja kaasumaksut sekä omakotitalon säännönmukaiset hoitomenot. Internet-, sauna- ja autopaikkamaksut, takuuvuokra, vuokraennakko, asunnonvälityspalkkio tai kiinteistövero eivät ole korvattavia asumismenoja. Kotivakuutus voidaan korvata toimeentulotuen avulla.

Erityisavustuksena voidaan maksaa omaiselle tarpeellisina ja määrältään kohtuullisina menoina esimerkiksi muut kuin vähäiset terveydenhoitomenot (esim. lääkärin määräämät lääkkeet, sairaalamaksut, hammashoitokulut sekä näön tarkastuksesta ja silmälasien hankinnasta aiheutuneet menot), lasten hoitoon liittyvät menot (esim. lastenvaunut, -ratat, sänky tai turvatuoli keskimääräisen hintatason mukaisena), omaisen opintolainan korot, muuttokustannukset, hautauskustannukset sekä työmatkakustannukset, jotka ylittävät 500 euroa vuodessa. *Erityisavustuksen myöntämisen edellytys on, että menot eivät kuulu perusavustukseen ja ettei hakija saa niistä korvausta muualta.*

Sotilasavustusta haetaan Kelan toimistosta tai verkossa (kela.fi) mielellään kuukautta ennen palveluksen aloittamista. Paperihakemuksen voi jättää mihin tahansa Kelan toimistoon. Hakemuksen tekee varusmies itse, avustukseen oikeutettu omainen tai hänen huoltajansa. Sotilasavustushakemuslomakkeita, ohjeita täyttöä ja mahdollista muutoksenhakua varten saa Kelan toimistoista, Kelan verkkosivuilta tai asiakaspalvelunumerosta 020 692 200 (ma-pe klo 8.00-18.00) sekä joukko-osastojen sosiaalikirjastoilta tai yksiköiden väepeleiltä. Sotilasavustuksessa ei ole takautuvaa hakuaikaa.

Ulkomailla asuvien on syytä tehdä hakemus hyvissä ajoin (2–3 kuukautta) ennen palveluksen aloittamista joko edustuston kautta tai sähköisesti.

Avustusta maksetaan sen kuukauden alusta, jona sitä on haettu, aikaisintaan kuitenkin palveluksen aloittamispäivästä kotiuttamiskuukauden loppuun. Avustusta voidaan myöntää sen jälkeen, kun Kela on saanut tiedon joukko-osastolta palveluksen aloittamisesta. *Jos elämässäsi tapahtuu muutoksia, jotka voivat vaikuttaa sotilasavustuksen saamiseen, ilmoita siitä heti Kelaan. Ilmoita Kelaan jos palvelus keskeytyy tai päättyy, palveluksessa olevan tai omaisen tulot muuttuvat tai lapsen elatusvelvollisuus päättyy tai huoltajuus muuttuu. Sotilasavustusta ei tarkisteta tulojen muutoksen vuoksi, jos tulo on kertaluonteinen ja kohdistuu kokonaan takautuvaan aikaan.*

Sotilasavustus on veroton. Kela maksaa avustuksen yleensä kuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä hakijan ilmoittamalle suomalaiselle pankkitilille.

Avustuspäätökseen voi hakea muutosta 37 päivän sisällä päätöksen postituspäivästä kirjallisesti. Valitus toimitetaan Kelan toimistoon.

Opinnot

Varusmiespalvelus kannattaa suorittaa ennen pitkäaikaisen opiskelun aloittamista. Jos sinut on hyväksytty johonkin oppilaitokseen, niin opiskelun aloituksesta tai niiden jatkamisesta palveluksen jälkeen on sovittava oppilaitoksen kanssa. **Tarkista oman oppilaitoksesi opintojen aloitus-/jatkamismahdollisuus.** Varusmiespalveluksen aikana voit myös suunnitella palveluksen jälkeisiä opintoja, hakea opiskelemaan ja osallistua pääsykokeisiin. Opiskeluun liittyviin asioihin voit tutustua ja osallistua yhteishakuun osoitteessa opintopolku.fi. Ohjausta ja neuvontaa opiskeluun liittyvissä asioissa saat joukko-osaston sosiaalikuraattorilta. Varusmiespalveluksen aikana ei makseta opintotukea.

Opintolainojen korot

Kela voi korvata opintolainojen korot sotilasavustuksena, jos ne erääntyvät maksettaviksi palvelusaikana tai palveluksen päättymiskuukauden aikana. Kela edellyttää, että et ole saanut opintotukea sen tai edeltävän lukukauden aikana, jolloin korko erääntyy maksettavaksi. Jos olet saanut opintotukea, lisätään korko lainapäätösoomaan. Korot maksetaan joko hakijalle itselleen tai suoraan pankkiin. Hae korkoavustusta niin hyvissä ajoissa, että Kela ennättää maksaa korvauksen eräpäivään mennessä.

Korkojen korvaamisessa otetaan tuloina huomioon vain asevelvollisen omat sotilasavustukseen vaikuttavat tulot. Sotilasavustuksella tarkoitettujen omaisten tuloja ei oteta huomioon.

Muu toimeentulotuki, sosiaalipalvelut ja -turvaetudet

Sinulla ja perheelläsi on tarpeen mukaan oikeus hakea kaikkia tarvitsemiasi lakisääteisiä sosiaaliturvaetuksia, esim. toimeentulotukea ja sosiaalipalveluita (kotihoito, päivähoito, sosiaalineuvonta) tai Kelan yleistä asumistukea sekä muita yhteiskunnan tarjoamia palveluita. Sosiaalikuraattori neuvoo sinua näihin etuuksiin ja palveluihin liittyvissä asioissa.

Virka- ja työsuhde

Lain maanpuolustusvelvollisuutta täyttävän työ- ja virkasuhteen jatkumisesta (305/2009) mukaan virka- tai työsuhdetta ei saa päättää palvelukseen määrittämisen perusteella tai palvelusaikana. Kotiuttamisen jälkeen sinulla on oikeus palata aiempaan työhösi. Jos tämä ei ole mahdollista, sinulle on tarjottava aikaisempaa työtä vastaavaa työsopimuksen tai palvelussuhteen mukaista työtä ja, jos tämäkään ei ole mahdollista, muuta sopimuksen mukaista työtä. Työnantaja saa irtisanoa palvelusta suorittavan työntekijän työsopimuksen taloudellisilla ja tuotannollisilla perusteilla vain, jos työnantajan toiminta päättyy kokonaan tai lakkaa. Työnantajan joutuessa konkurssiin tai työnantajan kuollessa työsopimus voidaan irtisanoa noudattamalla 14 vuorokauden irtisanomisaikaa.

Ilmoita siis työnantajallesi palveluksen aloittamispäiväsi viimeistään kaksi kuukautta ennen palveluksen alkamista ja sovi alustavasti paluustasi samaan työhön. Työntekijän on ilmoitettava työnantajalle työhön paluusta viimeistään 14 päivää ennen aiottua työhön palaamista. Tee ilmoitus työhön paluusta jo palveluksessa olon aikana, mikäli tarkoitus on aloittaa työt välittömästi palveluksen päätyttyä. Töihin on palattava 14 päivän kuluessa ilmoittamisesta, jollei toisin sovita. Jos työntekijä ei ole tehnyt ilmoitusta viimeistään kuukauden kuluessa palveluksen päättymisestä tai keskeytymisestä, työnantaja saa katsoa työsopimuksen purkautuneeksi.

Kertausharjoituksen jälkeen on kuitenkin palattava työhön välittömästi palveluksen aiheuttaman työssäkäynnin esteen lakattua.

Älä katkaise työsuhdetta varusmiespalveluksen takia!

Yrittäjyys

Moni nuori on perustanut yrityksen, joten ongelmaksi voi muodostua tämän yrityksen toiminnan jatkuvuuden turvaaminen palvelusaikana. Tällä hetkellä paras tapa on pyrkiä järjestämään yrityksen liiketoimintaan liittyvät sekä omat ja perheen taloudelliset asiat kuntoon ennen varusmiespalvelusta, sillä palvelusaikana on vain rajoitetut mahdollisuudet (lomat, vapaa-aika) yritysasioiden hoitoon. Joukko-osastoissa pyritään kuitenkin suhtautumaan säännösten puitteissa joustavasti yritystoiminnan hoitamiseen. Yrittäjänä sinua neuvoo myös oma keskusjärjestösi.

Maatalousyrittäjä

Maatalousyrittäjä, joka täyttää sijaisavun yleiset edellytykset, voi saada sijaisapua asevelvollisuuden suorittamisen ajaksi. Tarkempia tietoja saa omasta kunnanvirastosta.

Työttömyys

Jos olet työtön, sinun on ilmoitettava työ- ja elinkeinotoimistoon varusmiespalveluksesi alkamisesta ja huolehdittava palveluksen aloittamiseen saakka ilmoittautumisvelvollisuudestasi. Samoin sinun on ilmoitettava varusmiespalveluksesta työttömyyskassallesi, jos saat ansiosidonnaista työttömyyskorvausta.

Verotus

Tulojen määrän aleneminen varusmiespalveluksen vuoksi voi alentaa tai poistaa ennakonpidätyksen verotuksessa. Verotoimistossa asioidessasi ota mukaan todistus palveluksessa olostasi tai palveluksen aloittamismääräys ja selvitys tuloistasi.

Veroilmoitus ja muut veroasiat (vero-oikaisu, verovaltitus, jäännösverojen maksaminen, maksulykkäyksen hakeminen) on tehtävä määräajassa. Ilmoituksessa on syytä mainita varusmiespalvelus tulojen alenemisen perusteena. Päiväraha ja sotilasavustus eivät ole veronalaisia tuloja, joten niitä ei tarvitse ilmoittaa.

Eläke

Varusmiespalvelus ei kerrytä eläkettä.

Laina-asiat ja velkaantuminen

Varusmiehen päiväraha kattaa vain pienet kasarmielämään liittyvät menot, joten tulotason muutoksen vaikutus mahdollisten lainojen ja muiden maksujen suorittamiseen kannattaa ottaa huomioon.

Pankin tai muun luotonantajan kanssa voi yrittää sopia lainojen lyhennysten siirtämisestä tai osamaksujärjestelyistä. Sakon saa yleensä siirrettyä maksettavaksi varusmiespalveluksen jälkeen. Ulosottomiehen kanssa voi myös sopia maksujärjestelyistä.

Vältä lainanottoa ja osamaksukauppoja ennen palvelusta ja palvelusaikana! Esimerkiksi pikavipit, maksukorttiluotot ja matkapuhelinlaskut saattavat aiheuttaa maksuvaikeuksia.

Ajokortti

Ajokorttiin liittyvä toisen vaiheen tutkinto kannattaa pyrkiä suorittamaan ennen palveluksen aloittamista. Palveluksen aikana asian hoitaminen voi olla hankalaa.

Passi ja esteettömyys

Esteettömyys voidaan antaa kotimaassa ja ulkomailla asuvalle passia varten aina sen vuoden loppuun, jolloin täyttää 28 vuotta. Kun asevelvollisuuteen liittyvät asiat on asianmukaisesti hoidettu, on esteettömyys voimassa senkin jälkeen.

Työ- ja palvelusturvallisuus (TPT)

Varusmiesten työ- ja palvelusturvallisuudesta (TPT) huolehditaan siten, että palvelus voidaan suorittaa kaikissa tilanteissa terveellisessä ja turvallisessa ympäristössä. Palveluksessa noudatetaan Puolustusvoimien omia turvallisuusmääräyksiä (sotilaallinen koulutus ja harjoittelu) sekä työturvallisuuteen liittyvää lainsäädäntöä. Puolustusvoimien työ- ja palvelusturvallisuustoiminnan tavoite on nolla tapaturmaa sekä avoin ja aloitteellinen ilmoituskulttuuri. Tavoitteena on aina ehkäistä vahingot ennakolta ja siinä on merkittävä rooli varusmiesten ja henkilökunnan tekemillä vaarakorteilla ("läheltä piti"), joiden pohjalta toimintaa kehitetään. On tärkeää, että varusmiehet ilmoittavat avoimesti omille esimiehilleen havaitsemistaan vaaratilanteista, jotta onnettomuudet voidaan ennaltaehkäistä.

Vapaa-aika- ja lomajärjestelyissä otetaan huomioon liikenneturvallisuuksitekijät. Nuorten miesten riski kuolla liikenteessä henkilöauton kuljettajana on muita ikäryhmiä suurempi, joten varusmiehille on tarjolla lomakul-

jetuksia julkisilla kulkuvälineillä (juna, linja-auto, lentokone) tai joukko-osaston järjestämin yhteiskuljetuksin.

Joukko-osaston varusmiestoimikunnassa on työ- ja palvelusturvallisuusasiamies. Hän osallistuu joukko-osaston työ- ja palvelusturvallisuustoimintaan ja tuo sinne havaintojaan kentältä. Joukko-osaston /hallintoyksikön työ- ja palvelusturvallisuuspäällikkö koordinoi TPT-toimintaa ja toimii asiantuntijana TPT-asioissa.

Terveyshaittaepäilyt

Puolustusvoimien tavoitteena on, että sen toimitilat ovat tarkoitukseensa sopivia ja käyttäjilleen turvallisia ja terveellisiä. Huono sisäilma saattaa viihtyvyyshaitan lisäksi aiheuttaa myös terveyshaittaa, joka voi ilmetä erilaisina oireina ja sairauksina.

1. Tunnista ongelma

Sisäilman laadun arviointi on suurelta osin aistinvaraista ja siksi havaintosi ovat tärkeitä. Sisäilman tulisi olla raikasta ja lämpötilan sopiva. Lisäksi ilmanvaihdon pitäisi olla riittävä, mutta vetoisuuden ei tulisi häiritä. Sisäilman huonosta laadusta kertoo esim. ilman tunkkaisuus, kuivuus, pölyisyys ja voimakkaat hajut. Tavallisia huonosta sisäilmasta johtuvia oireita ovat hengitysteiden, silmien ja ihon ärsytysoireet. Mikäli oireet helpottuvat viikonloppuvapailta ja pidemmällä lomilla, on kasarmin sisäilmaa syytä epäillä oireiden aiheuttajaksi.

2. Ilmoita epäilyt

Mikäli epäilet kasarmillasi sisäilmaongelmaa, on myös omien etujesi mukaista ilmoittaa siitä eteenpäin. Ilmoitusten perusteella käynnistetään sisäilmaongelman selvittäminen, tarvittavat korjaavat toimet ja mahdollisen terveyshaitan poistaminen. Varusmiehet ilmoittavat havaintonsa lähiesimiehelle, vääpeliille, paikalliselle varusmiestoimikunnalle tai joukko-osaston työ- ja palvelustur-

vallisuuspäällikölle. Terveytesi kannalta tärkeää on, että kerrot oireista myös terveysasemalla.

3. Pidä tupasi siistinä

Huonon sisäilman yleisiä syitä kasarmilla ovat epäjärjestys, pölyisyys ja märkien varusteiden kuivattaminen tuvissa ja varustekaapeissa. Ajoittain rasittavilta tuntuvat päivittäiset siestestarkistukset suoritetaan siis hyvästä syystä. Mikäli tilassa vetää tai ilmanvaihto ei toimi, tulee ottaa yhteys esimiehen kautta kunnossapitoon. Lämmityspattereiden termostaatteja ja ilmanvaihdon venttiileitä ei saa peittää eikä säätää itse. Viemäriverkostoon (esim. lavuaarit, WC ja suihkutilat) ei saa laittaa sinne kuulumatonta tavaraa, josta voi seurata tukkeutumia tai hajuhaittoja. Sisäilman laatuun voit näin myös itse vaikuttaa pitämällä hyvää huolta tupasi siisteystedestä ja ilmoittamalla havaitsemistasi ongelmista.

Sotilastapaturma ja palvelussairaus

Jos loukkaannut varusmies- tai siviilipalvelusaikanasi tapaturmaisesti tai sairastut palveluksen aiheuttamaan sairauteen, puolustusvoimat tai siviili-palvelupaikka huolehtii palvelusaikana hoidostasi. Kun palveluksesi on päättynyt, Valtiokonttori vastaa vamman tai palvelussairaudesta hoitokustannuksista sekä muista lainmukaisista korvauksista (Laki sotilastapaturman ja palvelussairaudesta korvaamisesta, 1521/2016). Lisätietoa: valtiokonttori.fi/sotilastapaturmat.

Sotilastapaturmalain perusteella myönnettäviin korvauksiin ovat oikeutettuja aseellista tai aseetonta varusmiespalvelusta suorittavat asevelvolliset, vapaaehtoista asepalvelusta suorittavat naiset sekä siviilipalvelusmiehet. Korvausta voivat saada myös reservin koulutusta-pahtumiin, kutsuntaan, aluetoimiston järjestämään tarkastukseen tai sotilasopetuslaitoksen pääsykookeeseen osallistuneet.

Korvausta saat sellaisesta tapaturmasta, joka on sattunut palvelupaikalla tai siihen kuuluvalla alueella. Korvausta suoritetaan myös tapaturmasta, joka on sattunut asevelvollisuuteen liittyvällä matkalla tai varusmiehen palvelusajaksi laskettavalla vapaa-ajalla tai lomalla.

Palvelussairautena pidetään ammattitautilain mukaisen ammattitaudin lisäksi myös sairauksia, jotka palvelus on todennäköisesti aiheuttanut tai joita palvelus on olennaisesti pahentanut.

Korvausasian vireillepano käynnistyy täyttämällä sotilastapaturma-/palvelussairausilmoitus joukko-osaston tapaturma-asiamiehen kanssa. Vahingoittunut tai sairastunut voi tehdä korvaushakemuksen Valtiokonttoriin myös itse internetissä osoitteessa asiointipalvelu.valtiokonttori.fi/sotilastapaturmat.

Lomaketta täytettäessä tarvitaan:

- omat pankkitunnukset tai mobiilivarmenne
- tapaturmaa/palvelussairautta koskevat liitteet tai OmaKannan potilasasiakirjat
- palveluksen alkamis- ja päättymispäivä/arvioitu keskeyttämispäivä
- tapaturman tai palvelussairauden tiedot (tukena tapaturmaseloste): missä tapahtui, milloin, tapaturman kuvaus
- tilinumero (IBAN; FI...)

Jos jotain tietoja puuttuu, ilmoituksen täyttämisen voi keskeyttää ja jatkaa myöhemmin (6 kk).

Ota myös käyttöön SUOMI.fi viestit-palvelu, jonka kautta voit helposti ja tietoturvallisesti asioida Valtiokonttorin kanssa.

Päivärahat ja muut korvaukset

Oppaaseen kirjatut tiedot perustuvat vuoden 2020 tilanteeseen.

Varusmiehen päiväraha

Varusmiehen päiväraha on porrastettu palvelusajan mukaan 5,20 euroa (1–165 pv), 8,70 euroa (166–255 pv) ja 12,10 euroa (256–347 pv). Päivärahaa maksetaan pankkitilille kaksi kertaa kuukaudessa perjantaisin. Päivärahaa maksetaan jokaiselta palveluspäivältä mukaan lukien vapaat ja lomat. Palveluspäiviksi ei lueta henkilökohtaisen syyloman (HSL) -lomapäiviä eikä luvaton poissaoloa palveluksesta.

Naisten varusraha

Naisten sotilasvaatetus on sama kuin miehillä. Sellaisen henkilökohtaisen varustuksen, jota ei järjestetä Puolustusvoimien puolesta, hankkimiseen maksetaan vapaaehtoista asepalvelusta suorittavalle naiselle varusrahaa 0,50 euroa/päivä samoin perustein kuin päivärahaa.

Lisäpäiväraha ulkomaille palveleville

Ulkomaille tapahtuvan palveluksen ajalta, esimerkiksi kansainvälisissä valmiusjoukkoharjoituksissa, voidaan varusmiehille maksaa 11,00 euroa lisäpäivärahaa henkilökohtaisten kulujen peittämiseksi.

Hypyy-, sukellus- ja lentolisät

Lisäksi erityiskoulutettavat varusmiehet saavat erilaisia lisä seuraavasti: laskuvarjojääkärit hypyperuskurssista

JOS PALVELUKSESSA ON SATTUNUT...

Jos loukkaannuit tai sairastuit palveluksessa, voit hakea korvauksia Valtiokonttorilta.

→ KATSO LISÄÄ VALTIOKONTTORIN VERKOSIVULTA.

valtiokonttori.fi/sotilastapaturmat

Valtiokonttori
Statskontoret
State Treasury

kokonaisuutena 110,00 euroa ja sen jälkeen enintään 20 hypyltä 22 euroa kerta; sukeltajat 13,50 euroa sukelluspäivältä; lentokoneenohjaajat ensimmäisen yksinlennon jälkeen lentolisää 182,56 euroa kuukaudessa.

Ruoka- ja majoitusraha

Ruoka- ja majoitusrahaa maksetaan sellaiselta komennusmatkalta, jonka aikana Puolustusvoimat ei voi järjestää ruokailua tai majoitusta.

Kotimaan komennuksella ruokarahan määrä on 6–8 tuntia kestäneeltä komennukselta 7,50 euroa ja yli 8 tuntia kestävältä komennukselta, 13,50 euroa. Mikäli komennus ylittää edellä mainitulla tavalla lasketun täyden vuorokauden 2–8 tunnilla lisätään korotettuun ruokarahaan 7,50 euroa.

Ulkomaille suuntautuneelta komennusmatkalta ruokarahan määrä on kultakin komennusmatkan alkamishetkestä lasketulta vuorokaudelta, joka kokonaan tai yli 8 tunnin osalta on käytetty komennukseen, 28,00 euroa ja ajalta, jolloin komennus ylittää edellä mainitulla tavalla lasketun täyden vuorokauden 2–8 tunnilla, 15,00 euroa.

Majoitusrahan määrä jokaiselta komennukselta, josta kello 21.00–06.00 välisenä aikana on vähintään 4 tuntia sellaista aikaa, jota ei ole käytetty matkustamiseen 55,00 euroa ja ulkomasta komennukselta 100,00 euroa. Mikäli komennuksesta aiheutuvat todelliset kustannukset

set ylittävät edellä mainitut euromäärät saadaan lasku maksaa vain Pääesikunnan luvalla.

Puolustusvoimien terveydenhuoltovastuulla olevalle maksetaan kotihoidon ajalta ruokarahaa 13,50 euroa vuorokaudelta

Lomat ja vapaat

Asevelvollisuuslain ja -asetuksen nojalla myönnettäviä lomiamia ovat *kuntoisuusloma* (KL), *henkilökohtainen loma* (HL) ja *henkilökohtainen syylo* (HSL).

Kuntoisuusloma (KL) voidaan myöntää palveluaikanaan erityisesti kunnostautuneelle varusmiehelle yhteensä enintään 20 päivää.

Henkilökohtaiseen lomaan (HL) on jokaisella varusmiehellä oikeus: 6 päivää (165 pv), 12 päivää (255 pv) tai 18 päivää (347 pv). HL -lomia myönnetään ilman erikseen tarvittavaa syytä ja se on tarkoitettu varusmiehen henkilökohtaisten asioiden hoitamiseen. Osa HL -lomapäivistä käytetään koulutussuunnitelmiin liittyen yksikön yhteisinä HL -päivinä (165 päivää palvelevien osalta 4 päivää, 255 päivää palvelevien osalta 9 päivää, 347 päivää palvelevien osalta 12 päivää) siten, että varusmiehillä on yleensä yksi arkipäivä tai maanantai henkilökohtaista lomaa palvelemaansa kuukautta kohti. Näitä yksikön yhteisiä HL -päiviä ei tarvitse anoa, mutta jäljelle jäävät HL-päivät sekä ansaitut KL -lomat tulee varusmiehen itse anoa. Mikäli tiedossa on palvelusajalle osuvia pääsykokeita, kannattaa näitä lomapäiviä varata niihin valmistautumiseen ja niissä käyntiin.

Henkilökohtaista syylo (HSL) voidaan varusmiehelle myöntää pakottavista henkilökohtaisista syistä enintään 6 kuukautta. On huomioitava, että henkilökohtainen syylo pidentää palvelusaikaa lomaa vastaavalla ajalla. Esimies voi myöntää HSL -loman esimerkiksi seuraavista syistä: opinnot, taloudelliset syyt, perheasiat, urheilukilpailut tai luottamustehtävät.

HSL -loman vaihtoehtona voi olla eräsiirron anominen. Varusmiehelle voidaan lisäksi antaa lääkärintarkastuksen perusteella, lähiomaisen kuolemantapauksen, tämän vakavan sairauden tai muun henkilökohtaisen pakottavan syyn takia vapautusta muusta palveluksesta (VMP). Vapautuksen muusta palveluksesta myöntää perusyksikön päällikkö (enintään 72 h). Pääsykokeisiin osallistumiseen tulee käyttää ensisijaisesti lomiamia (HL ja KL) ja ellei niitä ole käytettävissä voi anoa VMP:tä tai HSL:aa.

Matka-ajan pidennystä voidaan myöntää, mikäli varusmiehen yhdensuuntainen matkustaminen kotipaikkakunnalle kestää yleisiä kulkuneuvoja ja/tai järjestettyä kuljetusta käyttäen yli kuusi tuntia. Lomaa tai viikonloppun vapaata pidennetään siltä osin, jonka matkustaminen kestää yli tämän kuuden tunnin.

Ulkomailla saa matkustaa loman myöntäjän luvalla. Varusmieskorttia ei saa viedä ulkomaille.

Ilta- ja yövapaat tarjoavat mahdollisuuden osallistua moniin varusmiestoimikunnan järjestämiin tapahtumiin, vapaa-ajan kerhoihin tai liikuntaan.

Vapaa-aika- ja lomamääräyksistä saa tietoa perusyksiköissä esillä olevista ohjeista.

Tilapäinen työskentely on mahdollista vapaa-aikana ja lomilla, kunhan se ei haittaa varusmiespalveluksen normaalia suorittamista. Tilapäisiä töitä tehtäessä on hyvä muistaa tapaturmavakuutuksen voimassaolo ja tulojen vaikutus mahdolliseen sotilasavustukseen.

Lomamatkat

Varusmiehellä on oikeus maksuttomiin lomamatkoihin koti- tai asuinpaikkakunnalle tai muulle sellaiselle paikkakunnalle Suomessa, jonne on erityisiä siteitä. Juna- ja matkustaminen kaukojunissa on varusmiehelle ilmaista lomien aikana käytettäessä lomapukua ja viivakoodillista varusmieskorttia. Kaukojuniin kannattaa varata paikkalippu VR:n mobiilisovelluksella. Maksuttomat matkat saavat myös palveluksen aloittamisen ja kotiuttamisen yhteydessä.

Lomamatkoja varten sinulle annetaan viivakooditara varusmieskorttiin junamatkoille, linja-automatkoille matkakortti tai littera ja joukko-osaston määrittämien perusteiden pitkiä matkoille lentoliput. Usein varuskunnista järjestetään kuljetus lähimmille rautatie- ja linja-autoasemille tai lomakuljetus linja-autoilla suoraan kotipaikkakunnalle tai -seudulle.

Käytä Sinäkin turvallista ja mukavaa joukkoliikennettä!

Ulkomailla palveluksen aloittavat

Asevelvollisuuslain mukaan jokainen miespuolinen Suomen kansalainen on asevelvollinen. Monikansalaisella on mahdollisuus vapautua asevelvollisuuden suorittamisesta. Siksi toisen maan kansalaisuuden saamisesta on etenkin kutsunta- ja varusmiesikäisenä ilmoitettava sotilasviranomaisille ja ulkomailta Suomen edustustolle.

► **Monikansalaisesta kerrotaan lisää sivulla 17.**

Asevelvollisen yhteysviranomaisena toimii Suomen edustusto. Ennen palveluksen aloittamista on syytä hoitaa ainakin kansalaisuuteen liittyvät asiat; terveydentilan muutoksiin liittyvät lääkärin tarkastukset; passiin, viisumiin, työ- ja oleskelulupuihin ja niiden voimassaoloon liittyvät asiat; sotilasavustuksen saamiseen (Kelan toimisto) liittyvät asiat; palveluksen aloittamiseen liittyvät matkaliput.

Lisäksi palveluksen aloittavan on itse hoidettava asuntoon, työhön tai opiskeluun ja verotukseen ulkomailta liittyvät ilmoitukset ja asiat. Laki takaisinottovelvollisuudesta virkaan tai työhön on voimassa vain Suomessa.

Ulkomailla palveluksen aloittavien maksuttomien lomamatkojen kiintiöistä kerrotaan myöhemmin kohdassa Matkat ulkomaille ja Suomeen. Palveluksen alettua on perusyksikön vääpelin kanssa selvitettävä välittömästi tulomatkan lippu- ja ruokarahasi. Ulkomaan matkaliput hankkii perusyksikön vääpeli.

Varusmiehen ulkomailta asuvat omaiset ovat oikeutettuja saamaan sotilasavustusta samoin perusteiden kuin Suomessa asuvan varusmiehen omaiset. Ulkomailta asuva varusmies saa sotilasavustusta siellä olevan asuntonsa säilyttämiseksi (kohtuulliset asumiskustannukset) palvelusaikana sekä Suomessa sijaitsevaan asuntoon, jonka hän mahdollisesti on joutunut hankkimaan palveluksen vuoksi. Sotilasavustuksen sisältö on kerrottu tarkemmin kohdassa Sotilasavustus.

Ulkomailla palvelukseen tulevan on hyvä muistaa, että sotilastapaturmalaki kattaa myös lomat ja siihen liittyvät matkat ulkomailta; sairausvakuutuslain mukaiset etuudet ja isyysraha eivät koske ulkomailta asuvia; toimeentulokeua voi hakea KELA:sta (sosiaaliturvatoimisto).

Ulkomailta palvelukseen tulevalle on oikeus asioida viranomaisen kanssa äidinkielellään, joten tulkkipalvelut järjestetään tarvittaessa. Varusmieskoulutuksessa käytetään suomen tai ruotsin kieltä.

Matkat ulkomaille ja Suomeen

Pysyvästi ulkomailla asuvat ja sieltä palvelukseen saapuneet varusmiehet saavat matkakiintiöiden puitteissa ulkomailla sijaitsevalle kotipaikkakunnalle palvelusajan pituudesta riippuen 1–4 matkaa:

- 165 päivää palvelevalla Euroopassa asuvalla kaksi matkaa ja Euroopan ulkopuolella asuvalla yksi matka
- 255 päivää palvelevalla Euroopassa asuvalla kolme matkaa ja Euroopan ulkopuolella asuvalla yksi matka
- 347 päivää palvelevalla Pohjoismaissa asuvalla neljä matkaa, muualla Euroopassa asuvalla kolme matkaa ja Euroopan ulkopuolella asuvalla kaksi matkaa.

Edellä mainittujen kiintiöiden lisäksi varusmiehelle voidaan myöntää maksuton edestakainen ulkomaanmatka, jos kysymyksessä on läheisen omaisen vakava sairaus, kuolema tai haudaus, omat häät, oman lapsen syntymä tai ristiäiset.

Palveluksen aloittamismatkaa varten matkaliput (lailiput Itämerellä ja lentoliput) on ensisijaisesti hankittava Carlson Wagonlit (CWT) asiakaspalvelutiimin kautta sähköpostiosoitteessa pv.fi@contactcwt.com. Ohje mat-

kalippujen hankkimisesta lähetetään palveluksen aloittamismääräyksen mukana. Pakottavissa aloittamismatkaan liittyvissä asioissa voit olla yhteydessä Suomen edustustoon. Itse hankituista lipuista on mahdollista saada rahat takaisin, kun olet matkustanut edullisimmalla matkustustavalla ja toimittanut matkustamiseen liittyvät kuitit ja tositteet hakemuksen liitteinä välittömästi palveluksen alettua joukko-osastossa perusyksikkösi vääpelille.

Matkan ajankohdan on liityttävä välittömästi (4 viikkoa) palveluksen aloittamiseen. Aiemmin tulleiden perusteltu hakemus on lähetettävä aluetoimiston ratkaistavaksi.

Matkustamiskustannukset ulkomailta ja ulkomaille korvataan vain, jos asut ulkomailla vakinaisesti.

Kotiuttamismatkan korvaaminen ulkomaille edellyttää, että peruste, pysyvä asuminen ulkomailla, on edelleen voimassa. Korvaukseen oikeuttavan matkan tulee liittyä välittömästi (4 viikkoa) kotiuttamiseen. Tätä pitempää viipymisaikaa koskevat vapaamuotoiset perustellut hakemukset on lähetettävä joukko-osaston ratkaistavaksi.

Perusyksikkö hankkii yleensä maksuttomia lomamatkoja varten matkaliput ulkomailta saapuville tai maksaa vastaavan suuruisen korvauksen kuitteja vastaan. Lentolippuja ei yleensä hankita Ruotsissa asuville.

Isyyssvapaa ja isyyssraha

Avioliitossa tai avosuhteessa olevalle varusmiehelle myönnetään lapsen syntymän yhteydessä yhtäjaksoisesti tai varusmiehen palvelus- ja perhetilanne huomioottaen jaksotettuna 12 päivän isyyssvapaa. Isyyssvapaa ei vaikuta palvelusajan pituuteen.

Isyyssvapaa on yleensä aloitettava kuukauden kuluessa lapsen syntymästä, mutta esimerkiksi synnytykseen liittyvän lapsen tai äidin sairauden vuoksi isyyssvapaa voi alkaa myöhemminkin. Lapsen syntymä näytetään toteen syntymätodistuksella tai vaadittaessa kotikunnan lastenvalvojan todistuksella.

Lapsen hoitoon osallistuessaan varusmies voi saada Kelasta isyyssrahaa. Isyyssrahaa voidaan maksaa asevelvollisuutta varusmiespalveluna tai siviilipalveluna suorittavalle, joka asuu yhdessä lapsen äidin kanssa ja on isyyssvapaalla tai muulla lomalla palveluksesta.

Palveluksessa olevan isyyssraha on 28,94 euroa arkipäivältä. Isyyssrahaa haetaan verkossa (kela.fi) tai Kelasta lomakkeella Isän vanhempainetuushakemus (SV 29a).

Isyyssraha on saajalleen verotettavaa tuloa.

Varusmiesten kriisien ehkäisy ja tukitoimet

Puolustusvoimien tarjoama varusmiesten henkisen tuen tukiverkko muodostuu joukko-osaston asiantuntijoiden (lääkäri, sosiaalkuraattori, sotilaspappi) lisäksi esimiehistä ja palvelustovereista. Palvelustovereiden, varusmies-toimikuntien ja varusmiesesimiesten rooli varusmiesten kriisien ehkäisyssä ja tukitoimissa on merkittävä, sillä nuorten saattaa olla helpompaa puhua ikäistensä kanssa kuin itseään vanhemmille ihmisille. Jokainen varusmies voi toimia vertaistukena ja keskustelukumppanina palvelustoverilleen. Mikäli sinulla tuntuu vaikealta palveluksessa ja ahdistaa, niin ota yhteyttä lähimpiin esimiehiin, joukko-osaston asiantuntijoihin ja kiireellisissä tapauksissa viivytystä lääkäriin tilanteen arviointia ja mahdollista hoitoa varten.

Aikalisä – Time Out!

Elämä raiteilleen ja etsivä nuorisotyö

Sosiaalkuraattorit käyvät kotiutumiskeskusteluja tuen tarpeessa olevien varusmiesten kanssa ja ohjaavat palveluksensa keskeyttävät varusmiehet tarvittaessa Aikalisä-tukipalvelun tai etsivän nuorisotyön piiriin. Aikalisä-tukipalvelu on Puolustusvoimissa käytössä oleva yhteistyömalli, joka mahdollistaa aktiivisen tuen tarjoamisen nuorille kutsunnoissa ja palveluksen keskeytyessä. Yhdessä Aikalisä-ohjaajan tai etsivän nuorisotyöntekijän kanssa asiakas voi keskustella asioistaan, jotka liittyvät elämäntilanteen eri osa-alueisiin kuten esimerkiksi opiskeluun, työpaikan hakemiseen, asumiseen, ihmissuhteisiin ja terveyteen. Ohjaaja tai etsivä nuorisotyöntekijä tarjoaa henkilökohtaista tukea, tietoa ja rohkaisua asioiden hoitamiseen. Tarvittaessa asiakas saa ohjausta myös sopivien palveluiden löytämiseen.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus sekä asiallinen käyttäytyminen varusmiespalveluksessa

Tasa-arvoinen ja yhdenvertainen palvelusympäristö jossa käyttäytyään asiallisesti, on jokaisen varusmiehen oikeus. Hyvin toimivassa varusmiespalveluksessa on miehillä ja naisilla, eri saapumiserillä sekä syntyperältään ja henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan erilaisilla ihmisillä yhtäläiset mahdollisuudet tehdä valintoja, kehittyä varusmiespalveluksessa ja tulla palkituksi.

Jokaisen varusmiehen velvollisuus on omalta osaltaan rakentaa ja ylläpitää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta kunnioittavaa toimintakulttuuria ja huolehtia siitä, että ketään ei perusteettomasti aseteta muihin nähden eriarvoiseen asemaan. Puolustusvoimien toimintakulttuuriin ja sotilaan käyttäytymiseen kuuluvat myös hyvät käytöstavat. Häirintää, kiusaamista ja simputusta ei täällä hyväksytä. Jokaisen varusmiespalvelusta suorittavan on huolehdittava siitä, että käyttäytyy itse asiallisesti. Esimiehillä on erityinen vastuu oman joukkonsa toimintatavoista ja ilmapiiristä. Mikäli esimiehen tietoon tulee alaisiinsa kohdistuvaa epäasiallista käyttäytymistä, on hänen velvollisuutensa puuttua siihen. Perusyksiköiden päälliköiden vastuulla on huolehtia siitä, että kaikki oman yksikön varusmiehet tietävät miten epäasiallisen kohtelun tilanteissa toimitaan. Lisätietoa menettelytavoista kiusaamis- häirintä- ja simputustapauksissa on esim. Sotilaan käsikirjassa, perusyksiköiden ilmoitustauluilla ja tupakansioissa.

Kysymyksiä varuskunnan arjesta?

Liity joukko-osastosi saapumiserän Facebook-ryhmään, niin saat tietoa intistä ja hyödyllisiä vinkkejä palveluksesi aloittamiseen ja palveluksesta suoriutumiseen. Ryhmiä ylläpitävät edellisen saapumiserän varusmiehet, niin kutsutut Some-agentit. Heiltä voit myös kysyä mieltä askarruttavista asioista Facebookin yksityisviestillä. Linkit ryhmiin löydät ennen palveluksen aloittamista saapuvasta alokasinfosta. Tervetuloa tutustumaan varuskunnan arkeen ja palvelustoveriisi Facebookin kautta!

Sotilasoikeudenhoito

Sotilasoikeudenhoito perustuu rikoslain 45 luvun säännöksiin sotilasarikoksista sekä sotilasoikeudenkäyntilakiin ja lakiin sotilaskurinpidoista ja rikostorjunnasta Puolustusvoimissa. Varusmiehet ja vapaaehtoiseen asepalvelukseen hyväksytyt naiset ovat sotilasoikeudenhoidon alaisia siitä alkaen, kun he ovat saapuneet tai ovat olleet velvollisia saapumaan suorittamaan asepalvelustaan. Järjestelmän piirissä he ovat kotiuttamiensa asti, myös vapaa-ajallaan ja lomillaan. Sellaiset henkilöt, jotka on määrätty palvelukseen, mutta jotka eivät ole saapuneet joukko-osastoonsa, syyllistyvät luvattomaan poissaoloon tai karkaamiseen.

Kurinpitovaltaa ovat oikeutetut käyttämään perusyksikön (komppania/ patteri/ lentue/ viirikö) päällikkö ja häntä ylemmät esimiehet sekä perusyksikön vääpeli. Kurinpitomenettelyssä voidaan varusmiehelle määrätä suoritetun esitutkinnan jälkeen kurinpitorangeistus (muisutus, poistumiskielto, ylimääräinen palvelus, varoitus,

kurinpitosakko). Joukkoyksikön komentajan, perusyksikön päällikön tai perusyksikön vääpelin kurinpitopäätökseen saa hakea muutosta (ratkaisupyynnö) joukko-osaston komentajalta. Joukko-osaston komentajan tai häntä ylemmän kurinpitoesimiehen kurinpitopäätökseen ja joukko-osaston komentajan ratkaisupyynnön perusteella antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla (kurinpitovalitus) tuomioistuimeen.

Eduskunnan oikeusasiamies valvoo sotilasoikeudenhoidon laillisuutta. Lain mukaan oikeusasiamiehen tulee erityisesti seurata varusmiesten oikeuksia ja kohtelua.

Oikeusapu

Myös varusmiehelle voi tulla eteen oikeudellisia ongelmia, joihin hän tarvitsee asiantuntevaa apua. Etenkin oikeudenkäynneissä on usein tarpeen käyttää lainopinutusta avustajaa.

Varusmies voi saada itselleen oikeudellisen asian hoitamista varten avustajan kokonaan tai osittain valtion varoilla. Oikeusapua tarjoavat julkiset oikeusavustajat, asianajajat ja muut lakimiehet. Osoitteessa oikeus.fi annetaan tarkempaa tietoa oikeusavusta ja muutakin tietoa oikeuslaitoksen toiminnasta.

Ennakoitua reserviin siirtyminen

Saatat kokea hetkellistä neuvottomuuden ja tyhjyyden tunnetta heti varusmiespalveluksen jälkeen. Tiivis ja tahtumarikas palvelus on takana ja juuri saadut uudet ystävät ovat poissa. Ystäviin voi edelleenkin pitää yhteyttä ja reserviin siirtymistä helpottaa, kun ryhdyt ajoissa suunnittelemaan tulevaisuutta; töihin menoa, opintoja tai tulevaa ammattia. Sosiaalikirjuri ja varusmiesostimikunnat ovat tässäkin vaiheessa tukenasi.

Ammattiasiat ja palvelustodistus

Sotilaskoulutuksessa saat sellaista osaamista, josta voi olla hyötyä myös siviiliammattissa. Varusmiehenä saatut sotilaskoulutus rinnastetaan eräiltä osin eri ammatteihin tarvittavaan harjoitteluajakaan ja varusmiesajaksi voidaan lukea alakohtaiseksi työkokemuksesi.

Moniin siviilitoimiin pääsyä edistää, että on menestyksellisesti suorittanut varusmiespalveluksen ja saanut erikois-, tai johtamiskoulutusta. Varusmiespalveluksesta avautuu myös väylä rauhanturvaajaksi, valmiusjoukkoihin tai sotilasuralle.

Kaikki varusmiespalveluksen suorittaneet saavat palvelustodistuksen, johon on merkitty suoritettut kurssit sekä henkilöarviointi. Todistuksesta on hyötyä työelämässä (työkokemus) ja oppilaitoksissa (hyväksiluettaisuus). Oppilaitokset päättävät itsenäisesti kuinka varusmiespalveluksen suorittaminen luetaan hyväksi opinnoissa.

Ohi on

Jos sinulla on työpaikka, niin ilmoita työhön paluustasi hyvissä ajoin työnantajalle. Muistathan, että sinulla on oikeus palata omaan tai vastaavaan työtehtävään tai virkaan.

Jos olet työttömänä, sinun on ilmoitettava työstä elinkeinotoimistoon ja oltava yhteydessä ammattiliitostosi työttömyyskassaan.

Jos sinulla on opiskelupaikka, niin ilmoita oppilaitokselle opintojesi alkamisesta ja hoida opintotukiasi asi kuntoon.

Yrittäjänä sinun on ilmoitettava tarvittaessa kotiutumisestasi eläkelaitoksellesi.

Jos olet palveluksen aikana saadun tapaturman tai palvelussairaudesta vuoksi työkyvytön, pyydä joukko-osaston lääkäriltä tästä todistus, hoida korvausasia Valtiokonttorin kanssa ja hae KELA:sta tarvittaessa toimeentulotukea.

Sinulla ja omaisillasi on aina oikeus saada arvio toimeentulotuen tarpeesta (KELA) ja muista sosiaaliturvatuksista (KELA) sekä kunnan sosiaalipalveluista (kotikunnan sosiaalitoimisto/-keskus).

Kertausharjoitukset ja vapaaehtoinen maanpuolustus

Varusmiespalveluksen jälkeen asevelvollinen siirretään reserviin. Reservi muodostaa pääosan Puolustusvoimien sodan ajan henkilöstöstä.

Kertausharjoituksista maksetaan reserviläisille reserviläispalkkaa (vuoden 2020 tilanne):

- miehistö 61,44 euroa/pvä
- aliupseerit 64,52 euroa/pvä
- upseerit ja erikoisupseerit 67,59 euroa/pvä ja
- kaikille verotonta reserviläispäivärahaa 5,20 euroa/pvä (naisille lisäksi varusraha 0,50 euroa/pvä)

Lakisääteisten kertausharjoitusten lisäksi reserviläinen voi vapaaehtoisen maanpuolustuksen kautta ylläpitää ja kehittää sotilaallisia taitojaan sekä oman sodan ajan joukkonsa yhteenkuuluvuutta ja henkeä osallistumalla Puolustusvoimien vapaaehtoisin harjoituksiin tai Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen kursseille.

Puolustushaarat *ja aselajit*

KUVAT: PUOLUSTUSVOIMIEN KUVAKESKUS / KÄSITTELY: TEEMU LIIRI

Tavoitteena sodanajan joukko

Varusmieskoulutuksen tarkoituksena on kouluttaa ja harjaannuttaa asevelvolliset sotilaallisen maanpuolustuksen tehtäviin ja siten luoda edellytykset sodan varalta tarvittavien joukkokokonaisuuksien tuottamiselle. Tämä edellyttää, että jokainen asevelvollinen koulutetaan kykyjensä ja taipumustensa mukaisesti sodan ajan tehtäviin. Varusmiesten koulutus tapahtuu Maavoimissa, Merivoimissa, Ilmavoimissa tai Rajavartiolaitoksessa.

Sodan ajan joukon kouluttaminen ajoittuu miehistön palvelusajan (165 päivää) loppujaksolle, jota kutsutaan joukkokoulutusjaksoksi. Joukkokoulutusjakso kestää kuusi viikkoa. Tavoitteena on, että harjoittelu ja muu toiminta tapahtuu koko koulutusjakson ajan mahdollisimman todenmukaisissa olosuhteissa sodan ajan kokoonpanossa, samoissa joissa myös harjoitellaan kertausharjoituksissa. Joukkokoulutusjakso on koko varusmieskoulutuksen taidollinen ja tiedollinen huipentuma.

Koulutuksen onnistunut toteutus edellyttää johtajilta oikeaa suhtautumista alaisiin. Rehti ja tiukka sotilaallinen kuri kuuluu toki koulutukseen, mutta johtajien on ymmärrettävä vastuunsa alaisensa hyvinvoinnista. Samoin alaisina toimivien on ymmärrettävä johtajien vastuu joukon toiminnasta ja koulutuksesta. Kaikki, niin koulutettavat kuin kouluttajakin, kuuluvat samaan joukkoon ja toimivat saman päämäärän hyväksi.

Alokasjakso on kaikille samansisältöinen

Varusmiespalveluksen aloittava alokasjakso on koulutuksen sisällön osalta kaikille varusmiehille pääosin samanlainen. Jakson aikana jokainen saa sotilaan peruskoulutuksen ja suorittaa sotilaan perustutkinnon. Alokasjakso on yhdenmukainen kaikissa puolustushaaroissa ja aselajeissa.

Alokasjaksolla tehdään koulutushaaravalinnat. Valintoja tehtäessä pyritään ottamaan huomioon myös varusmiehen halukkuus kyseiseen koulutukseen. Alokasjakson jälkeen varusmiesten koulutus eriytyy koulutushaaroittain.

Maavoimat

Maavoimat muodostaa pääosan sodanajan Puolustusvoimien vahvuudesta. Rauhan aikana Maavoimien joukko-osastojen päätehtävänä on kouluttaa valmiutta kohotettaessa perustettavat Maavoimien joukot. Maavoimiin kuuluu jalkaväki-, kenttätykistö-, ilmatorjunta-, pioneeri-, viesti-, huolto- ja nykyisin myös helikopterijoukkoja.

Jalkaväki ➤

Jalkaväki muodostaa Maavoimien rungon. Taistelussa sen tehtävänä on yhteistoiminnassa muiden aselajien kanssa torjua ja lyödä vihollinen. Jalkaväki siirtyy nykyaikaisilla telakuorma-autoilla tai panssariajoneuvoilla. Toiminnan nopeus on menestyksen saavuttamisen edellytys.

Taistelutehtävien suorittaminen vaatii kykyä liikkua sekä jalan että suksilla. Jalkaväkimiehiltä vaaditaan hyvää fyysistä kuntoa, henkistä kestävyyttä ja oma-aloitteisuutta tehtävien täyttämässä.

Jalkaväessä koulutetaan noin puolet palvelukseen astuvista varusmiehistä. Monipuolinen koulutus jakautuu useisiin koulutushaaroihin, joita ovat

- jääkärikoulutus,
- tiedustelu- ja erikoisjoukkokoulutus,
- kranaatinheitinkoulutus,
- panssarintorjuntakoulutus,
- panssarikoulutus sekä
- sotilaspoliisikoulutus.

Kaikissa koulutushaaroissa osa varusmiehistä koulutetaan aliupseereiksi ja osa reserviupseereiksi. Henkilökohtaisten taistelijan taitojen ja nykyaikaisten taisteluvälineiden käytön oppiminen sekä johtajakoulutus ovat mielenkiintoista ja haasteellista toimintaa.

Jalkaväkeä koulutetaan eri puolilla maata:

- Jääkäriprikaatissa, Sodankylässä ja Rovaniemellä
- Kainuun prikaatissa, Kajaanissa
- Karjalan prikaatissa, Kouvola
- Maasotakoulussa, Hamina
- Utin jääkäriyrykmentissä, Kouvola
- Panssariprikaatissa, Hattula
- Porin prikaatissa, Säkylässä ja Niinisalossa
- Kaartin jääkäriyrykmentissä, Helsingissä

Vaikka joukko-osastojen alueelliset olosuhteet ja erikoisalut antavat koulutukseen erityispiirteitä, koulutus on niissä pääpiirtein samanlaista ja tähtää tehokkaan taistelijan ja hänen johtajansa kouluttamiseen.

Kenttätykistö ➤

Kenttätykistö on monipuolinen ja tekninen aselaji. Käytössä on uudenaikaisin kalusto, kuten maalinpaikannuslaitteet, laseretäisyysmittarit, lämpökamerat, valonvahvistimet, tutkat sekä tietotekniikka eritasoisissa laskimissa, viestijärjestelmissä sekä simulaattoreissa. Kenttätykistön tärkein tehtävä on taistelun tukeminen oikea-aikaisella ja tarkalla tulenkäytöllä. Tämä toteutetaan ampumalla tykeillä, telatykeillä ja raketinheittimillä aina 70 kilometrin etäisyyksille saakka.

Kenttätykistössä palvelevia kutsutaan tykkimieheiksi. Tykkimiehenä on mahdollisuus kouluuntua reservin upseeriksi, aliupseeriksi tai miehistön tehtävään. Aselaji on johtajien, viestimiesten, mittausmiesten, tulenjohtajien, tiedustelijoiden, tuliaseamiesten ja eri tukitehtävissä toimivien muodostama kokonaisuus.

Toiminta on useiden eri ryhmien ja partioiden yhteistoimintaa. Aselajissa vallitseva tykkimieshenki syntyy

tietoisuudesta, että jokaisen panos on yhtä tärkeä päämäärän saavuttamiseksi.

- ▶ **Kenttätykistön varusmiehiä koulutetaan:**
  - Porin prikaatissa, Niinisalossa
  - Panssariprikaatissa, Hattulassa
  - Kainuun prikaatissa, Kajaanissa
  - Karjalan prikaatissa, Kouvolassa
  - Maasotakoulussa, Haminassa

Ilmatorjunta ➤

Ilmatorjuntayksiköt suojaavat taistelujoukkoja sekä sotilas- ja siviilikohteita vastustajan ilmahyökkäyksiltä ja tuottavat sille tappioita. Yksiköt on varustettu ilmatorjuntaohjuksin ja -tykein sekä johtamis- ja valvontavälinein. Ilmatorjuntaohjukset ovat tehokkaita ja teknisesti vaativia taisteluvälineitä, joilla luodaan alueellisesti ilmatorjunnan painopiste. Keskipitkän kantaman ITO12- (Nasams) ja lyhyen kantaman ITO90M- (Crotale) -ohjusjärjestelmillä suojataan tärkeitä alueellisia kohteita, tärkeimpiä joukkoja ja sotilaskohteita sekä tuotetaan tappioita ilmahyökkääjälle. Lyhyen kantaman ITO05 ja ITO05M ohjusjärjestelmät soveltuvat hyvin tappioiden tuottamiseen taistelujoukkojen alueella. Ammusilmatorjunnalla täydennetään ohjusilmatorjunnan suorituskykyä. Ammusilmatorjunta-aseiden kaliiperi vaihtelee 12,7 mm:n ilmatorjuntakonekivääristä 35 mm:n ilmatorjuntakanuunaan.

Taistelun johtamiseen käytetään kehittyneitä johtamisjärjestelmää, joka mahdollistaa reaaliaikaisen tilanekuvan muodostamisen ja tulenkäytön johtamisen.

Ilmatorjunta-aselajin miehistö ja ryhmänjohtajat koulutetaan Hattulassa Parolannummella, Kouvolassa Veikaranjärvellä sekä Rovaniemellä ja reservinupseerit Haminassa.

Ilmatorjunta-aselaji tarjoaa teknisesti haastavia tehtäviä sekä miehistö- että johtajatehtäviin koulutettaville. Johtamis- ja asejärjestelmien teknistymisestä johtuen erityisesti elektroniikka- ja tietotekniikka-alan koulutuksen saaneiden henkilöiden tarve on kasvanut.

Yksittäisenä erityisryhmänä tarvitaan RC-lennokki-toiminnan harrastajia radio-ohjattujen maalilennokkien lennättäjiksi. Henkilön on ilmoitettava mahdollinen halukkuutensa tähän tehtävään viimeistään astuessaan palvelukseen ilmatorjuntakoulutusta antavaan joukko-osastoon.

- ▶ **Ilmatorjunnan varusmiehiä koulutetaan:**
  - Jääkäriprikaatissa, Rovaniemellä
  - Karjalan prikaatissa, Kouvolassa
  - Panssariprikaatissa, Hattulassa

Viesti ➤

Viestitoiminnan tehtävänä on yhteyksien rakentaminen ja ylläpito johtamista, tiedustelua ja tulenkäyttöä varten. Yhteydet aikaansaadaan nykyaikaisilla viestijärjestelmillä ja -välineillä, joita ovat muun muassa digitaalinen IP-pohjainen johtamisjärjestelmä M18, alueellisten viestijoukkojen järjestelmät sekä digitaaliset kenttäradiot. Viestijoukot perustavat, ylläpitävät ja suojaavat johtoportaanensa komentopaikat sekä vastaavat niiden siirroista ja huoltamisesta. Viestiasemat ja komentopaikat perustetaan joko ajoneuvoihin tai siirrettäviin kontteihin ja niissä olevilla tiedonsiirto- ja tietojärjestelmillä mahdollistetaan tilannetietoisuus sekä joukkojen tehokas johtaminen. Viestiaselaji tarjoaa mielenkiintoisia tehtäviä sinulle, joka olet kiinnostunut tekniikan tuomien mahdollisuuksien hyödyntämisestä erilaisissa kriisiajan olosuhteissa. Viesti- ja tietoliikennetekniikan koulutus on eduksi, mutta ei välttämätöntä, viestiaselajiin hautuvalle.

Viestiaselajin aliupseerit koulutetaan samoissa joukko-osastoissa miehistön kanssa. Reservinupseerit saavat koulutuksensa Maasotakoulun Reserviupseerikoulussa Haminassa ja Maasotakoulun Panssarikoulussa Hattulassa.

- ▶ **Viestiaselajin järjestelmäkoulutusta annetaan:**
  - Jääkäriprikaatissa, Sodankylässä
  - Kaartin jääkäriyrykmentissä, Helsingissä
  - Porin prikaatissa, Säkylässä
  - Karjalan prikaatissa, Kouvolassa
  - Kainuun prikaatissa, Kajaanissa
  - Panssariprikaatissa, Hattulassa
- ▶ **Sissiradiokoulutusta annetaan:**
  - Karjalan prikaatissa, Kouvolassa
  - Kainuun prikaatissa, Kajaanissa
  - Jääkäriprikaatissa, Sodankylässä
  - Porin prikaatissa, Säkylässä
  - Utin jääkäriyrykmentissä, Kouvolassa

Pioneeri ➤

Pioneerit ovat taistelukentän työmiehiä, joiden tehtäväkenttä on laaja ja monipuolinen sisältäen myös taistelijan tehtävät. Pioneeritoiminnan päämääränä on muokata toimintaympäristöä omien joukkojen toiminnalle edulliseksi ja rajoittaa vihollisen ja olosuhteiden vaikutuksia. Pioneeriaselajissa koulutetaan varusmiehiä pioneereiksi, raivaajiksi ja suojelumieheiksi. Osa pioneereista koulutetaan koneasentajiksi sekä työkoneiden kuljettajiksi ja erikoiskalustojen käyttäjiksi. Koulutuspaikkoina ovat Maavoimissa Jääkäriprikaati, Kainuun prikaati, Porin prikaati, Panssariprikaati, Karjalan prikaati, Kaartin jääkäriyrykmentti, Reserviupseerikoulu sekä Merivoimissa Uudenmaan prikaati.

Pioneerit hidastavat vastustajan liikettä rakentamalla miinoitteita sekä hävittämällä vastustajan toiminnalle välttämättömät tiet ja sillat. Omien joukkojen liikettä edistetään raivaamalla, pitämällä tiestöä kunnossa sekä tarvittaessa rakentamalla kenttäoloihin soveltuvia siltoja ja teitä. Vesistöjen ylitykseen voidaan käyttää myös ponttoni- ja siltakalustoa. Raivaajiksi koulutettavat erikoistuvat laajojen tai vaativien kohteiden raivaamiseen. Pääosa pioneereiksi koulutettavasta miehistöstä ja johtajista suorittaa Puolustusvoimien räjäyttäjätutkinnon.

Suojelu on osa pioneeritoimintaa. Suojelukoulutuksen päämääränä on antaa taistelijoille valmiudet selviytyä kemiallisten-, biologisten- ja ydinaseiden sekä polttoaseiden vaikutuspiirissä. Koulutukseen kuuluvat suojeluvalvonta- ja tiedustelu, suojauminen ja puhdistaminen sekä pelastaminen. Pelastuskoulutukseen kuuluu sammutus- ja pelastustyön kurssi, josta koulutettavat saavat Suomen pelastusalan keskusjärjestön (SPEK:n) kurssia vastaavan todistuksen. Lisäksi koulutusta annetaan savusukelluksessa sekä ensiaputaidoissa. Suojelukoulutuksesta on hyötyä myös siviilielämässä, palo- ja pelastusalan tehtävissä. Halukkuus palvella suojelutehtävissä tulee ilmoittaa kutsunnoissa. Suojelujoukkoihin koulutettavat varusmiehet ja kriisinhallintatehtäviin lähtevät henkilöt koulutetaan Porin prikaatissa.

► Pioneeriaselajin varusmiehiä koulutetaan:

- Karjalan prikaatissa, Kouvolassa
- Kainuun prikaatissa, Kajaanissa
- Porin prikaatissa, Säkylässä
- Panssariprikaatissa, Hattulassa
- Uudenmaan prikaatissa, Raaseporissa (Merivoimat)
- Maasotakoulussa, Haminassa
- Jääkäriprikaatissa, Sodankylässä
- Kaartin jääkäriyrykmentissä, Helsingissä

Pioneerien rakentama ponttoonisilta käytössä.

Sotilaspoliisi ➤

Puolustusvoimissa koulutetaan sotilaspoliiseja, joiden tehtävänä on mm. sotilaskohteiden turvallisuusvalvonta ja järjestyksen ylläpito sekä liikenteen valvonta ja ohjaus.

Taistelijan peruskoulutuksen lisäksi sotilaspoliiseille opetetaan tietoja ja taitoja, joita voidaan hyvinkin tarvita poliisin tai vartijan koulutukseen. Näitä ovat esimerkiksi voimakkeiden käyttöön liittyvät tiedot ja taidot. Sotilaspoliisikoulutuksesta on hyötyä edellä mainittuihin ammatteihin pyrittäessä.

Koulutuksen edistyttyä sotilaspoliisit palvelevat varuskuntien vartiointitehtävissä. Tavoitteena on tällöinkin korkeatasoinen taistelija. Samalla perehdytään sotilaspoliisin kriisijän tehtäviin. Sotilaspoliisiksi koulutettavat valitaan joukko-osastossa.

Sotilaspoliiseilta edellytetään tehtävien luonteesta johtuen hyvää ruumiillista ja henkistä kuntoa. Lisäksi sotilaspoliisiksi koulutettavalla on oltava nuhteeton tausta. Johtajiksi koulutettavien sotilaspoliisien palvelusaika on 347 päivää ja sotilaspoliisimiesten 255 päivää.

Huolto ➤

Huollon tehtävänä on osaltaan ylläpitää joukkojen taistelukelpoisuutta. Toimintansa suojaamiseksi huoltoyksiköillä on kyky taistella jalkaväen tapaan.

Joukkojen taistelukelpoisuuden ylläpitämiseksi huolto täydentää ja pitää kunnossa materiaalia, kuljettaa, sekä ylläpitää sotilaiden toimintakykyä lääkintähuollon ja huoltopalveluiden keinoin. Täydennykset sisältävät muun muassa ampumatarvikkeiden sekä poltto- ja voiteluaineiden varastointia ja jakelua joukoille. Kunnossapito on esimerkiksi aseiden ja ajoneuvojen huolto- ja korjaustoimintaa. Kuljetuksilla siirretään materiaalia ja henkilöstä oikeaan aikaan oikeaan paikkaan. Lääkintähuollon tehtävänä on antaa hoitoa loukkaantuneille, sairaille ja haavoittuneille sekä evakuoida heidät hoitopaikkaan. Huoltopalveluihin kuuluvat muun muassa sotilaiden muonitus ja vesihuolto.

Huoltojoukkojen kokoonpanoihin kuuluvat raskaat kuorma-autot perävaunuineen ja kuormankäsittelylaitteineen, liikennetraktorit konttiperävaunuineen, maastokooterit (mönkijät), erityyppiset kontit, kunnossapitoajoneuvot ja korjausvälineet. Lääkintähuollolla on käytössä kenttälääkinnän hoitopaikat ja evakuointi-ajoneuvot. Huoltojoukkojen johtamisvälineistö vastaa huollon johtamisen tarpeita ja taistelukentän haasteita.

Huoltoon voi erikoistua myös muussa, kuin huoltojoukossa. Kaikkien aselajien ja puolustushaarojen sodan ajan henkilöstön tehtäviin kuuluu huollon tehtäviä. Huollossa koulutetaan asevelvollisia miehistö-, aliupseeri ja reserviupseerin tehtäviin kaikissa joukko-osastoissa.

Huollon tehtäviin kannattaa ehdottomasti hakeutua jo kutsuntojen yhteydessä, mikäli haluat teknisen ja monipuolisen koulutusympäristön ja tehtävän. Mikäli

sinulla on jokin huollon tehtäviin soveltuva ammattitutkinto tai opiskelet teknisellä (esim. metalli- ja koneala tai elektroniikka-ala), logistiikan alalla, tai mikäli aiot hakeutua alalle varusmiespalveluksen jälkeen, ilmoita asiasta mahdollisessa alokaskyselyssä ja palveluksen aloittamisen yhteydessä. Terveystieteiden alan tutkinnon suorittaneille lääkintähuollon koulutus tarjoaa erinomaisen mahdollisuuden kokemuksen hankkimiseen kriisijän kenttälääkinnästä.

Palveluksen päätteeksi saat tehtävistäsi palvelustodistuksen, josta on hyötyä jatkossakin.

Kuljettajakoulutus ➤

Puolustusvoimat kouluttaa vuosittain Maa-, Meri- ja Ilmavoimien tarpeisiin noin 3000 varusmiestä sotilaskuljettajaksi raskaalle kalustolle kahdeksassa eri joukko-osastossa. Ajokorttiopetusta annetaan luokkiin C1-, pvC-, C-, CE- ja D sekä riskienhallintakoulutusta tarvittaessa. Lisäksi annetaan perustason (280 tuntia) ja nopeutetun perustason (140 tuntia) ammattipätevyyskoulutusta sekä ammattipätevyyden jatkokoulutusta. Osa kuljettajaksi koulutettavista saa lisäksi vaarallisten aineiden kuljettamisen ADR-koulutusta.

Kaikissa joukoissa tarvitaan ajoneuvon kuljettajia. Kuljettajakoulutukseen valittavilla on oltava valintahetkellä minimissään kolme (3) kuukautta voimassa ollut, vähintään B-luokan ajokortti. Terveystila on oltava sellainen, että se täyttää C/CE-luokan. Koulutukseen valittavilta ei sallita vakavia liikennerikkomuksia viimeisen kahden vuoden ajalta. Koulutukseen hakeutuvilta katsotaan eduksi, jos hänellä on jo logistiikan, metsäkonealan (vast.) perustutkinto ja/tai linja- yhdistelmä-tai puutavarakuljettajan ammattitutkinto sekä voimassa oleva C-/CE-luokan ajokortti. Hankittu ammattipätevyyskoulutus sekä mahdollinen työkokemus alalta ovat myös eduksi. D-luokan kuljettajaksi voivat hakeutua ne, joilla on suoritettuna tavaraliikenteen perustason ammattipätevyys (280). Valituille henkilöille koulutetaan ammattipätevyyden henkilöliikenteen laajennus. Sotilaskuljettajien (C-, CE- ja D-luokka) palvelusaika on 347 päivää.

Joukko-osastoissa koulutetaan lisäksi myös muita kuljettajia, jotka koulutuksen perusteella saavat oikeuden oman tehtävänsä ohessa ajaa koulutuksensa mukaisia puolustusvoimien ajoneuvoja. Tällaisia ajo-oikeuksia koulutetaan muun muassa seuraavalle kalustolle: Henkilö- ja maastohenkilöautot, hälytysajoneuvot, traktorit, moottorikelkat, maastokootterit (mönkijät), ja maastomoottoripyörät. Näiden kuljettajakoulutuksen saavien miehistön taistelijoiden palvelusaika on yleensä sama kuin joukon päätehtävän omaavilla sotilailta. On huomattava, että sairauten kuljettajiksi koulutettavat suorittavat C1-luokan ajokortin ja hälytysajokurssin, mutta eivät perustason ammattipätevyyttä.

Puolustusvoimien kuljettajakoulutuksessa voit saavuttaa kuljettajan ammattipätevyyden ja syventää logistiikan perustutkinnon suorittaneiden ammatillista osaamista. Kyse ei ole kuitenkaan ammattitutkinnosta, vaan ajo-oikeudesta mitä laissa kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä on säädetty. Puolustusvoimissa hankitusta osaamisesta on hyötyä myös, kun hakeudutaan jatkokoulutukseen ja kuljetus- ja logistiikka alan ammatteihin.

➤ **Tarkempia tietoja saat omasta aluetoimistosta tai siitä joukko-osastosta, johon haluat palvelukseen.**

Kuljetukset ja logistiikka ovat tärkeä osa huoltoa.

Merivoimat

Merivoimien tehtävät Suomen sotilaalliseksi puolustamiseksi ovat merialueiden valvonta ja alueloukkauksien torjuminen, meriyhteyksien turvaaminen sekä merellisten hyökkäysten torjunta.

Merivoimien suorituskyvyn ja valmiuden rakentamisen tavoitteena on toteuttaa lain määräämät tehtävät. Puolustusvoimilla on neljä päätehtävää: Suomen sotilaallinen puolustaminen, muiden viranomaisten tukeminen, kansainvälisen avun antaminen ja vastaanottaminen sekä osallistuminen Merivoimille käskettyyn kansainväliseen sotilaalliseen kriisinhallintaan. Merivoimat ylläpitää oikea-aikaista operatiivista tilannekuvaa ja osallistuu Itämeren monikansalliseen valvontaan. Päivystys-, vartiointi- ja valvontakyky ylläpidetään vuorokauden ja vuoden ympäri.

Merivoimat toimii aluevalvontaviranomaisena. Merivoimat ohjaa ja valvoo sotilasmerenkulkua sekä sitä edistäviä ja turvaavia toimenpiteitä osallistumalla mm. merellisten toimijoiden (METO) yhteistoimintaan.

Merivoimat koostuu laivasto- ja rannikkojoukoista. Merellisen iskuvoiman muodostavat pintatorjunta- ja miinantorjuntalaivueet, joissa kalustona ovat ohjusveneeet, miinalaivat ja -lautat sekä miinantorjunta-alukset. Rannikkojoukkoihin kuuluu esimerkiksi rannikkojääkäri-, meritiedustelu-, rannikko-ohjus- ja rannikkopioneeriyksiköitä. Merivoimien taisteluskeltajat ovat Merivoimien erikoisjoukkoja.

Puolustusvoimien ainoa koulutuskieleltään ruotsinkielinen joukko-osasto on Merivoimien Uudenmaan prikaati. Uudenmaan prikaatissa annetaan rannikkojääkärikoulutuksen lisäksi kansainvälistä koulutusta Amphibious Task Unit -kursseilla (ATU).

Haastavat olosuhteet, vaativat ja itsenäiset tehtävät sekä kansainvälinen toimintaympäristö tekevät palvelupaikoista merivoimissa suosittuja. Merivoimien varusmieskoulutuksen lähes sadasta erilaisesta johtaja- ja miehistötehtävästä löytyy jokaiselle jotain.

Varusmieskoulutus Merivoimissa

Merivoimienkin varusmiehet aloittavat palveluksen tammi-kuussa ja heinäkuussa. Alokasjakso toteutetaan joko Rannikkoprikaatissa tai Uudenmaan prikaatissa. Rannikkoprikaatissa alokaskoulutusta annetaan Kirkkonummen Upinniemessä ja lisäksi yhden perusyksikön alokaskoulutus toimeenpannaan Turun Pansiossa. Uudenmaan prikaatissa koulutus tapahtuu Raaseporin Dragsvikissa.

Alokasjakson aikana kaikille annetaan aluksi yhtenäinen taistelijan peruskoulutus. Tämän jälkeen koulutus eriytyy koulutushaarajaksolla laivasto- ja rannikkojoukkojen erikoiskoulutuslinjoihin.

Merivoimissa suuri osa varusmiehistä koulutetaan erikoismieheksi, joiden palvelusaika on vähintään 255 pv. Useereiksi, aliupseereiksi sekä erikoisalojen miehistötehtäviin (sotilasveneenkuljettajat ja C- ja E-kuljettajat) koulutettavilla palvelusaika on 347 pv. Kaikki laivastossa pääosa rannikkojoukkojen useereiksi koulutettavista saa reserviupseerikoulutuksensa Merisotakoulussa Suomenlinnassa. Reserviupseerioppilaat koulutetaan kahdella eri linjalla: laivasto- ja rannikkojoukkolinjalla. Kaikille yhteisesti koulutettavia asioita ovat kattava johtaja- ja kouluttajakoulutus sekä taktiikka. Laivastolinjan reserviupseerit saavat pienen aluksen ohjailuun vaadittavat merenkululliset ja merimiestaidolliset perustiedot- ja taidot. Rannikkojoukkolinja on jaettu merivalvonta- ja meritiedusteluopintosuuntaan. Merivalvontaopintosuunnalla annetaan perusteet merivalvonnasta ja meritulenjohdosta. Meritiedusteluopintosuunnalla koulutuksen saaneet saavat perusteet partio- ja tähytystiedustelusta rannikon vaativissa olosuhteissa.

Osa rannikkojoukkojen erikoisalojen upseerikoulutuksesta toteutetaan Maavoimien linjoilla Reserviupseerikoulussa Haminassa. Tällaisia aloja ovat esimerkiksi sotilaspoliisi, kivääri, kranaatinheitin, panssarintorjunta ja pioneerikoulutushaarat.

► **Sukeltajakurssin hakuohjeet ovat sivulla 55.**

Laivastojoukot

Laivastojoukkojen palveluspaikat ovat Merivoimien alusyksiköissä. Laivastojoukkojen koulutus alkaa peruskoulutuksella Rannikkoprikaatissa Pansiossa. Varsinainen aluspalvelus toteutetaan Rannikkolaivaston aluksilla Pansiossa (Turku) ja Upinniemessä (Kirkkonummi).

Laivapalvelukseen sekä sukeltajakoulutukseen pääsyn edellytyksenä on palveluskelpoisuusluokka A. Kansialan tehtäviin koulutettavilla sekä Merivoimien reserviupseerikurssin laivastolinjalle pyrkivillä tulee olla normaali väriäisti sekä näön tarkkuus ilman silmälaseja vähintään 1,0 paremmassa ja 0,5 huonommassa silmässä. Viestialiupseereilta, konemiehiltä ja laivakokeilta edellytetään vähintään näöntarkkuutta 0,2/0,2 ilman silmälaseja sekä lasella korjattuna 0,8/0,2. Laivapalvelukseen valittavalla ei saa olla meritautiltaipumusta, herkästi oireilevaa laktoosi-intoleranssia eikä keliakiaa. Merivoimien terveydelliset vaatimukset on julkaistu Puolustusvoimien voimassaolevassa Terveystarkastusohje-kirjassa (TTO 2012, puolustusvoimat.fi tai google: "Terveystarkastusohje", sivut 39-41).

Rannikkoprikaatin Upinniemessä tai Turussa antaman alokaskoulutuksen jälkeen alkaa Pansiossa (Turku) koulutushaarajako. Kolme ensimmäistä viikkoa koulutus keskittyy maissa annettavaan yleismerisotilaalliseen koulutukseen, minkä jälkeen siirrytään aluksille niin Pansioon kuin Upinniemeenkin jatkamaan koulutusta.

Rannikkojoukot

Rannikkojoukkojen monipuolista koulutusta annetaan saariston ja merialueen vaativissa olosuhteissa kaikkina vuodenaikoina. Rannikkojoukkojen palveluspaikkoja on kaikissa Merivoimien varusmieskoulutusta antavissa joukko-osastoissa. Alokasjaksolla opetetaan sotilaan perustaidot, yksittäisen taistelijan ja taistelijaparin toiminta ryhmän puitteissa.

Rannikkojoukoissa palvelevien koulutushaarajako ja erikoiskoulutusjakso kestävät yhteensä 12 viikkoa, joiden aikana opitaan koulutushaaran mukaiset tiedot ja taidot sekä erikoistutaan yhteen tiettyyn kriisiajan tehtävään. Koulutukseen pääsyn edellytykset ovat pitkälti samat kuin Maavoimissa vastaavissa tehtävissä. Osa rannikkojoukkojen aliupseerikoulutuksesta sekä miehistön erikoisalojen koulutuksesta annetaan Maavoimien kursseilla, muun muassa huollon aliupseerikoulutus.

Rannikkojääkärit koulutetaan ruotsinkielisessä Uudenmaan prikaatissa

Fyysisesti ja henkisesti vaativaa rannikkojääkärikoulutusta annetaan Uudenmaan prikaatissa Raaseporissa. Monipuolinen koulutus annetaan merellisessä ympäristössä nykyaikaisella kalustolla. Rannikkojääkärit liikkuvat saaristossa mm. Jurmo- ja Jehu-luokan kuljetusveneillä ja nopeilla ryhmäveneillä. Prikaatissa annetaan myös kansainvälistä kriisinhallintakoulutusta Amphibious Task Unit -kursseilla (ATU). Uudenmaan prikaatissa koulutetaan lisäksi mm. veneen kuljettajia, rannikkoohjursmiehiä sekä rannikkopioneereja. Veneen kuljettajiksi pyrkivillä tulee olla normaali väri- ja kuuloaisti sekä näön tarkkuus ilman silmälaseja vähintään 1,0 paremmassa ja 0,5 huonommassa silmässä. Koulutus Uudenmaan prikaatissa on ruotsinkielistä, mutta komentokieli on suomi.

► **Tummanvihreä baretti on eräs kuuluisimmista bareteista maailmassa. Tasavallan presidentti myönsi vuonna 1980 rannikkojääkäreille vihreän baretin käyttöoikeuden osoittamaan rannikkojääkärikoulutuksen vaativuutta ja erityistä luonnetta. Tämä baretti kuuluu niihin tunnuksiin, joka täytyy ansaita, eikä sen ansaitsemisessa kulu ainoastaan hikeä. Baretin voi myös menettää epäsuorilla käytöksensä takia.**

Ilmavoimat

Ilmavoimat vastaa maamme ilmatilan jatkuvasta valvonnasta ja vartiinnista. Ilmatilan loukkaukset estetään tarvittaessa voimakeinoin. Lisäksi Ilmavoimat tukee muiden viranomaisten, esimerkiksi poliisin ja pelastuslaitoksen, toimintaa ja osallistuu kansainvälisiin tehtäviin. Sodan aikana Ilmavoimien päätehtävä on puolustaa Suomen ilmatilaa hävittäjillä.

Ilmavoimat kouluttaa sotilaslentäjät sekä muun henkilöstön rauhan ja sodan ajan lentotukikohtiin sekä erilaisiin ilmapuolustuksen tehtäviin. Ilmavoimat tarjoaa mielekkään tavan suorittaa varusmiespalvelus lentämisestä, ilmailusta, tekniikasta, kuljetusalasta tai sotilaspoliisitoiminnasta kiinnostuneille. Ilmavoimista voit löytää palveluksen jälkeen myös tulevan ammattisi.

Varusmiespalvelus Ilmavoimissa

Ilmavoimat kouluttaa vuosittain ilmapuolustuksen tehtäviin noin 1300 varusmiehistä. Puolet heistä koulutetaan Ilmasotakoulussa Tikkakoskella. Varusmieskoulutusta annetaan myös Satakunnan lennostossa Pirkkalassa ja Karjalan lennostossa Rissalassa. Lapin lennostossa Rovaniemellä varusmiehet palvelevat hallinnollisesti Jääkäriprikaatin alaisuudessa. Varusmiespalvelukseen Ilmavoimiin voi tulla joko erikoiskursseille erikseen haeutamalla tai kutsuntojen kautta. Kumpikin väylä voi johtaa aliupseerin tai upseerin ammattiin, joten palveluspaikkasi voi olla myös tuleva työpaikkasi!

Varusmiehet aloittavat palveluksen joko tammikuussa tai heinäkuussa. Alokasjakson aikana kaikki saavat yhtenäisen taistelijan peruskoulutuksen. Tämän jälkeen koulutus eriytyy tehtävien mukaisesti. Palvelusajat Ilmavoimissa ovat 165, 255 tai 347 päivää. Koulutus johtajatehtäviin kestää aina 347 päivää. Ilmavoimien kaikilta aliupseerikursseilta on mahdollisuus päästä reserviupseerikursseille. Puolustusvoimien johtajakoulutusta arvostetaan siviilissä.

Naiset voivat hakeutua vapaaehtoiseen asepalvelukseen Ilmavoimiin valintatilaisuuksien kautta tai erikoiskursseille hakemalla. Erikoisjoukkoihin hakevat naiset täyttävät erikoisjoukkohakemuksen lisäksi vapaaehtoishakemuksen ja lähettävät hakemukset liitteineen omaan alue toimistoon.

Kutsuntojen kautta Ilmavoimiin

Kutsuntojen kautta aloittaneista varusmiehistä koulutetaan johtajia ja miehistöä taistelutukikohtien ja ilmapuolustuksen sodanajan joukkoihin. Miehistöä koulutetaan muun muassa ilmataistelusemiehen, sotilaspoliisin ja viestimiehen tehtäviin. Aliupseerikursilla koulutetaan johtajia mm. taistelutukikohtien viestijoukkojen ja suojausjoukkojen ryhmille.

Hakemuksella Ilmavoimiin

Erikoishaun kautta tulevat Ilmavoimien varusmiehet pääsevät lentämään, huoltamaan lentokoneita, valvomaan ilmatilaa, johtamaan taivaalla lentäviä hävittäjiä tai ajamaan kuorma-autoja ja yhdistelmäajoneuvoja.

Ilmavoimien erikoiskurskien hakuajat päättyvät 1.9. tammikuun saapumiserään ja 1.3. heinäkuun saapumiserään. Lentoreserviupseerikurssin (sotilaslentäjät) haku aika päättyy 1.11. seuraavan vuoden heinäkuussa alkavalle kurssille. Ilmasotakoulussa Tikkakoskella järjestetään lentoreserviupseerikurssi, aliupseerikurssin lentotekninen linja (apumekaanikot), aliupseerikurssin johtokeskuslinja (tilannevalvojat ja taistelunjohtajat) sekä sotilas-

kuljettajakurssi.

Erikoiskursien palvelusaika on 347 päivää ja niihin sisältyy miehistön kuljettajakoulutusta lukuun ottamatta aina aliupseerikurssin tai reserviupseerikurssin suorittaminen (varusmiesjohtajakoulutus). Mikäli hakija hyväksytään erikoiskurssille, muuttaa aluetoimisto hänen palveluspaikakseen Ilmasotakoulun kutsunnoissa aiemmin määrätystä palveluspaikasta riippumatta.

► **Enemmän hakeutumisesta Ilmavoimien erikoiskursseille oppaan sivuilla 58–61.**

Ajantasaiset tiedot koulutuksesta, valintakriteereistä ja hakumenettelystä intti.fi -verkkosivuilta: intti.fi > Intti edessä > Ilmavoimien erikoiskurssit

Yhteydenotot ja mahdolliset kysymykset sähköpostiosoitteeseen: erikoiskurssit.ilmav@mil.fi

Rajavartiolaitos

Rajavartiolaitos on sisäministeriön alaisuudessa toimiva nykyaikainen, yhteistyökykyinen ja kansainvälisesti arvostettu rajaturvallisuuden ja meripelastuksen asiantuntija. Rajavartiolaitoksen ydintoiminnot ovat rajojen valvonta, rajatarkastukset, rikostorjunta, merialueen turvallisuus, merellisen ympäristön suojeleminen, kansainvälinen yhteistyö ja maanpuolustus.

Rajavartiolaitos toimii maalla, merellä ja ilmassa, turvana kaikissa oloissa.

Sisäministeriön alaisen Rajavartiolaitoksen tehtävänä on rajaturvallisuuden ylläpitäminen. Tärkeimpiä tehtäviä ovat rajojen valvonta maastorajoilla ja merialueella sekä henkilöliikenteen rajatarkastukset rajanylityspaikoilla, satamissa ja lentoasemilla. Rajavartiolaitos johtaa meripelastustoimintaa, suorittaa etsintä- ja pelastustehtäviä sekä kiireellisiä sairaankuljetuksia. Rajavartiolaitos huolehtii yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämisestä rajanylityspaikoilla silloin kun poliisi on estynyt sitä tekemästä. Rajavartiolaitos voi yksittäistapauksessa suorittaa kiireellisiä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseen kuuluvia poliisin tehtäviä, joita poliisi ei voi viipymättä suorittaa. Rajavartiolaitos suorittaa tullilaitoksen ohella tullivalvontaa valtakunnan rajoilla ja niillä rajanylityspaikoilla, joilla tullilaitos ei ole järjestänyt tullivalvontaa. Rajavartiolaitos tutkii poliisin kaltaisin toimivaltuuksin tehtäväaloillaan paljastamansa rikokset ja saattaa ne tarvittaessa syyteharkintaan. Sotilaallisesti järjestettyyn Rajavartiolaitokseen kuuluu esikunta, neljä rajavartiostoa, kaksi merivartiostoa, vartiolentolaivue sekä Raja- ja merivartiokoulu. Palkatun henkilökunnan määrä on noin 2800.

Valtakunnan puolustaminen on aina ollut merkittävä Rajavartiolaitoksen tehtävä, joka hoidetaan yhteistoiminnassa Puolustusvoimien kanssa. Rajojen valvonta eli partiointi rajalla ja merialueella on samalla alueellisen koskemattomuuden valvontaa. Rajavartiolaitokseen koulutetaan myös asevelvollisia kriisiajan tehtäviin.

Kutsuntojen kautta Rajavartiolaitokseen

Pohjois-Karjalan ja Lapin rajavartiosto kouluttavat Rajajääkärikomppanioissa Onttolassa ja Ivalossa tiedustelijoita rajavartiostojen sodan ajan ja poikkeusolojen tehtäviin rajavartiostojen reserviksi. Koulutukseen hakeudutaan kutsuntojen kautta. Pohjois-Karjalan rajavartioston Rajajääkärikomppania kouluttaa myös vapaaehtoiseen asepalvelukseen hakeutuvia naisia.

Kaikki varusmiehet saavat mm. ase- ja ampuma-, tiedustelu-, sissi-, erätaito- ja pioneerikoulutusta. Li-

säksi kaikki saavat rajavartiokoulutuksen, joka mahdollistaa toiminnan Rajavartiolaitoksen päätehtävissä kriisiaikana tai tarvittaessa jo rauhan aikana. Koulutus on haastavaa varsinkin fyysisesti, joten palvelukseen hakeutuvilta vaaditaan hyvää peruskuntaa jo palvelukseen tultaessa. Reservin upseereiksi koulutettavat käyvät Reserviupseerikoulun Haminassa. Reservin aliupseerit koulutetaan Rajajääkärikomppanioiden omilla aliupseerikursseilla. Aliupseerit koulutetaan taistelupelastaja- (lääkintäaliupseeri), pioneeri- ja tukiasse- ja taistelulähti-aliupseereiksi.

Miehistöä koulutetaan seuraavilla erikoiskursseilla:

- tarkka-ampujan tähestäjä
- taistelupelastaja (lääkintämies)
- viesti
- pioneeri
- telakuorma-auton ja maastokooterin (=mönkijä) kuljettaja
- taistelulähti, joka sisältää moottorikelkka- tai moottoripyöräkoulutuksen

► **Lisätietoja varusmiespalveluksesta Rajavartiolaitoksessa saat kutsuntatilaisuudessa tai Rajavartiolaitoksen internet-sivuilta raja.fi**

Hakemuksella Rajavartiolaitoksen erikoisjoukkokoulutukseen

Rajavartiolaitoksen erikoisrajajääkärit koulutetaan Raja- ja merivartiokoulun Erikoisrajajääkärikomppaniassa Immolassa, Imatralla. Vuosittain palvelukseen otetaan yksi saapumiserä heinäkuussa hakemusten ja vuosittain tammihelmikuussa pidettävien valintakokeiden perusteella.

► **Lisätietoja ja hakuohjeet erikoisjoukot ja -alat kohdassa Erikoisrajajääkäriksi (s. 55).**

Erikoishaku ja erityistehtävähaku

Hakeutuminen erikoishaussa ja erityistehtävähäussa

Erikoishaku

Erikoishaku tapahtuu ennen kutsuntoja, kutsuntojen jälkeen ennen palveluksen aloittamista tai varusmiespalveluksen aikana. Erikoishaussa hakeutuneet kutsutaan valintatilaisuuksiin, joiden perusteella tehdään varsinaiset valinnat. Kuhunkin koulutukseen on omat pääsyvaatimuksensa ja hakuaikinsa. Kukin erikoishaun järjestävä joukko ilmoittaa omista valintatilaisuuksistaan, järjestää valintatilaisuudet, suorittaa valinnat sekä ilmoittaa tuloksista hakijoille ja aluetoimistoille palveluksen aloittamismääräysten lähettämiseksi. Ketään ei siis kutsunnoissa määrätä erikoishaussa haettaviin tehtäviin, vaan niihin hakeutuville määrätään kutsunnoissa varapaikka, jos ei tulekaan valituksi erikoishaussa. Erikoishaussa haetaan mm. laskuvarjojääkärit, sukeltajat, erikoisrajajääkärit, Suomen kansainväliset valmiusjoukot, sotilassoittajat, Ilmavoimien erikoiskursseille, elektroniikan sodankäynnin henkilöstö sekä urheilijat. Palveluksen aloittamisessa on noudatettava kutsunnoissa saatua palveluksen aloittamismääräystä. Hakeutuminen erikoishaussa ei siis muuta palveluksen aloittamismääräykseen merkittyä palveluspaikkaa ennen kuin hakija tulee valituksi. Ennen varusmiespalvelusta voit tiedustella tehtäviä aluetoimistosta ja palveluksen aikana perusyksikkösi päälliköltä.

Erikoishaussa hakeutuvat naiset

Mikäli haet erikoishaussa Puolustusvoimien asiointipalvelun (asiointi.puolustusvoimat.fi) avulla, toimita aluetoimistoosi kuitenkin:

- vapaaehtoishakemuslomake
- lääkärinlausunto terveydentilastasi (käytettävä Puolustusvoimien lomaketta)

Mikäli haet erikoishaussa paperisella hakemuksella, toimita aluetoimistoosi:

- vapaaehtoishakemuslomake
- hakemus erikoisjoukkoihin
- lääkärinlausunto terveydentilastasi (käytettävä Puolustusvoimien lomaketta)

Hae verkossa

Erikoisjoukkoihin haetaan ensisijaisesti Puolustusvoimien sähköisen asiointin kautta. Palvelu löytyy Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen internet-sivuilta sekä Suomen.fi palvelusta. **Varmista aina hakuohjeet ja määrääjat Puolustusvoimien verkkosivuilta (intti.fi > Intti edessä), joilta löytyy viimeisin tieto!**

Hakeutuminen erityistehtäviin

Erityistehtävissä tavoitteena on kouluttaa korkeakoulututkinnon suorittaneita tai opinnoissaan riittävän pitkälle edenneitä tai muuten vaadittavan osaamisen omaavia asevelvollisia, erikoisalaansa tai -osaamistaan vastaaviin sodan ajan tehtäviin. Erityistehtävissä pääset hyödyntämään ja kartuttamaan oman alan osaamista ja saat varusmiespalveluksesta hyötyä opintoihin ja työelämään. Erityistehtäviä on tarjolla muun muassa viestintä- ja media-alan, tiedustelualan, tietotekniikka-alan, tutkimusalan, liikunta-alan, ympäristöalan, teologian, lääketieteen sekä oikeustieteen osaajille, opiskelijoille ja valmistuneille. Erityisesti lähiaikoina haetaan mm. kuvaajia, graafikoita, toimittajia, ohjelmoijia ja tutkimusavustajia. Uusimpana erityistehtävänä ovat kybervarusmiehen sekä virtuaalikoulutusympäristöjen tukihenkilöiden tehtävät. Koulutettavien tarve ja hakeutumisohteet julkaistaan Puolustusvoimien verkkosivuilla (intti.fi > Intti edessä), Ruotuväki-lehdessä sekä muita, esimerkiksi ammatillisia kanavia käyttäen. Hakuohjeet ovat Puolustusvoimien internet-sivuilla (intti.fi > Intti edessä).

Erityistehtäviin valitut siirtyvät tehtäviinsä heti alokasjakson loputtua. Erityistehtävistä on mahdollista hakeutua myös johtajakoulutukseen. Johtajakoulutukseen valitut palaavat erityistehtäviin varusmiesjohtajina, johtajakoulutuksen (aliupseeri- tai reserviupseerikurssin) jälkeen.

Lisäksi joukko-osastoissa saattaa olla mahdollisuus päästä joukko-osaston omiin erityistehtäviin tai esimerkiksi varusmiestoimikunnan tehtäviin. Haku paikallisiin tehtäviin on joukko-osastokohtainen.

Erikoishaun kautta haettavia tehtäviä

Laskuvarjojääkärit

Maavoimien erikoisjoukot koulutetaan Utin jääkäriyrykmentissä. Erikoisjääkäripataljoonan Laskuvarjojääkärikomppania kouluttaa vapaaehtoisista varusmiehistä Maavoimien reservin erikoisjoukkosotilaita – laskuvarjojääkäreitä.

Erikoisjoukkojen sotilaita ovat fyysisesti ja henkisesti kestäviä sotilaita, jotka kykenevät toimimaan pienryhmissä erittäin vaativissa olosuhteissa. Sotilaita ovat harkinta- ja aloitekykyisiä ja kykenevät asettamaan ryhmän edun oman etunsa edelle.

Laskuvarjojääkärikoulutus on henkinen ja fyysinen haaste. Vapaaehtoisina varusmiehinä palvelevat laskuvarjojääkärit saavat peruskoulutuksen erikoisjoukkojen tiedustelu- ja taistelutehtäviin. Koulutuksen erityispiirtei-

tä ovat monipuolinen ase-, ampuma- ja taistelukoulutus, laskuvarjohyppykoulutus sekä yhteistoiminta helikoptereiden kanssa. Laskuvarjojääkärikoulutus on erikoisjoukkosotilaan peruskoulutusta. Kaikki laskuvarjojääkärit koulutetaan vähintään aliupseereiksi ja noin 20 % kurssista koulutetaan reservin upseereiksi Utin jääkäriyrykmentissä järjestettävällä reserviupseerikursilla.

Laskuvarjojääkärikoulutukseen otetaan yksi saapumiserä vuodessa. Palvelus alkaa heinäkuussa ja kestää 347 päivää. Kurssille valitaan valintakokeiden perusteella 60–80 koulutukseen soveltuvinta. Esivalinta tapahtuu hakemusten perusteella. Esivalinnan läpäisseet kutsutaan kaksipäiväiseen valintakokeeseen, joka järjestetään tammikuussa. Koe sisältää fyysiset ja psykologiset soveltuvuustestit, haastattelut sekä lääkärintarkastuksen. Vapaaehtoisena asepalvelukseen hakeutuvat naiset voivat hakea kurssille. Pääsyaatimukset ovat samat miehille ja naisille.

Pääsyaatimukset:

- ▶ **hyvä terveydentila, palveluskelpoisuusluokka A**
- ▶ **näkö kummassakin silmässä vähintään 1,0 ilman laseja (ei silmälaseja/piilolinssijä)**
- ▶ **virheetön värinäkö**
- ▶ **normaalit näkökentät ja kuulo**
- ▶ **hyvä fyysinen kunto**
- ▶ **uimataito 200m**
- ▶ **kohtuullinen hiihtotaito**

Karsivia tekijöitä ovat astma, herkästi oireileva laktoosi-intoleranssi, keliakia, vaikeat ihotaudit ja ihottumat, lääkettä vaativat ja toimintaa rajoittavat allergiat, muut pitkäaikaiset säännöllistä lääkitystä vaativat sairaudet, hoitamattomat hampaat tai hammasproteesit,

tuoreet raajojen murtumat tai vaikeat nivelvammat sekä rikosrekisteri tai rangaistukseen johtaneet teot (varkaus, kavallus, pahoinpitely, rattijuopumus, törkeä liikenteen vaarantaminen tai kolme muuta liikennerekkomusta sekä muut Puolustusvoimien kuljettajakoulutuksesta karisivat merkinnät).

Hakeminen

Varusmiespalvelukseen laskuvarjojääkärikurssille hakeudutaan vapaaehtoisesti. Hakuaika päättyy vuosittain 30. marraskuuta. Sähköinen hakemus laaditaan palveluksen aloittamista edeltävänä vuotena.

Kaksipäiväinen valintakoe järjestetään tammikuun loppupuolella. Koe sisältää fyysiset ja psykologiset soveltuvuustestit, haastattelut sekä lääkärintarkastuksen. Valintakokeen perusteella koulutukseen valitaan 60 - 80 parhaiten soveltuvaa henkilöä. Valinnoista ilmoitetaan maaliskuussa.

Koulutukseen voi hakea, vaikka olisi aloittanut varusmiespalveluksen jossakin toisessa joukko-osastossa. Muualla palveltua aikaa ei kuitenkaan hyvitetä, vaan laskuvarjojääkärikoulutus kestää kaikilla 347 päivää. Jos varusmiespalvelus toisessa joukko-osastossa on suoritettu loppuun asti, ei sitä voi aloittaa uudelleen.

Lisätietoja voi kysyä sähköpostitse osoitteesta: lsvjk-hakeutuminen.utjr@mil.fi.

Hae laskuvarjojääkäriksi Puolustusvoimien **sähköisen asiainnin** kautta. Täytä hakemus osoitteessa asiointi.puolustusvoimat.fi

- ▶ **Lisätietoja: intti.fi**

Sukeltajat

Merivoimien Sukeltajakoulu kouluttaa Puolustusvoimien sukeltajat Rannikkoprikaatissa Upinniemessä. Oppilaat valitaan kurssille valintakokeissa viikolla 35. Valintakokeissa testataan fyysinen suorituskyky ja hakija osallistuu lääkärintarkastukseen, soveltuvuuskokeisiin sekä haastatteluun. Palveluskelpoisuusluokan on oltava A. Näkövaatimuksena on ilman laseja 1,0 molemmissa silmissä ja väriäistin on oltava normaali. Aikaisempaa sukelluskokemusta ei vaadita.

Sukeltajakoulu kouluttaa varusmiehiä taisteluskeltajaksi ja raivaajasukeltajaksi. Koulutus toteutetaan vuorovuosina siten, että parillisina vuosina koulutetaan taisteluskeltajat ja parittomina raivaajasukeltajat. Sukeltajakurssilla kaikki sukeltajaoppilaat saavat vähintään aliupseerikoulutuksen. Sukelluspäiviä varusmiespalveluksen aikana on noin 60, joista saa erillisen korvauksen.

Palveluksen aloittaminen tapahtuu vuosittain tammi-kuun saapumiserässä. Hakeutuminen tapahtuu helpoiten sähköisen asioinnin kautta. Täytä hakemus osoitteessa <https://asiointi.puolustusvoimat.fi>. Käytä paperilomaketta vain, jos sähköinen haku on mahdollista. Hakemusten on oltava perillä Sukeltajakoululla viimeistään 31.7.

Voit hakeutua sukeltajakurssille myös jo palveluksen aloitettua. Kysy asiasta tarkemmin Sukeltajakoululta tai omasta perusyksiköstäsi.

Lisätietoja ja hakuohjeita saa Merivoimien Sukeltajakoululta, puh 0299 325 502, aluetoimistoista ja internetistä verkkosivuilta intti.fi > Intti edessä

- ▶ **Sukeltajakoulu**
PL 5, 02471 UPINNIEMI
sukeltajakoulu.rpr@mil.fi

Erikoisrajajääkärit

Rajavartiolaitoksen erikoisrajajääkärit koulutetaan Raja- ja merivartiokoulun Erikoisrajajääkärikomppaniassa Immolassa, Imatralla. Koulutukseen haetaan motivoituneita, fyysisesti ja henkisesti tasapainoisia ja kestäviä henkilöitä. Vuosittain palvelukseen otetaan yksi saapumiserä heinäkuussa hakemusten ja vuosittain tammi-helmikuussa pidettävien valintakokeiden perusteella. Valintakokeet sisältävät fyysiset ja psykologiset soveltuvuustestit sekä lääkärintarkastuksen. Kaikki erikoisrajajääkärit koulutetaan vähintään reservin aliupseereiksi. Saapumiserästä noin 10 erikoisrajajääkärinä koulutetaan reservin upseereiksi Utin jääkäryrityksessä Utissa. Erikoisrajajääkärit koulutetaan toimimaan Rajavartiolaitoksen kriisi- ja sodan ajan vaativimmissa rajaturvallisuus-, tiedustelu- ja iskuosastotehtävissä.

Monipuolisen ja haastavan koulutuksen tavoitteena on valmius toimia osana kriisin ajan yksikköä. Toimintaympäristölle on ominaista valtakunnan rajan läheisyys ja sen erityispiirteet.

Pääsyvaatimukset:

- ▶ **hyvä fyysinen kunto ja terveys**
- ▶ **palveluskelpoisuusluokka A**
- ▶ **näön tarkkuus vähintään 0,7 kummassakin silmässä ilman silmälasia, silmälasien käyttö ei ole suotavaa**
- ▶ **normaali väriäisti, normaalit näkökentät**
- ▶ **normaali kuuloaisti**
- ▶ **uimataito vähintään 200 metriä**
- ▶ **kohtuullinen hiihtotaito**
- ▶ **max 6kk vanha 12 min juokstestin tulos**

Karsivia tekijöitä ovat vaikeat ihotaudit, lääkehoitoa vaativat allergiat, muut pitkäaikaiset säännöllistä lääkitystä vaativat sairaudet, hoitamattomat hampaat tai hampasproteesit, tuoreet raajojen murtumat tai vaikeat nivelvammat sekä rikosrekisteri tai rangaistukseen johtaneet teot (varkaus, kavallus, pahoinpitely tms.).

Hakeminen:

- ▶ **erikoisrajajääkärikurssille hakeudutaan Puolustusvoimien asiointipalvelun kautta tai täyttämällä kirjallinen hakemus.**
- ▶ **sähköinen hakemus täytetään osoitteessa asiointi.puolustusvoimat.fi**
- ▶ **kirjallisen hakemuksen mukana tulee toimittaa enintään kuusi kuukautta vanha lääkärintodistus: PV:n lääkärinlausunto terveydentilasta tai T-todistus (päällimmäinen osa) hyväksytään, nuorison terveyslomake ei käy.**

Lisätietoja, hakulomakkeen ja hakuohjeita saa osoitteesta raja.fi/varusmies, tai Raja- ja merivartiokoululta, puhelin 029 542 9000, sähköposti: erikoisrajajaakariksi@raja.fi tai aluetoimistoista. Hakemus liitteineen tulee olla perillä viimeistään 6.12. palveluksen aloittamista edeltävänä vuonna. Kirjalliset hakemukset lähetään osoitteeseen:

- ▶ **Raja- ja merivartiokoulu**
Erikoisrajajääkärikomppania
Valintasihteeri
Niskapietiläntie 32 D
55910 Imatra

Suomen kansainväliset valmiusjoukot

Suomen kansainvälinen valmiusjoukko (SKVJ) on Maa-voimien erikoisjoukko, joka tähtää korkealaatuisen ja kansainvälisesti yhteensopivan taistelujoukon kouluttamiseen. SKVJ-joukot koulutetaan ensisijaisesti Suomen sotilaalliseen puolustamiseen, jonka lisäksi joukoissa palvelevat varusmiehet saavat erikoiskoulutuksen sotilaallisiin kriisinhallintatehtäviin 347 päivää kestävästä varusmiespalveluksen loppupuoliskolla pidettävällä kansainvälisellä jaksolla.

Koulutus

Koulutettavat yksiköt ovat kansainvälisesti yhteensopivia ja ne koulutetaan sekä kansallisten koulutusvaatimusten että NATO:n taistelujoukoille asettamien kriteerien perusteella. Tällä varmistetaan koulutuksen korkea laatu ja joukkojen hyvä suorituskyky. SKVJ -koulutuksen suorittaneet varusmiehet ovat kotimaan puolustamisen lisäksi valmiita osallistumaan kansainvälisiin kriisinhallintatehtäviin, joissa vaadittavia taitoja varusmiehet pääsevät harjoittelemaan monikansallisen joukon osana kansainvälisessä harjoituksessa.

SKVJ-koulutuksessa tuotetaan aina tammikuun saapumiserästä jääkärikomppania ja pioneerijoukkue.

Kansainvälisessä valmiusjoukkokoulutuksessa olevan varusmiehen tunnistaa kultaisesta barettimerkistä, jonka käyttöoikeuden saa palveluksen loppupuolella vaativan barettimerkkikokeen jälkeen.

Valintaperusteet

Suomen kansainvälisiin valmiusjoukkoihin hakevilta edellytetään

- ▶ palveluskelpoisuusluokkaa A,
- ▶ vähintään tyydyttävää suomen kielen taitoa,
- ▶ kykyä kestää henkistä painetta,
- ▶ hyvää fyysistä kuntoa,
- ▶ vähintään tyydyttävää englannin kielen taitoa (hyvä peruskoulun englanti).

Hakijalla ei saa olla

- ▶ rikosrekisteriä,
- ▶ rattijuopumusta tai kolmea muuta rikosilmoitusmerkintää,
- ▶ kroonista ihottumaa tai allergioita,
- ▶ merkkejä psyykkisistä häiriöistä,
- ▶ herkästi oireilevaa laktoosi-intoleranssia,
- ▶ keliakiaa
- ▶ tuki- ja liikuntaelinten vaivoja.

Hakijalle on eduksi

- ▶ sopiva siviilikoulutus (esim. kuljettaja, kirvesmies, asentaja tai lääkintä-, pelastus-, sähkö- ja ATK-alan koulutus),
- ▶ muu kielitaito,
- ▶ puhdas liikenne-rikkomusrekisteri,
- ▶ C-luokan ajokortti.

Hakeutuminen

Ohjeet hakeutumisesta löytyvät intti.fi verkkosivuilta kohdasta Intti edessä. Hakemuksen tulee sisältää:

- ▶ Hakemus erikoisjoukkoihin (Suomen kansainvälinen valmiusjoukko)
- ▶ Viimeisen koulutodistuksen jäljennös

- ▶ Vapaamuotoinen todistus viimeisestä juoksutestin tuloksesta, jonka on allekirjoituksellaan varmentanut toinen henkilö

Aiempi palveluksen aloittamismääräys ei ole este koulutukseen hakeutumiselle, sillä valituille henkilöille tehdään uusi palveluksen aloittamismääräys, jossa määrätään uusi palveluksen aloittamisajankohta.

Palveluksen aloittaminen tapahtuu vuosittain tammikuun saapumiserässä. Hakeutuminen tapahtuu helpoiten sähköisen asioinnin kautta. Täytä hakemus osoitteessa asiointi.puolustusvoimat.fi

Käytä paperilomaketta vain, jos sähköinen haku on mahdotonta. Hakemukset tulee olla perillä vuosittain viimeistään 15. tammikuuta osoitteessa:

- ▶ Porin prikaati
Hakemus SKVJ-varusmieskoulutukseen
Esikunta / Koulutusosasto
PL 38
27801 SÄKYLÄ

Valintatilaisuus

Porin prikaati suorittaa vuosittain hakemusten perusteella esikarsinnan. Jokaiselle valintakokeeseen hyväksytylle lähetetään kirjallinen kutsu. Kaksi päivää kestävä valintatilaisuus järjestetään maaliskuu-huhtikuun aikana Säkylässä. Valintatilaisuuteen kuuluvat seuraavat osa-alueet:

- ▶ 12 minuutin juoksutesti
- ▶ Evakuointitesti
- ▶ Lihaskuntotesti (etunojapunnerrus, istumaannousu, vauhditon pituushyppy)
- ▶ Peruskoe 1
- ▶ Peruskoe 2b
- ▶ Haastattelu
- ▶ Englannin kielen koe (osana haastattelua)

12 minuutin juoksutestissä on saavutettava vähintään 2300 metrin tulos.

Evakuointitestissä hakijan on saavutettava vähintään 150 metrin tulos kahden minuutin aikana. Evakuoitava-
na on noin 55 kiloa painava nukke.

Kolmiosaisessa lihaskuntotestissä hakijoiden on saavutettava vähintään tyydyttävä tulos pistearvolla 2,25. Naisilla ja miehillä suoritustekniikat ja pisterajat ovat samat.

Haastattelussa selvitetään hakijan motivaatio ja halu sitoutua valmiusjoukkoihin myös varusmiespalveluksen jälkeen.

Kirjallisissa Peruskokeissa selvitetään hakijan älyllistä lahjakkuutta ja luonteenominaisuuksia.

Kaikille valintakokeeseen osallistuneille, myös valitsematta jääneille, ilmoitetaan tuloksista kirjallisesti toukokuun aikana.

Mahdollisista valintakokeiden muutoksista ilmoitetaan Puolustusvoimien verkkosivuilla.

Yhteydenotot valintakokeisiin liittyen sähköpostilla osoitteeseen koulutusala.porpr@mil.fi tai puhelimitse numeroon 0299 441 266.

Elektronisen sodankäynnin koulutus

Elektroninen sodankäynti (ELSO) tarkoittaa sähkömagneettista säteilyä käyttävien järjestelmien tiedustelua ja häirintää sekä niiden vastatoimenpiteitä. Elektronisen so-

dankäynnin keskuksessa Riihimäellä koulutetaan varusmiehiä vaativiin sodan ajan elektronisen sodankäynnin tehtäviin. Elektronisen sodankäynnin koulutuksen erityispiirteenä on teknisiä järjestelmiä hyödyntävä tiedustelu- ja viestikoulutus. Koulutukseen haemme varusmiespalvelukseen motivoituneita tekniikasta kiinnostuneita tavallisia miehiä ja naisia, jotka haluavat palveluksessa haastaa itseään niin fyysisesti kuin henkisesti. Kaikki elektronisen sodankäynnin tehtäviin koulutettavat saavat vähintään aliupseerikoulutuksen ja upseeritehtäviin sopivimmat suorittavat reserviupseerikoulutuksen. Elektronisen sodankäynnin tehtäviin koulutetaan yksi saapumiserä vuodessa palvelusajan ollessa 347 päivää.

Edellytykset elektronisen sodankäynnin koulutukseen:

- ▶ **normaali terveydentila, palveluskelpoisuusluokka A**
- ▶ **virheetön värinäkö**
- ▶ **normaalit näkökentät ja kuulo**
- ▶ **hyvä fyysinen kunto, 12 min juoksutestin tulos vähintään 2400 m**

Hakijoiden eduksi katsotaan:

- ▶ **motivaatio ja kiinnostus uusien asioiden oppimiseen**
- ▶ **kyky pitkäjänteiseen ja itsenäiseen toimintaan sekä loogiseen ajatteluun**
- ▶ **kiinnostus tietotekniikkaan, elektroniikkaan, vieraisiin kieliin, radioamatööri-toimintaan tai matemaattisiin aineisiin**
- ▶ **nuhteettomuus**

Karsivia tekijöitä ovat:

- ▶ **12 min juoksutestin tulos valintakoepäivänä alle 2400 m**
- ▶ **puuttuva tai vanhentunut lääkärintodistus**

Varusmiespalvelus:

- Palvelus alkaa saman vuoden heinäkuussa Panssariprikaatissa Parolannummella sotilaan peruskoulutuksella. Lopullinen valinta ELSO-aliupseerikurssille tehdään koulutushaarajaksolla.

- ELSO-aliupseerikurssi toteutetaan Elektronisen sodankäynnin keskuksessa Riihimäellä.
- Reserviupseerikurssille valitut suorittavat kurssin Haminaassa Reserviupseerikoulussa tiedustelulinjalla.
- Erikois- ja joukkokoulutuskausi eli palveluksen jälkimäinen puolikas palveluaan kaikkien osalta Riihimäellä.

Koulutus on käytännönläheistä pitäen sisällään ELSO-joukkojen ja järjestelmien johtamista ja operaattorina toimimista. Harjoittelu tapahtuu suurelta osin liikkuvilla järjestelmillä maastossa. Operaattorin tehtävät eivät edellytä eivätkä sisällä kyber- tai tietoverkkosodankäynnin osaamista.

Palveluksen jälkeen on mahdollista hakeutua toimialan työtehtäviin Puolustusvoimiin tai kriisinhallintaoperaatioihin ulkomaille.

Hakeutuminen ja valintakoheet:

- Elektronisen sodankäynnin koulutukseen hakeudutaan kutsuntojen jälkeen ennen varusmiespalveluksen alkua
- Hakeminen tapahtuu Puolustusvoimien sähköisen asiointin kautta osoitteessa asiointi.puolustusvoimat.fi kohdasta "Hae erikoisjoukkoihin" 31.1. mennessä.
- Hakemuksen voi lähettää myös paperisena lomakkeella, jonka saa tarvittaessa aluetoimistosta tai itse tulostamalla osoitteesta puolustusvoimat.fi/asiointi/lomakkeet "Hakemus erikoisjoukkoihin". Paperisten hakemusten tulee olla perillä viimeistään 31.1. osoitteessa:

▶ **Panssariprikaati**
Elektronisen sodankäynnin keskus
PL 5
11311 RIIHIMÄKI

Kuoreen merkintä: "Hakemus elektronisen sodankäynnin koulutukseen"

Hakemusten perusteella osa hakijoista kutsutaan päivän mittaiseen valintakookeeseen, joka järjestetään maa-

liskuussa. Testipäivä alkaa 12 minuutin juoksutestillä, jossa alle 2400m saavuttaneet karsiutuvat heti. Valintakokeiden perusteella sopivimmat määrätään varusmiespalvelukseen Panssariprikaatiin.

Elektronisen sodankäynnin koulutus tarjoaa sinulle mielenkiintoisia ja haastavia tehtäviä huipputekniikan parissa - ota haaste vastaan!

Lentäjät

Lentoreserviupseerikurssi Ilmasotakoulussa avaa tien upseerin uralle sotilaslentäjäksi Ilmavoimiin, helikopterilentäjäksi Maavoimiin tai lentäjäksi Rajavartiolaikokseen. Kurssi sisältää reserviupseerikoulutuksen, ilmailuteorian opintokokonaisuuden ja noin 40 tunnin lentokoulutuksen alkeiskoulutuskoneella.

Kerran vuodessa heinäkuussa alkavalle kurssille valitaan noin 40 oppilasta hakemusten ja valintakokeiden perusteella. Koulutushaarajakson jälkeen alkavaan reserviupseerikurssiin sisältyy eriytyvinä opintoina lentoteoriaa yhteensä noin 180 tuntia. Kurssiin sisältyy myös pelastautumiskoulutus Utin jääkäriyrykmentissä, jossa mm. hypätään laskuvarjolla.

Lentopalvelus alkaa tammi-helmikuun vaihteessa. Lentokoulutuksen tavoitteena on selvittää oppilaiden edellytykset hävittäjä- ja helikopterilentäjäksi. Kurssin suorittaneilla on mahdollisuus hakea Kadettikoulun ohjaajaopintosuunnalle.

Haku aika päättyy palveluksen aloittamista edeltävänä vuonna 1.11. Valintatestit järjestetään talven ja kevään aikana. Mahdollisesti jo alkanut asepalvelus ei saa olla loppuun suoritettu ennen Lentoreserviupseerikurssin alkamista.

Lopulliset valintatulokset ilmoitetaan hakijoille noin kuukautta ennen varusmiespalveluksen alkua.

Valintavaatimukset:

- ▶ **Hakija on suomalaisen ylioppilastutkinnon suorittanut tai vähintään kolmevuotisen ammatillisen tutkinnon suorittanut tai muuten korkeakoulukelpoinen (lukion tai 3-vuotisen ammattiopiston viimeisellä luokalla opiskeleva voi hakeutua, mikäli hän täyttää edellä mainitut kriteerit ennen lentoreserviupseerikurssin alkua).**
- ▶ **Hakijan on esitettävä hyväksytty ylioppilastutkintotodistus tai muun vaadittavan koulutuksen (esim. ammatillinen) hyväksytty tutkintotodistus ennen kurssin alkua.**
- ▶ **Hakija on korkeintaan 22-vuotias kurssin alkamisvuonna.**
- ▶ **Hakija on täyttänyt 18 vuotta ennen lentoreserviupseerikurssin alkua.**
- ▶ **Jo aloitettu varusmiespalvelus ei saa olla loppuun suoritettu ennen kurssin alkua.**
- ▶ **Hakijan tulee saavuttaa riittävä pistemäärä kouluarvosanoissa.**
- ▶ **Hakija on hakenut lentoreserviupseerikurssille aiemmin enintään kaksi kertaa. Lentoreserviupseerikurssille voi hakea yhteensä korkeintaan kolme kertaa.**
- ▶ **Hakija on Suomen kansalainen ja hallitsee hyvällä tasolla suomen kielen. Suomen kielen taidon osoittamiseksi riittää valintaprosessin aikana osoitettu kielitaito.**
- ▶ **Hakija on henkisten ja fyysisten ominaisuuksiensa, terveytensä sekä elämäntapojensa puolesta koulutukseen sopiva.**

- ▶ **Hakijalla on yleinen uimataito; hän pystyy uimaan pysähtymättä 200 m.**
- ▶ **Näkövaatimus: vähintään 0.5 molemmilla silmillä ilman laseja ja lasien kanssa vähintään 1.0 (Landoltin C-taulu, 5 metrin etäisyys). Silmän taittovirhe enintään +2.5 – -1.5 diopteria.**
- ▶ **Normaali värinäkö.**
- ▶ **Lievät allergiat eivät estä hakemista.**

Kurssille haetaan Puolustusvoimien sähköisen asiointipalvelun kautta:

- ▶ **asiointi.puolustusvoimat.fi/**

Ajantasaiset tiedot koulutuksesta, valintakriteereistä ja hakumenettelystä intti.fi-verkkosivuilta:

- ▶ **intti.fi > Intti edessä > Ilmavoimien erikoiskurssit > Lentoreserviupseerikurssi**

Yhteydenotot ja mahdolliset kysymykset sähköpostiosoitteeseen:

- ▶ **erikoiskurssit.ilmav@mil.fi**

Hävittäjä- tai helikopteriapumekaanikot

Aliupseerikurssin lentoteknisellä linjalla Ilmasotakoulussa oppilaat koulutetaan hävittäjien tai helikopterien huoltotehtäviin eli apumekaanikoiksi. Apumekaanikot osallistuvat hävittäjien tai helikoptereiden aitoihin huoltotehtäviin taistelutukikohdassa. Hyvin suoritettuna varusmiespalveluksen jälkeen voi hakea lentoteknisen alan avoimena olevia aliupseerin virkoja tai hakeutua Kadettikoulun lentotekniselle opintosuunnalle ja upseerin uralle.

Koulutushaarajakson jälkeen alkavalla aliupseerikurssilla opiskellaan sekä lentokonetekniikkaa että johtajataitoja.

Aliupseerikurssin jälkeen koulutus jatkuu hävittäjä-, helikopteri-, kuljetuskone- tai lennokkiapumekaanikkona Puolustusvoimien tai Rajavartiolaikoksen lentoyksiköissä (Ilmasotakoulu, Satakunnan lennosto, Karjalan lennosto, Lapin lennosto, Utin jääkäriyrykmentti, Porin prikaatin Satakunnan tykistörykmentti, Vartiolentue).

Osa aliupseerikurssin lentoteknisen linjan oppilaista pääsee Ilmavoimien reserviupseerikoulutukseen.

Aliupseerikurssin lentotekninen linja järjestetään kaksi kertaa vuodessa. Haku aika tammikuun saapumiseraan päättyy 1.9. ja heinäkuun saapumiseraan 1.3. Kumpaankin saapumiseraan valitaan noin 65 oppilasta.

Pääsykokeisiin hyväksytyt hakijat kutsutaan päivän kestäviin valintatesteihin (kykytestit, psykologiset testit ja fyysisen kunnon testi). Valintatestit järjestetään loka- ja huhtikuussa. Lopulliset valintatulokset ilmoitetaan noin kuukautta ennen palveluksen aloittamispäivää.

Valintavaatimukset:

- ▶ **Hakijan tulee olla 18-vuotias ennen kurssin alkua**
- ▶ **Hakijalla tulee olla Ilmavoimien erikoiskurssiin liittyvän varusmiespalveluksen alkaessa yleinen korkeakoulukelpoisuus;**
  - Ylioppilastutkinto
  - International Baccalaureate-tutkinto (IB)
  - Eurooppalainen ylioppilastutkinto (EB)

- Reifeprüfung-tutkinto (RP)
- Ammatillinen perustutkinto, ammattitutkinto tai erikoisammattitutkinto
- Ulkomaalainen koulutus, joka asianomaisessa maassa antaa kelpoisuuden vastaaviin korkeakouluopintoihin
- Hakijan on esitettävä hyväksytty tutkintotodistus ennen erikoiskurssiin liittyvän varusmiespalveluksen alkua
- Edellä mainittuihin tutkintoihin tähtäävän koulutuksen viimeisellä luokalla opiskeleva voi hakeutua, mikäli hän täyttää edellä mainitut tutkintokriteerit ennen palveluksen alkua
- ▶ Hakija on Suomen kansalainen ja hallitsee riittäväällä tasolla suomen kielen
- ▶ Hakija on henkisen ja fyysisen kuntonsa, terveystensä sekä elämäntapojensa puolesta koulutukseen sopiva
- ▶ Terveystila: palveluskelpoisuusluokka A
- ▶ Näkövaatimus vähintään 1,0 ilman lasia tai lasien kanssa, jolloin korjaavan lasin vahvuus enintään ±5 diopteria (Landoltin C-taulu, 5 metrin etäisyys)
- ▶ Hakijalla tulee olla tarkka väriäisti (tutkitaan päivänvalolampun valossa Ishiharan tauluilla)
- ▶ Hakijan näkökenttien tulee olla normaalit sormiperimetrialla tutkittuina
- ▶ Hakijan kuuloluokka tulee olla I-II
- ▶ Hakijalla ei saa olla voimakkaasti oireilevia allergioita

Kurssille haetaan Puolustusvoimien sähköisen asiointipalvelun kautta:

- ▶ asiointi.puolustusvoimat.fi/

Ajantasaiset tiedot koulutuksesta, valintakriteereistä ja hakumenettelystä intti.fi -verkkosivuilta:

- ▶ intti.fi > Intti edessä > Ilmavoimien erikoiskurssit > Aliupseerikurssin lentotekninen linja

Yhteydenotot ja mahdolliset kysymykset sähköposti-osoitteeseen:

- ▶ erikoiskurssit.ilmav@mil.fi

Tilannevalvojat ja hävittäjien taistelunjohtajat

Johtokeskuslinjalla Ilmasotakoulussa oppilaat koulutetaan tilannevalvojiksi tai hävittäjien taistelunjohtajiksi. Koulutushaarajakson jälkeen koulutus jatkuu aliupseerikurssilla, jossa opiskellaan tutkailmavalvontaa ja ilmapuolustuksen viestijärjestelmien käyttöä sekä johtajataitoja. Johtokeskuslinjalta voi päästä myös reserviupseerikurssille.

Kurssin jälkeen koulutus jatkuu tilannevalvojina tai taistelunjohtajina Lapin ja Karjalan lennostojen pääjohtokeskuksissa, joissa koulutettavat osallistuvat reaaliaikaisen ilmatilannekuvan muodostamiseen tai hävittäjien johtamiseen ilmassa. Osa jää Ilmasotakouluun aliupseerikurssin kouluttajiksi. Hyvin suoritetun varusmiespalveluksen jälkeen voi hakea johtokeskusalan avoimena olevia aliupseerin virkoja tai hakeutua Kadettikoulun johtokeskusopintosuunnalle ja upseerin uralle.

Haku aika johtokeskuslinjalle päättyy 1.3. Palvelus alkaa heinäkuun saapumiseraässä. Pääsykokeisiin hyväksytyt hakijat kutsutaan päivän kestäviin valintatesteihin, jotka sisältävät kykytestit, psykologiset testit sekä fyysisen kunnan testit. Valinnat ajoittuvat huhtikuulle. Lopulliset valintatulokset ilmoitetaan hakijoille noin kuukautta ennen palveluksen aloittamispäivää.

Valintavaatimukset:

- ▶ Hakijan tulee olla 18-vuotias ennen kurssin alkua
- ▶ Hakijalla tulee olla Ilmavoimien erikoiskurssiin liittyvän varusmiespalveluksen alkaessa yleinen korkeakoulukelpoisuus;
  - Ylioppilastutkinto
  - International Baccalaureate-tutkinto (IB)
  - Eurooppalainen ylioppilastutkinto (EB)
  - Reifeprüfung-tutkinto (RP)
  - Ammatillinen perustutkinto, ammattitutkinto tai erikoisammattitutkinto

KUVA: MIKKO MALINIEMI / ILMAVOIMAT

- Ulkomaalainen koulutus, joka asianomaisessa maassa antaa kelpoisuuden vastaaviin korkeakouluopintoihin
- Hakijan on esitettävä hyväksytty tutkintotodistus ennen erikoiskurssiin liittyvän varusmiespalveluksen alkua
- Edellä mainittuihin tutkintoihin tähtäävän koulutuksen viimeisellä luokalla opiskeleva voi hakeutua, mikäli hän täyttää edellä mainitut tutkintokriteerit ennen palveluksen alkua
- ▶ Hakija on Suomen kansalainen ja hallitsee riittävällä tasolla suomen kielen
- ▶ Hakija on henkisen ja fyysisen kuntonsa, terveytensä sekä elämäntapojensa puolesta koulutukseen sopiva
- ▶ Terveydentila: palveluskelpoisuusluokka A
- ▶ Näkövaatimus vähintään 1,0 ilman laseja tai lasien kanssa, jolloin korjaavan lasin vahvuus enintään ±5 diopteria (Landoltin C-taulu, 5 metrin etäisyys)
- ▶ Hakijalla tulee olla tarkka väriäisti (tutkitaan päivänvalolampun valossa Ishiharan tauluilla)
- ▶ Hakijan näkökenttien tulee olla normaalit sormiperimetrialla tutkittuina

- ▶ Hakijan kuuloluokka tulee olla I-II
- ▶ Hakijalla ei saa olla voimakkaasti oireilevia allergioita

Kurssille haetaan Puolustusvoimien sähköisen asiointipalvelun kautta:

- ▶ asiointi.puolustusvoimat.fi/

Ajantasaiset tiedot koulutuksesta, valintakriteereistä ja hakumenettelystä intti.fi-verkkosivuilta:

- ▶ intti.fi > [Intti edessä](#) > [Ilmavoimien erikoiskurssit](#) > [Aliupseerikurssin johtokeskuslinja](#)

Yhteydenotot ja mahdolliset kysymykset sähköposti-osoitteeseen:

- ▶ erikoiskurssit.ilmav@mil.fi

Sotilaskuljettajat

Ilmavoimien sotilaskuljettajakursilla Ilmasotakoulussa oppilaat koulutetaan monipuolisiin kuljetustehtäviin. Kaikki kuljettajat saavat yhdistelmäajokoulutuksen. Sotilaskuljettajakurssin jälkeen palvelus jatkuu Ilmavoimien joukko-osastoissa (Ilmasotakoulu, Satakunnan lennosto, Karjalan lennosto, Lapin lennosto) tai Utin jääkäriyrykmentissä. Osa Ilmavoimien kuljettajakoulutuksesta annetaan Maavoimien joukko-osastoissa.

Alokasjakson jälkeen sotilaskuljettajat saavat yhdistelmäkoulutuksen ja perusteet itsenäisiin ajotehtäviin. Koulutettavat saavat ajokorttikoulutuksen lisäksi perustason ammattipätevyyskoulutuksen. Se antaa mahdollisuuden saada BECE-luokan ajokortin alle 21-vuotiaana sekä edellytykset toimia kuljettajan ammatissa.

Kurssilla opetetaan mm. ennakoivaa ja taloudellista ajamista, kuormaamista ja työturvätietoa. Suuri osa kuljettajista saa lisäksi valmiuden toimia lentokentällä polttoaine-, puhdistus-, laitehuolto- ja muissa kuljetustehtävissä.

Joukko-osastoissa koulutukseen kuuluu perehtymistä trucki- ja moottorityökoneisiin, terminaalitoimintoihin, erityiskuljetusmuotoihin, maastoajoon ja ajoneuvon auttamiseen vaikeissa olosuhteissa. Lisäksi ajetaan ammattipätevyuden koulutusajaja 20 tuntia.

Kuljettajakoulutuksen käyneet saavat ADR-ajoluvan vaarallisten aineiden kuljettamiseen, Työturva ja tieturva 1 -koulutukset, trukkikoulutuksen ja digipiirturikortin. Osa koulutettavista saa lisäksi moottorityökonekoulutuksen.

Perustason ammattipätevyuden jo omaava saa monipuolisen jatkokoulutuksen kuljetusalalle, kokemusta erikoisajoneuvoista ja mahdollisuuden suorittaa yllämainitut kurssit, mikäli jokin niistä puuttuu. Lisäksi on mahdollisuus suorittaa ammattikuljettajadirektiivin mukainen jatkokoulutus.

Sotilaskuljettajakurssi järjestetään kaksi kertaa vuodessa. Hakuaika tammikuun saapumiserään päättyy 1.9. ja heinäkuun saapumiserään 1.3. Kumpaankin saapumiserään valitaan noin 60 oppilasta. Valintahaastattelut järjestetään loka- ja huhtikuussa.

Valintavaatimukset:

- ▶ **Hakijalla tulee olla peruskoulu suoritettuna.**
- ▶ **Hakijalla tulee olla vähintään B-luokan ajokortti, sekä riskienhallintakoulutus suoritettuna (jos ajokortti on saatu ennen 1.7.2018).**
- ▶ **Hakijan tulee olla 18-vuotias ennen kurssin alkua.**
- ▶ **Hakijan terveydentilan tulee täyttää ryhmän 2 mukaiset ajokortin terveysvaatimukset (ajokorttilaki 18 §) sekä mahdollistaa lentopolttoaineiden käsittelyn.**
- ▶ **Hakijalla ei saa olla vakavia liikennerikkomuksia viimeisen kahden vuoden aikana.**
- ▶ **Hakija on Suomen kansalainen ja hallitsee riittäväällä tasolla suomen kielen.**

Kurssille haetaan Puolustusvoimien sähköisen asiointipalvelun kautta:

- ▶ asiointi.puolustusvoimat.fi/

Ajantasaiset tiedot koulutuksesta, valintakriteereistä ja hakumenettelystä intti.fi -verkkosivuilta:

- ▶ intti.fi > [Intti edessä > Ilmavoimien erikoiskurssit > Sotilaskuljettajakurssi](#)

Yhteydenotot ja mahdolliset kysymykset sähköposti-soittoeseen:

- ▶ erikoiskurssit.ilmav@mil.fi

Varusmiessoittajat

Panssariprikaatiin kuuluvassa Puolustusvoimien varusmiessoittokunnassa Parolannummella koulutetaan vuosittain noin 100 varusmiestä ja vapaaehtoista asepalvelusta suorittavaa naista.

Pääsääntöinen palvelusaika Puolustusvoimien va-

rusmiessoittokunnassa on 347 päivää sisältäen aliupseerikoulutuksen sotilasmusiikkilinjalla, josta on mahdollisuus pyrkiä reserviupseerikurssille. Palveluksen suorittaminen 255 päivässä on myös mahdollista.

Varusmiessoittajaksi voivat hakea puhallin- ja lyömäsoittajat, laulajat, basistit, kitaristit, kosketinsoittajat, jousisoittajat, ääni- ja valoteknikot, media- ja viestintäalan osaajat sekä muut esittävät taiteilijat. Hakijat kutsutaan musikaalisuus- ja soveltuvuuspainotteisiin valintakokeisiin, jotka järjestetään vuosittain huhtikuussa Puolustusvoimien varusmiessoittokunnassa Parolassa.

Muodollisia pääsyvaatimuksia ei ole. Käytännön soitto- ja osaaminen ratkaisevat. Pyrkijöiltä edellytetään soittoaidon lisäksi ryhdikästä käytöstä ja oikeaa asennetta varusmiessoittajan tehtävään. Varusmiessoittokunnan lisäksi muutamilla on mahdollisuus suorittaa palvelus varusmiessoittajana muissa sotilassoittokunnissa. Sotilassoittokuntia on Suomessa 6.

Palvelus alkaa tammikuussa kahdeksan viikon mittaisella, kaikille varusmiehille yhtenäisellä alokasjaksolla. Jatkokoulutuskaudella muodostetaan kuviomarssikoonpano, sinfoninen puhallinorkesteri sekä jousiorkesteri, viihdeorkesteri, showband, tekniikkatiimi (valo, ääni ja kuva) sekä media- ja viestintätiimi. Puolustusvoimien varusmiessoittokunta esiintyy vuosittain ulkomailla kansainvälisissä taitto tapahtumissa.

Varusmiessoittokuntaan valituista bändi- ja jousisoittajista sekä ääni- ja mediahenkilöistä muodostetaan noin 20 henkilön kiviäritaitoryhmä, jonka jäseniltä vaaditaan hyvää rytmitajua, sopusuhtaista ruumiinrakennetta, sekä hyvää asennetta sotilaskoulutukseen ja pitkäjänteisyyttä vaatimaan koulutukseen. Ryhmä esiintyy osana kuviomarssiohjelmaa ja omana osastonaan.

Sotilassoittajan ammatista kiinnostuneet johtajakoulu- luset varusmiessoittajat voivat palveluksen jälkeen ha-

Varusmiespalveluksen ja naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittaminen Urheilukoulussa:

Palveluksen aloittaminen	Kotiutuminen 165 pv	Kotiutuminen 347 pv
III/21 12.4.2021	23.9.2021	24.3.2022
IV/21 11.10.2021	24.3.2022	22.9.2022
III/2022 11.4.2022	22.9.2022	23.3.2023
IV/2022 10.10.2022	23.3.2023	21.9.2023

kea avoimena olevia sotilassoittajan virkoja sotilassoittokunnista. Johtajakoulutettujen on mahdollista pyrkiä myös sotilaskapellimestarin koulutusohjelmaan Sibelius-Akatemiaan.

Sotilassoittokunnat ovat:

- ▶ **Kaartin Soittokunta, Helsinki,**
- ▶ **Rakuunasoittokunta, Lappeenranta,**
- ▶ **Laivaston soittokunta, Turku,**
- ▶ **Ilmavoimien soittokunta (big band), Jyväskylä (Tikkakoski),**
- ▶ **Lapin sotilassoittokunta, Rovaniemi,**
- ▶ **Puolustusvoimien varusmiessoittokunta, Hattula (Parola).**

Hakeminen tapahtuu ensisijaisesti sähköisellä hakemuksella. Sähköisen hakemuksen voi täyttää osoitteessa varusmiessoittokunta.fi > Puolustusvoimien varusmiessoittokunta > Palvelus Varusmiessoittokunnassa.

Hakemukset Varusmiessoittokuntaan on oltava perillä viimeistään 31.12.

Poikkeustapauksessa hyväksytään myös paperiset hakemukset osoitteeseen:

- ▶ **Panssariprikaati**
Puolustusvoimien varusmiessoittokunta / Hakemus
PL 5, 13701 Parolannummi

Hakuohjeet ja -lomakkeet sotilassoittajaksi saa oman alueen aluetoimistosta tai Puolustusvoimien kotisivuilta osoitteesta puolustusvoimat.fi. Polku hakemukseen: Aineistot / varusmiehille / hakemukset ja lomakkeet / hakemus erikoisjoukkoihin.

Urheilijat

Puolustusvoimien urheilukoulu on nuorten huippu-urheilijoiden ja sotilasurheilijoiden valtakunnallinen valmennuskeskus, joka palvelee ammattiurheilijoita, Puolustusvoimien edustusvalmennusryhmiä sekä toimii ikäluokkansa parhaiden urheilijoiden varusmiespalveluspaikkana.

Puolustusvoimien urheilukoulu toimii Kaartin jääkäriyrykmentissä Helsingissä. Kaartin jääkäriyrykmentissä palvelevat kaikki lajit pl. talvilajeista ampumahiihto, hiihtosuunnistus, lumilautailu, maastohiihto, mäkihyppy ja yhdistetyn hiihto, joiden urheilijat palvelevat Kainuun prikaatissa Kajaanissa. Pääsykokeet järjestetään kaikkien lajien osalta Helsingissä Kaartin jääkäriyrykmentissä.

Sotilaskoulutus

Urheilukoulun sotilaskoulutuksen tehtävänä on kouluttaa tiedusteluryhmiä poikkeusolojen tarpeisiin. Tiedusteluryhmien kokoonpanoihin koulutetaan reserviupseereita ryhmien johtajiksi sekä tiedustelutulenjohtajiksi ja aliupseereita muihin ryhmän tehtäviin. Tiedustelualiupseerien tehtäviä ovat mm. radistin, tulenjohtoaliupseerin, tarkka-ampujan ja taistelupelastajan tehtävät. Miestökoulutukseen valitut koulutetaan tiedustelumiehiksi tai tiedustelukomppanian huolto- ja komentosien eri tehtäviin.

Palvelusaika Urheilukoulussa on 347 tai 165 päivää. Sekä reserviupseeri- että aliupseerikurssi toteutetaan Urheilukoulussa. Johtajakoulutus on luonteva osa urheilijan polkua, sen kautta urheilija vahvistaa ja oppii taitoja ryhmätyöskentelystä, organisoinnista ja johtamisesta. Kurssien koulutus on integroitu urheiluvälennuksen kanssa siten, että harjoittelu ja kilpaileminen eivät keskeydy.

Urheiluvälennus

Puolustusvoimien urheilukoulu on osa Olympiakomitean johtamaa urheiluakatemiaohjelmaa. Urheilukoulu on kiinteästi mukana pääkaupunkiseudun urheiluakatemian URHEA:ssa sekä lumilajien osalta Vuokatti-Ruka urheiluakatemiassa. Urheilukoulutoiminnan tavoitteena on, osana urheilijan polkua, mahdollistaa ikäluokkansa lajikkaimpien urheilijoiden valmentautuminen ja määrätietoinen kehitys myös varusmiespalveluksen aikana. Urheilukoulu pyrkii kasvattamaan ja kehittämään urheilijaa kokonaisvaltaisesti totuttaen hänet ammattimaiseen harjoitteluun ja mahdollistaen kehittymisen aina kansainväliselle huipulle saakka. Myös tavoitteellisella sotilaskoulutuksella on merkityksensä urheilijan kehityksessä. Vaativa ja kurinalainen sotilaskoulutus on omiaan tukemaan urheilijan henkistä kasvua. Urheilukoulun tärkein tuki urheilijalle on valmennuksen ja sotilaskoulutuksen yhteensovittaminen. Urheilukoulussa 55 % varusmiehen kokonaispalvelusajasta käytetään valmentautumiseen, kilpailuihin ja otteluihin. Urheilukoulussa urheilijan palvelus toteutetaan saapumiserittäin lajiryhmäkohtaisten koulutus- ja valmennussuunnitelmien ja henkilökohtaisten valmennussuunnitelmien mukaisesti. Valmentautumista tehostetaan tärkeimmillä harjoituskausilla Urheilukoulun järjestämällä valmennusleireillä. Yhteisten viikko-ohjelmien mukaisten harjoitustapahtumien lisäksi urheilijoilla on käytettävissään valmennus- ja kilpailutoimintaa 45 - 95 urheilukomennusvuorokautta palveluksen kestosta ja urheilijan tasosta riippuen. Urheilijoiden valmennus säilyy varusmiespalveluksen aika-

na edelleen liittojen, seurojen ja urheilijoiden henkilökohtaisten valmentajien vastuulla. Urheilukoulu tukee valmennusta ammattitaitoisten laji- ja yleisvalmentajien johtamien harjoitusten lisäksi laadukkailla sekä kattavilla testaus- ja fysioterapiapalveluilla.

Hakeminen

Varusmiespalvelukseen Urheilukouluun hakeudutaan vapaaehtoisesti. Hakuajat päättyvät vuosittain helmikuun (kesälajit) ja elokuun (talvilajit) viimeinen päivä. Valintakokeet järjestetään viikoilla 14 ja 40. Valintakokeet sisältävät fyysiset ja psykologiset soveltuvuustestit sekä henkilökohtaisen haastattelun.

Urheilukouluun haetaan sähköisen asioinnin kautta: <https://asiointi.puolustusvoimat.fi/>

Hakeuduttaessa Urheilukouluun suorittamaan naisten vapaaehtoista asepalvelusta, on hakulomake toimitettava aluetoimistoon 1. maaliskuuta mennessä.

Hakeminen Puolustusvoimien asiointipalvelun kautta:

► asiointi.puolustusvoimat.fi/

Vaihtoehtoisesti paperiset hakulomakkeet lähetetään liitteineen osoitteeseen:

Puolustusvoimien urheilukoulu
Kaartin jääkäriyrykmentti
PL 6
00861 Helsinki

Urheilukouluun hakevien tulee edustaa ikäluokkansa kansallista tai kansainvälistä huippua. Urheilulajin tulee olla olympialaji tai lajilla on oltava MM-kilpailut kilpailuohjelmassa. Valinnat suoritetaan olympiakomitean ja eri lajien asiantuntijalausuntojen sekä psykologisten ja fyysisten testien tulosten perusteella.

Hierojan ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen käyneet urheiluhierojat voivat myös hakea Urheilukouluun 347 päivän palvelukseen.

Lisätietoa varusmiespalveluksesta Urheilukoulussa:

► intti.fi > **Intti edessä**

Erityistehtävät

Varusmiehet hakeutuvat erityistehtäviin omatoimisesti verkkosivulla intti.fi > Intti edessä viimeistään kolmannen palvelusviikon loppuun mennessä. Mahdollisuuksista hakeutua erityistehtäviin tiedotetaan palveluksen alettua päällikön ja VMTK:n oppitunneilla sekä Puolustusvoimien verkkosivuilla ja SOME-kanavilla. Erityistehtävissäkin voit palvella varusmiesjohtajana, joten jos johtajakouluus kiinnostaa myös, niin voit hakea molempiin.

Poikkeuksen hakumenettelyyn tekee lääkintäala, jonka tehtäviin varusmiehet määrätään alokasjakson jälkeen, siviilikoulutuksen perusteella. Lisäksi oikeudellisen alan erityistehtäviin voi hakea vain reserviupseerikoulutukseen valitut. Alla on esitetty lääkintäalan, oikeudellisen alan ja kirkollisen alan erityistehtäviä. Muut haettava erityistehtävät tehtävät, kuten viestintä- ja media-ala (mm. graafikot, toimittajat, kuvaajat, tietotekniikka-ala (ml. cyber-tehtävät), ohjelmoijat, virtuaalikoulutustukihenkilöt ja tutkimusavustajat, esitellään saapumiseräkohtaisesti internet-sivulla intti.fi > Intti edessä

Lääkärit, hammaslääkärit, eläinlääkärit ja proviisorit

Lääkärit, hammaslääkärit, eläinlääkärit ja proviisorit sekä näiden alojen opiskelijat sijoitetaan kutsunnoissa Maa-, Meri-, tai Ilmavoimien joukko-osastoihin. Alokasjakson jälkeen heidät komennetaan varusmieslääkärikurssille Logistiikkakouluun Riihimäellä. Varusmieslääkärikurssin aikana valitaan upseerioppilaat lääkintäreserviupseerikurssille.

Reserviupseerikurssin koulutuksen päämääränä on tuottaa sodan ajan perus- ja joukkoyksikön lääkintähuollon suunnitteluun ja johtamiseen kykeneviä lääkintäupseereita, jotka hallitsevat sotavammojen erityispiirteet sekä osaavat perustiedot Puolustusvoimien lääkintähuollosta. Joukkokoulutusjaksolla upseerikokeilat saavat täydentävää koulutusta kenttä- ja katastrofilääkinnästä sekä toimivat alansa ammatillisissa tehtävissä terveysasemilla ja harjoituksissa.

Ne, joita ei valita reserviupseerikurssille, jatkavat palvelustaan varusmieslääkärikurssin jälkeen terveysasemilla ammatillisissa tehtävissä sekä saavat lisäksi lääkintähuollon täydennyskoulutusta.

Oikeudellinen ala

Erikoisalojen reserviupseerikoulutukseen oikeudelliselle alalle hakeudutaan varusmiesjohtajien täydentävässä haussa erityistehtäviin (intti.fi > Intti edessä) reserviupseerikurssin alussa. Erikoisalojen upseerikoulutukseen oikeudelliselle alalle (lakimieskokelaaksi) voidaan hyväksyä ylemmän oikeustieteellisen tutkinnon suorittanut henkilö tai tätä tutkintoa suorittava oikeustieteen ylioppilas, joka on suorittanut rikos- ja prosessioikeuden aineopinnot. Valintaprosessissa huomioidaan myös se, onko Puolustusvoimilla sijoituskellisia tarpeita lakimieskokelaan koulutuksen läpikäyneille. Koulutukseen hyväksytyt lakimieskokelaat koulutetaan sijoitettaviksi eriasteisten joukkojen ja esikuntien sodan ajan oikeudellisiin tehtäviin, kuten sodan ajan prikaatin oikeusupseeriksi.

Pääesikunta määrää koulutukseen hyväksytyt lakimieskokelaan koulutettavaksi puolustushaarassa. Valinnan tekee Puolustusvoimien asessori. Koulutus toteutetaan puolustushaaran esikunnan johdolla ja sen laatiman koulutusohjelman mukaisesti joukko-osastossa. Lakimieskokelaan koulutusohjelma toteutetaan reserviupseerikurssin päättymisen jälkeen, mitä ennen varusmies suorittaa varusmiespalvelustansa normaalin palvelusjärjestyksen mukaisesti.

Koulutusohjelman käytännön toteuttamisesta vastaa puolustushaaran esikuntaan sijoitettu sotilaslakimies yhdessä kunkin joukko-osaston oikeusupseerin kanssa.

Koulutusohjelma sisältää päätoimista työskentelyä yhden tai useamman joukko-osaston virkamiehen, kuten oikeusupseerin, huoltopäällikön ja henkilöstöpäällikön ohjauksessa sekä tutustumisjakson puolustushaaran esikunnan oikeudelliseen toimintaan.

Varusmiespappit ja -diakonit

Varusmiespappien ja -diakonien koulutukseen hakeudutaan valtakunnallisessa erityistehtävähaussa (intti.fi > Intti edessä). Varusmiespappien ja -diakonien koulutuksen päämääränä on, että varusmies omaa val-

miudet toimia kirkollisen alan tehtävissä sekä rauhan aikana, että poikkeusoloissa. Palvelusaika on miehistöllä 255 päivää ja johtajaksi koulutettavilla 347 päivää. Koulutus toteutetaan kaksiosaisella varusmiespappi- ja varusmiesdiakonikursilla (VPDK I ja VPDK

II) sekä käytännön harjoittelulla. Pääsyaatimuksena on suoritettu teologinen yliopistotutkinto tai uskonnollisten yhteisöjen palvelukseen kelpoisuuden tuottava AMK-tutkinto. Myös em. tutkintojen opiskelijat hyväksytään.

Yhteystietoja:

ALUETOIMISTOT

Alue toimistojen kotisivut löytyvät Puolustusvoimien verkkopalvelusta puolustusvoimat.fi

Alue toimisto ja postiosoite / käyntiosoite	sähköposti	puhelin
Etelä-Savon alue toimisto PL 57, 50101 Mikkeli Tyrjängtie 9, Rak 3, Mikkeli, Karkialampi	etela-savonaluetoimisto@mil.fi	0299 436190
Hämeen alue toimisto PL 175, 15111 Lahti Kirkkokatu 12, Lahti	hameenaluetoimisto@mil.fi	0299 484190
Kaakkois-Suomen alue toimisto Kauppalankatu 43 C, 45100 Kouvola Kauppalankatu 43 C, Kouvola	kaakkois-suomenaluetoimisto@mil.fi	0299 438109
Keski-Suomen alue toimisto PL 1100, 40101 Jyväskylä Asekatu 3 D, Jyväskylä	keski-suomenaluetoimisto@mil.fi	0299 485190
Lapin alue toimisto PL 23, 96101 Rovaniemi Someroharjuntie Rak 21, Rovaniemi	lapinaluetoimisto@mil.fi	0299 455118
Lounais-Suomen alue toimisto PL 69, 20811 Turku Rykmentintie 15B, Turku, Heikkilän kasarmi	lounais-suomenaluetoimisto@mil.fi	0299 480190
Pirkanmaan alue toimisto PL 37, 33271 Tampere Tekniikankatu1, E-siipi, Tampere	pirkanmaanaluetoimisto@mil.fi	0299 482190
Pohjanmaan alue toimisto PL 22, 65101 Vaasa Wolffintie 35B, Vaasa	pohjanmaanaluetoimisto@mil.fi	0299 486190
Pohjois-Karjalan alue toimisto PL 28, 80101 Joensuu Torikatu 36 B, Joensuu	pohjois-karjalanaluetoimisto@mil.fi	0299 434434
Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun alue toimisto PL 119, 90101 Oulu Hiukanreitti 40, Oulu, Hiukkavaara	pohjois-pohjanmaanjakainuunaluetoimisto@mil.fi ...	0299 456108
Pohjois-Savon alue toimisto PL 1080, 70111 Kuopio Vuorikatu 26 B, 5. krs, Kuopio	pohjois-savonaluetoimisto@mil.fi	0299 435000
Uudenmaan alue toimisto PL 9, 00861 Helsinki Santahaminantie 1, Santahamina, Helsinki	uudenmaanaluetoimisto@mil.fi	0299 422211

Varusmieskoulutuksesta saat tietoa myös seuraavilta joukko-osastoilta

Joukko-osastojen kotisivut löytyvät Puolustusvoimien verkkopalvelusta puolustusvoimat.fi

MAAVOIMAT

Joukko-osasto	sähköposti	puhelin
Jääkäriprikaati	kirjaamo.jpr@mil.fi	0299 800
Kaartin jääkärirykmentti	kirjaamo.kaartjr@mil.fi	0299 800
Kainuun prikaati	kirjaamo.kaipr@mil.fi	0299 800
Karjalan prikaati	kirjaamo.karpr@mil.fi	0299 800
Maasotakoulu	kirjaamo.maask@mil.fi	0299 800

Panssariprikaati.....	kirjaamo.pspr@mil.fi	0299 800
Porin prikaati	kirjaamo.porpr@mil.fi.....	0299 800
Utin jääkäriyrykmentti.....	kirjaamo.utjr@mil.fi	0299 800

MERIVOIMAT

Rannikkoprikaati	kirjaamo.rpr@mil.fi	0299 800
Uudenmaan prikaati.....	kirjaamo.uudpr@mil.fi.....	0299 800

ILMAVOIMAT

Ilmasotakoulu	kirjaamo.ilmask@mil.fi	0299 800
Karjalan lennosto	kirjaamo.karlsto@mil.fi.....	0299 800
Satakunnan lennosto.....	kirjaamo.satlsto@mil.fi	0299 800

RAJAVARTIOLAITOS

Lapin rajavartiosto.....	lapinrajavartiosto@raja.fi	0295 425 000
Pohjois-Karjalan rajavartiosto	pohjoiskarjalanrajavartiosto@raja.fi	295 423 000
Raja- ja merivartiokoulu	rajajamerivartiokoulu@raja.fi	0295 429 000

Muut yhteystiedot:

Puolustusvoimien aloitetoimikunta

Pääesikunta
PL 919, 00131 Helsinki

Maanpuolustuksen aloitesäätiö

Pääesikunta / Logistiikkaosasto
PL 919, 00131 Helsinki

Siviilipalveluskeskus

Latokartanontie 79 A
07810 Ingermaninkylä
Puh. 0295 0295 00
siviilipalveluskeskus.fi

Varusmiespalveluksen jälkeen

Sotilaskoulutukseen liittyä monessa muodossa myös sellaista koulutusta, josta on välitöntä hyötyä ammatissasi tai muussa elämässäsi kotiutumisen jälkeen. Eri aselajien koulutus avaa mahdollisuuden alaa sivuvaan toimeen siviilissä, jossa samanarvoisten hakupapereiden joukossa sotilaserikoiskoulutusta pidetään ansiona.

Varusmiehenä saatu sotilaskoulutus rinnastetaan osin eri ammatteihin tarvittavaan harjoittelu aikaan. Tämä tulee kyseeseen lähinnä toisen asteen ammatillisiin oppilaitoksiin pyrittäessä. Varusmiesaikaisesta tehtävästä ja koulutushaarasta riippuen alakohtaiseksi työkokemukseksi hyväksyttävä aika vaihtelee. Yleiseksi työkokemukseksi hyväksytään varusmiespalveluksen pituus sellaisenaan. Kaikille kotiutuville varusmiehille kirjoitetaan työkokemuksen osoittava palvelustodistus.

Aliupseeri- ja upseerikoulutuksen johtamistaidon harjoittelu esimiesasemassa on syytä ottaa huomioon tulevaisuudensuunnitelmien kannalta. Moniin siviilitoimiin

pidetään vaatimuksena reservin upseerin tai aliupseerin koulutusta tai sitä, että on menestyksellisesti suorittanut varusmiespalveluksen. Näkyvänä todisteena palvelusajastaan varusmies saa sotilaspassin ja palvelustodistuksen.

Velvoittavat kertausharjoitukset

Varusmiespalveluksesi päätyttyä sinut siirretään reserviin. Koska Puolustusvoimiemme henkilöstö koostuu sodan aikana pääosin reserviläisistä, on välttämätöntä, että varusmiesaikana annettua koulutusta ylläpidetään ja täydennetään mm. kertausharjoituksissa. Kertausharjoitukset perustuvat asevelvollisuuslakiin, jonka mukaan reservissä oleva asevelvollinen on saadun käskyn mukaisesti velvollinen osallistumaan kertausharjoituksiin reservissä oloaikanaan enintään seuraavasti: miehistöön kuuluva 80 päivää, miehistön erityistaitoja vaativiin ja miehistön erityistehtäviin koulutetut (pidemmän palve-

lusajan) 150 päivää sekä aliupseerit, opistoupseerit ja upseerit 200 päivää.

Tarvittaessa em. aikojen lisäksi asevelvollinen voidaan suostumuksensa mukaisesti määrätä hänen sodan ajan sijoituksensa mukaisen joukon kertausharjoitukseen enintään 20 päiväksi kalenterivuodessa, jos asevelvollinen on Puolustusvoimille välttämätön joukon johtamisessa tai koulutuksessa. Palvelukseen määrääminen edellyttää lisäksi asevelvollisen työnantajan kirjallista suostumusta, jos harjoitus tapahtuu työaikana.

Kertausharjoitukset ovat siis samanlaista lakisääteistä palvelusta kuin varusmiespalveluskin. Kertausharjoitukset muodostavat olennaisen osan Puolustusvoimemme rauhan aikaisesta koulutusjärjestelmästä ja ne vaikuttavat merkittävästi valtakuntamme puolustusvalmiuteen. Pääosa reserviläisistä määrätään ensimmäiseen joukon kertausharjoitukseen siinä kokoonpanossa, jossa heidät varusmiesaikana koulutettiin. Ensimmäinen joukon kertausharjoitus on noin 2–5 vuoden kuluttua varusmiespalveluksen suorittamisesta.

Keitä kertausharjoituksiin määrätään

Joukkojen kertausharjoituksissa koulutetaan nopeimmin tarvittavia kriisiajan joukkoja ja esikuntia. Harjoituksiin määrätään näihin joukkoihin sijoitettuja reserviläisiä. Tehtäväkohtaisissa kertausharjoituksissa koulutetaan joukon suorituskyvyn kannalta keskeisiin tehtäviin sijoitettuja johtajia ja avaintaistelijoita.

Kertausharjoitusten kesto vaihtelee harjoituksen luonteen ja tavoitteiden mukaisesti. Pääsääntöisesti kertausharjoitus kestää 5-6 päivää. Kertausharjoitusajalta maksetaan reserviläisille reserviläispalkkaa ja päivärahaa sekä korvataan mahdolliset matkustuskustannukset edullisimman julkisen kulkuneuvon käyttämisestä aiheutuvien kustannusten mukaisesti. Yksityiskohtaiset ohjeet kertausharjoituksiin käsketyille ja tiedot mm. taloudellisista eduista ovat kertausharjoituskäskyn mukana. Lisätietoja reservistä ja kertausharjoituksista löydät osoitteesta puolustusvoimat.fi (intti.fi/reservissa).

Vapaaehtoinen kouluttautuminen

Reservin velvoittavia kertausharjoituksia on noin 3–7 vuoden välein. Näiden lisäksi voit kehittää osaamistasi ja toimintakykyäsi osallistumalla Puolustusvoimien johtamiin vapaaehtoisin harjoituksiin tai Maanpuolustus-koulutusyhdistyksen sotilaallisia valmiuksia palveleville kurseille, kriisinhallintatehtäviin tai muuhun vapaaehtoiseen maanpuolustuskoulutukseen sekä kouluttautumalla omaehtoisesti mm. Puolustusvoimien avoimessa oppimisympäristössä. Reserviläisen aktiivisuus ja oma-toiminen kouluttautuminen ja toimintakyvyn kehittäminen otetaan huomioon sijoitettaessa henkilö osaamista vastaavaan sodan ajan tehtävään.

Maanpuolustuskoulutus- yhdistyksen (MPK) antama koulutus

Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) koulutus on osa reservin koulutusjärjestelmää. Varusmiespalveluksen jälkeen voit kertausharjoitusten lisäksi ylläpitää ja kehittää sotilastaitojasi ja toimintakykyäsi osallistumalla MPK:n kursseille tai lähteä mukaan MPK:n vapaaehtois-kouluttajaksi. Osaamisen lisäksi kursseilta voit ansaita rinnasteisia kertausharjoituspäiviä, jotka lasketaan hyväksi ylennyksiä harkittaessa. Osallistumalla vapaaehtoiseen koulutukseen voi helpommin saada myös sijoituksen Puolustusvoimien sodan ajan joukkoon.

Maanpuolustuskoulutusyhdistys (MPK) on vuonna 1993 perustettu julkisoikeudellinen yhdistys, joka toimii valtakunnallisena vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen yhteistyöjärjestönä. MPK:n tarkoituksena on maanpuolustuksen edistäminen koulutuksen, tiedotuksen ja valistuksen keinoin. MPK järjestää vuosittain noin 2 000 kurssia, joille osallistuu noin 50 000 henkilöä. Kurkseista suuri osa on reserviläisille tarkoitettua sotilaallisia valmiuksia palvelevaa koulutusta (SOTVA).

SOTVA-koulutuksen lisäksi MPK järjestää mm. tutustumistointia varusmiespalvelukseen valmistautuville, kansainvälistä koulustoimintaa sekä kaikille kansalaisille tarkoitettua varautumis- ja turvallisuuskoulutusta, joka auttaa kansalaisia selviytymään paremmin arjen vaaratilanteissa ja poikkeusoloissa.

- ▶ Lisätietoja MPK:n tarjoamista kouluttautumis-mahdollisuuksista www.mpk.fi
- ▶ Lähde mukaan: Turvallisuutta yhdessä
– Maanpuolustuskoulutusyhdistys MPK

Sotilasammatit

Varusmiespalveluksen jälkeen sinulla on mahdollisuus hakea sopimussotilaaksi, aliupseeriksi, erikoisupseeriksi, tai pyrkiä upseerikoulutukseen. Upseeriksi opiskellaan Maanpuolustuskorkeakoulussa. Sotatieteellisten perus- ja jatkotutkintojen hakuohjeet ja hakuvaatimukset julkaistaan vuosittain marras-joulukuussa Maanpuolustuskorkeakoulun Valintaoppaassa, kotisivuilla ja yliopistojen sähköisessä hakujärjestelmässä. Hakijalta edellytetään reservin upseerikoulutuksen suorittaminen. Tutkintoa suorittamaan voidaan hyväksyä myös reservin aliupseerin koulutuksen suorittanut hakija, joka täyttää muut kelpoisuusehdot, jos hän ennen kadettikurssin alkamista suorittaa hyväksytysti Reserviupseerikoulussa toimeenpantavan joukkueenjohtajakurssin. Erityisenä hakukelpoisuusehtona on, että lentoupseerin koulutusohjelmaan hakeva on suorittanut lentoreserviupseerikurssin (LENTORUK).

Varusmiespalveluksen aikana saat kuvan Puolustusvoimista työpaikkana ja Puolustusvoimien tarjoamista ammateista. Lisäksi voit testata omaa sopivuuttasi alalle. Menestyminen aliupseerikurssilla ja reserviupseerikurssilla vaikuttaa suoraan valintapisteisiisi. Joukkueen johtajalle ja yksikön päällikölle kannattaa ilmoittaa haastattelun yhteydessä, mikäli olet kiinnostunut sotilasammateista.

Jos tavoitteenasi on tai jos harkitset sotilasammatteja, kannattaa palvelus suorittaa hyvin ja ilmoittaa halukkuus johtajakoulutukseen. Suorita aliupseerikurssi hyvin ja ilmoita halukkuudesta päästä reserviupseerikouluun.

Aliupseerikoulussa ja reserviupseerikoulussa esitellään Puolustusvoimien ammatteja ja annetaan mahdollisuus tutustua Maanpuolustuskorkeakouluun ja puolustushaarakouluihin (Maasotakoulu, Merisotakoulu, Ilmasotakoulu).

Varusmiespalveluksen jälkeen on sinulla myös mahdollisuus hakeutua määrääjäksi täydentämään osaamistasi ja kokeilemaan kouluttajana toimimista sopimussotilaana. Tarkoituksena on, että sopimussotilaana määrääjän palveltuasi hakeudut opiskelemaan sotilasopetuslaitokseen tai palvelemaan muihin Puolustusvoimien tarjoamiin sotilasvirkoihin.

Upseerin ammatin lisäksi Puolustusvoimat tarjoaa erikoisupseerin tehtäviä vähintään aliupseerikurssin suorittaneille teknikoille, insinööreille ja lääkäreille. Aliupseerit taas toimivat kouluttajina sekä erikoisammattihenkilöinä vartiointi- ja valvontatehtävissä, musiikkialalla sekä eräissä teknisen alan tehtävissä.

Lisätietoja niin upseerin ammatista kuin muista Puolustusvoimien tarjoamista sotilasammateista saat perusyksikkösi kouluttajilta ja joukko-osaston sosiaalikirjaatorilta sekä opiskelusta työharjoittelussa olevilta kadeteilta. Lisätietoja löytyy myös sosiaalisesta mediasta ja sanomalehdistä, kuten Ruotuväki-lehdestä. Tarkempia tietoja sotatieteellisistä perus- ja jatkotutkinnoista löytyy Maanpuolustuskorkeakoulun Valintaoppaasta ja Maanpuolustuskorkeakoulun kotisivuilta. Lisätietoja saat myös internetin sivuilta: puolustusvoimat.fi, upseeriksi.fi sekä valtiolle.fi.

Sopimussotilaaksi Puolustusvoimien erikoisjoukkokurssille

Utin jääkäriyrykmentissä koulutetaan Puolustusvoimien erikoisjoukkokurssilla määrääjässä virassa olevia sopimussotilaita vaativiin erikoisjoukkotehtäviin. Erikoisjoukkokurssin oppilaille maksetaan koulutusajalta palkkaa.

Mielenkiintoinen ja haastava kurssi sisältää tiedustelu- ja taistelukoulutusta maastossa ja rakennetulla alueella. Monipuoliseen siirtymismenetelmäkoulutuk-

seen kuuluu mm. laskuvarjojohppykoulutusta, vesistö-koulutusta ja ajoneuvokoulutusta. Toiminta painottuu pienryhmätoimintaan vaativissa olosuhteissa.

Esivalinta tapahtuu hakupapereiden perusteella. Esivalinnan läpäisseet kutsutaan valintakokeisiin, joiden perusteella valitaan soveltuvimmat henkilöt koulutukseen. Valintakoe on kaksivaiheinen. Ensimmäinen vaihe on kaksipäiväinen ja se järjestetään tammikuun loppupuolella laskuvarjojääkärikurssin valintakokeiden yhteydessä. Ensimmäisen vaiheen hyväksytysti suorittaneet kutsutaan toiseen, keväällä järjestettävään vaiheeseen.

Erikoisjoukkokurssille voivat hakea kaikki aliupseerin tai upseerin koulutuksen saaneet asevelvolliset, jotka ovat iältään alle 25-vuotiaita. Erityisistä syistä kurssille voidaan hyväksyä myös 25-30 -vuotiaita henkilöitä. Kurssille voivat hakea myös varusmiespalvelustaan suorittavat asevelvolliset, joiden varusmiespalvelus päättyy ennen erikoisjoukkokurssin alkua. Kurssi alkaa vuosittain heinäkuussa ja kestää 12 kuukautta. Utin jääkäriyrykmentti kouluttaa erikoisjoukkokurssilla henkilöstöä vain Puolustusvoimien erikoisjoukkojen tarpeisiin.

Erikoisjoukkokurssin suorittamisen jälkeen kouluteuilla on mahdollisuus hakea määräaikaiseen aliupseerin virkaan Utin jääkäriyrykmentin Erikoisjääkäripataljoonassa tai Merivoimien Erikoistoimintaosastossa. Aliupseerit edustavat erikoisjoukkojen suorituskykyisintä osaa. Koulutus jatkuu koko palveluksen ajan ja tehtävissä on mahdollisuus palvella myös ulkomailla harjoituksissa ja operaatioissa. Aliupseerit palvelevat viiden vuoden määräaikaisessa virkasuhteessa, joka työnantajan on mahdollista uusua kaksi kertaa (palvelusaika on enimmillään yhteensä 5+5+5 vuotta).

► Lisätietoja puolustusvoimat.fi/tyo-ja-koulutus

Puolustusvoimien siviilitehtävät

Puolustusvoimissa työskentelee siviilihenkilöstöä monipuolisissa ja haasteellisissa työtehtävissä, joissa mahdollisuudet oman osaamisen kehittämiseen ovat hyvät.

Puolustusvoimissa työskentelee noin 4 000 siviiliä ympäri Suomen sekä ammatillisissa että akateemisissa asiantuntijatehtävissä siviilikoulutuksensa mukaisesti. Puolustusvoimissa työtehtävien kirjo on laaja. Ammattinimikkeitä on satoja erilaisia. Siviilitehtävien nimikkeitä ovat esim. insinööri, järjestelmäpäällikkö, tutkija, sosiaalikuraattori, taloussuunnittelija, koulutussuunnittelija, tiedottaja, sotilaslakimies, lääkäri, liikunnanohjaaja ja asentaja. Virkanimikkeistä riippumatta siviilityöntekijät ovat omien alojensa kouluttautuneita ammattilaisia. Siviilitehtäviin valittavilta ei edellytetä varusmiespalveluksen tai naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittamista.

- **Lisätietoja puolustusvoimat.fi/rekry sekä valtiolle.fi.**

Rajavartiolaitoksen palvelukseen

Rajavartiolaitoksen palvelukseen otetaan vuosittain tammi-kuussa uusia raja- ja merivartioita. Valinta tapahtuu hakemusten ja touko-kesäkuussa järjestettävän pääsykokeen perusteella. Rajavartijan peruskurssi kestää noin vuoden.

Hakijan on oltava varusmiespalveluksen tai naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittanut Suomen kansalainen ja hänen on täytettävä valtion virkaan vaadittavat yleiset kelpoisuusvaatimukset.

Hakijalla on oltava hyvä terveys ja ruumiillinen kunto sekä hänen on oltava elämäntavoiltaan nuhteeton ja luotettava. Rajavartiolaitoksen upseerin tehtäviin haekudutaan Maanpuolustuskorkeakoulun kautta. Rajavartiolaitoksen palvelukseen tulevat upseerit valitaan aselajivalintojen yhteydessä kadettikursin ensimmäisen opintovuoden jälkeen ennen aineopintojen alkamista.

- **Lisätietoja Rajavartiolaitoksen palvelukseen hakeutumisesta löydät internet-sivuilta raja.fi.**
- **Rajavartiolaitoksen yhteystiedot, sivu 66.**

Hakemuksella kriisinhallintatehtäviin

Suomella on mittavat perinteet rauhanturvaajana. Suomi osallistui ensimmäisen kerran rauhanturvaoperaatioon Suezilla 1956 ja on asettanut rauhanturvaamistehtäviin jo yli 57 000 rauhanturvaajaa. Vuosittainen lukumäärä on nykyisellään käynnissä olevissa operaatioissa noin 400 henkilöä. Palvelu kriisinhallintatehtävissä tarjoaa mielenkiintoisen palvelusajan, tilaisuuden tutustua vieraisiin maihin ja kansoihin, mahdollisuuden säästämiseen, tilaisuuden kielitaidon kohentamiseen sekä ainutlaatuisen kokemuksen työskentelystä erilaisista olosuhteista lähtöisin olevien henkilöiden kanssa.

Kriisinhallintatehtäviin on mahdollisuus päästä lähettämällä hakemus varusmiespalvelun jälkeen. Hakijalta edellytetään muun muassa hyvää fyysistä kuntoa ja terveyttä, luonteen tasapainoa, kykyä sietää henkistä painetta, yhteistyökykyä, kohtuullista englannin kielen taitoa sekä moitteettomia elämäntapoja (ei rangaistuksia).

Hyvin suoritettu varusmiespalvelus antaa mahdollisuuden hakeutua suomalaisiin rauhanturvajoukkoihin ilman että on saanut kansainvälisen koulutuksen varusmiesaikana. Reservin upseereilla on myös mahdollisuus päästä sotilastarkkailijatehtäviin. Sotilastarkkailijoiksi hakeutuvilta vaaditaan yleisten kelpoisuusehtojen lisäksi aikaisempaa, hyvin suoritettua rauhanturvaamis- palvelua ja vähintään luutnantin sotilasarvoa.

Hakemukset lähetetään Porin prikaatiin Säkylyän. Hakemuslomakkeita ja tarkempia ohjeita saa aluetoimistoista ja Porin prikaatin kotisivuilta puolustusvoimat.fi/porinprikaati. Kriisinhallintajoukkoja täydennetään jatkuvasti. Porin prikaati kutsuu hakemusten perusteella sopivimmat 3-4 viikkoa kestävään valinta- ja koulutustilaisuuteen Säkylyän, jossa lopullinen valinta tapahtuu.

Kutsu valinta- ja koulutustilaisuuteen ei kuitenkaan vielä merkitse pääsyä kriisinhallintajoukkoon.

Palvelussuhteen ehdot

Varsinainen palvelussitoumus tehdään operaatioon lähtöä edeltävän koulutuksen jälkeen. Käytännössä palvelussitoumus on työsopimus, jossa sovitaan tulevista palvelusehdoista.

Niin julkishallinnon kuin yksityissektorinkin palveluksessa olevat saavat virkavapaata tai vapautta työstä kriisinhallintakoulutuksen ajaksi. Kriisinhallintatehtävään lähtevän ei tarvitse siten irtisanoa työsuhdettaan tai virkaansa. Jokainen kriisinhallintaoperaatioon lähtevä sitoutuu palvelemaan kuusi (6) kuukautta ellei operaatiokohtaisesti ole määritelty muun pituista palvelussuhdetta. Palvelusta voidaan tietyin edellytyksin jatkaa toisella kuuden (6) kuukauden jaksolla. Palvelus kriisinhallintatehtävissä katsotaan Suomen valtion palvelukseksi.

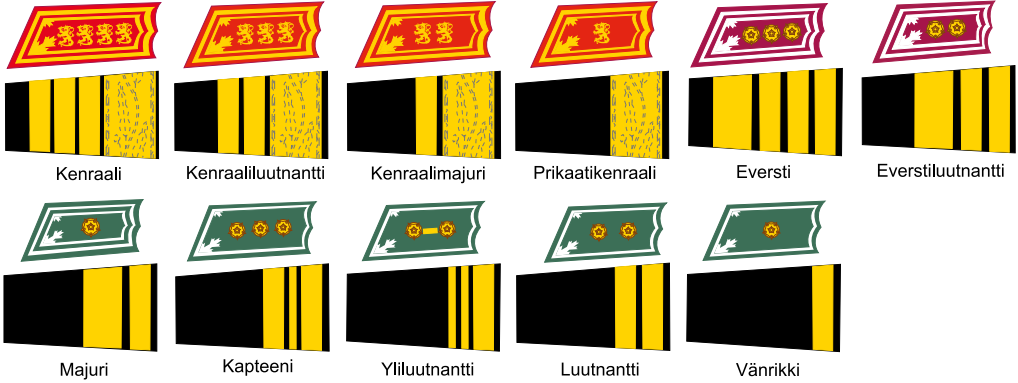
Palkkaus kriisinhallintapalveluksessa on porrastettu tehtävän ja työn vaativuuden mukaan. Kriisinhallintahenkilöstöön kuuluvalle ja sotilastarkkailijoille maksetaan palkan lisäksi operaation aikana kriisinhallintapäivärahaa palvelusvuorokausilta. Kriisinhallintatehtävästä maksettu palkka on veronalaista tuloa, päivärahat ja luontaisedut ovat verovapaata tuloa. Kriisinhallintajoukoissa annetaan luontaisena täysi yöloppu eli maksuton majoitus, muonitus, vaatetus ja varustus sekä terveydenhuolto.

- **Lisätietoja: puolustusvoimat.fi/rauhanturvaajaksi ja maavoimat.fi/porinprikaati**

Maavoimien arvomerkit

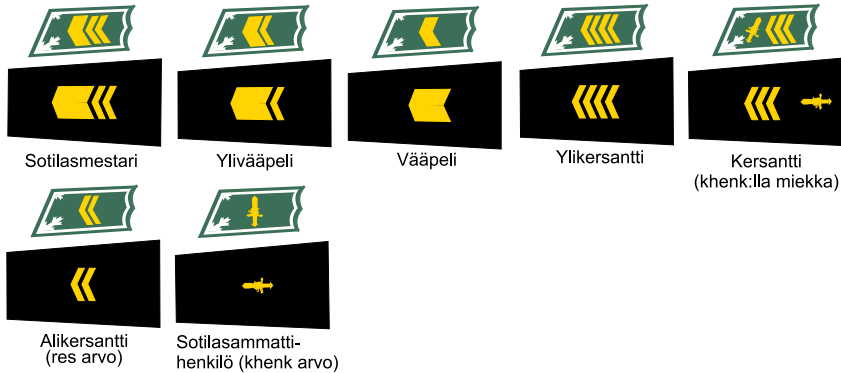
UPSEERIT JA OPISTOUPSEERIT (luutnantti - kapteeni)

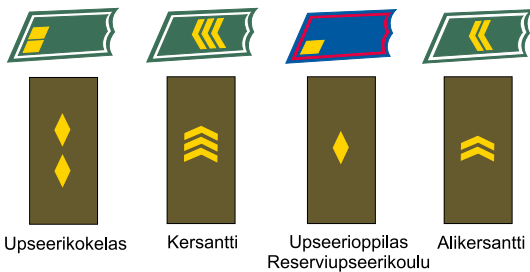
KADETIT

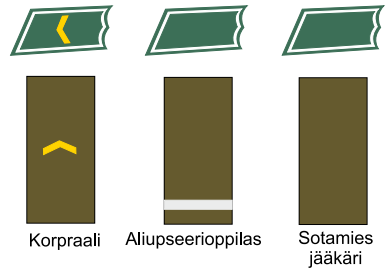
ALIUPSEERIT

VARUSMIESJOHTAJAT

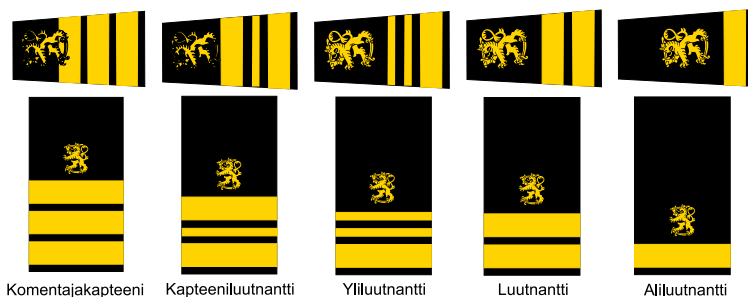
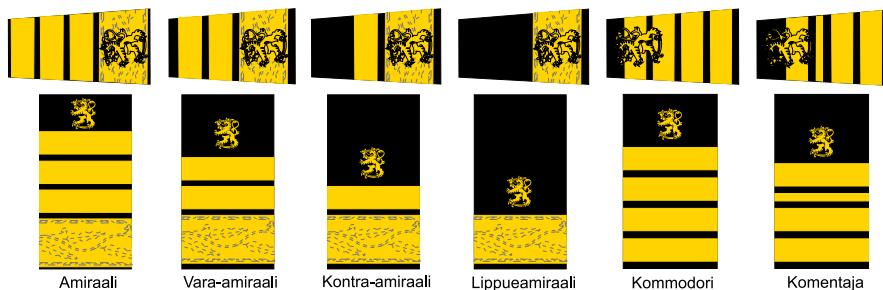

MIEHISTÖ

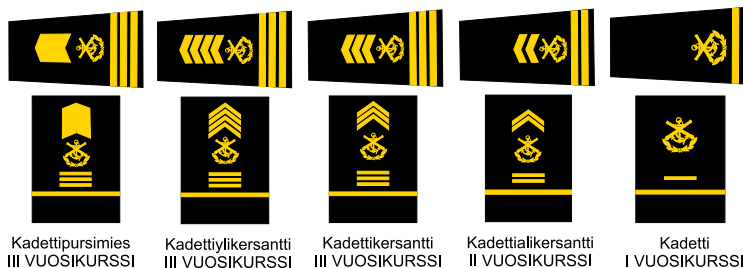

Merivoimien arvomerkit

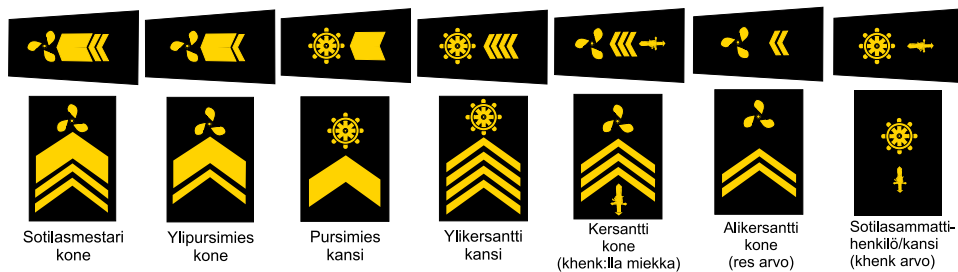
UPSEERIT JA OPISTOUPSEERIT (luutnantti - kapteeniluutnantti)

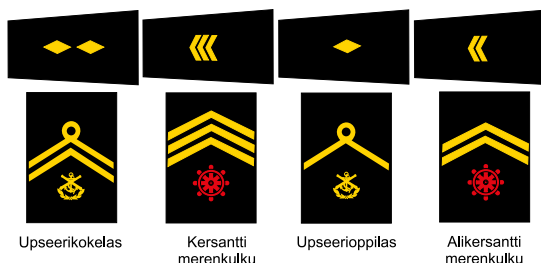
KADETTIT

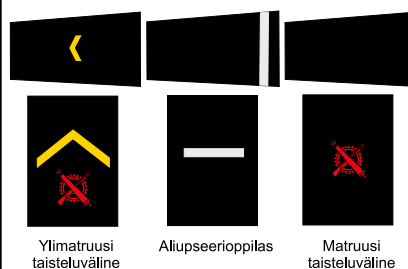
ALIUPSEERIT

VARUSMIESJOHTAJAT

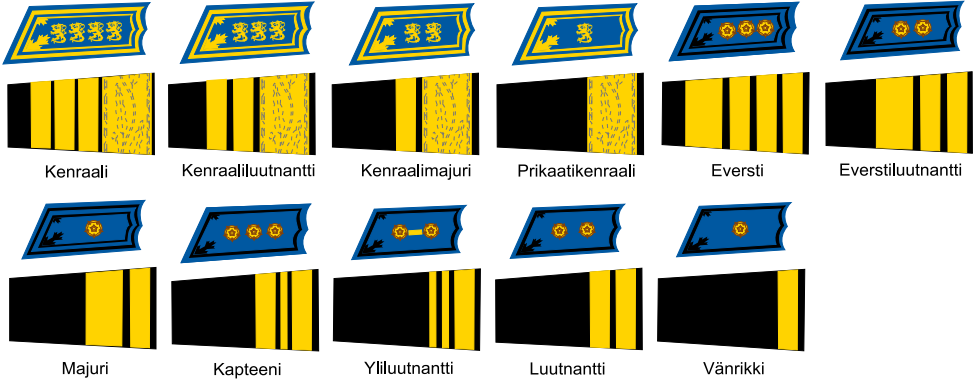

MIEHISTÖ

Ilmavoimien arvomerkit

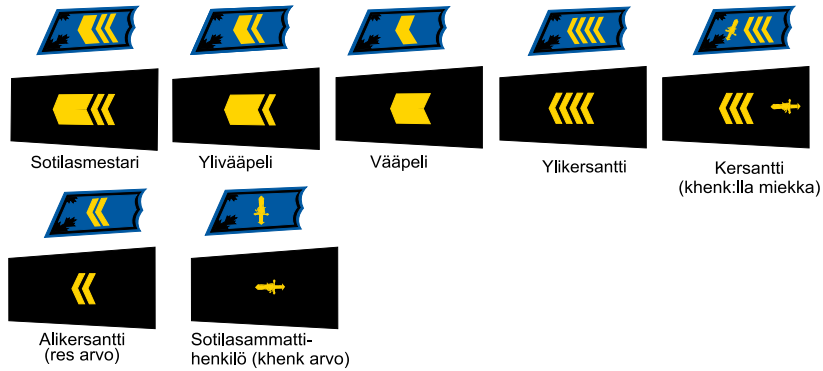
UPSEERIT JA OPISTOUPSEERIT (luutnantti - kapteeni)

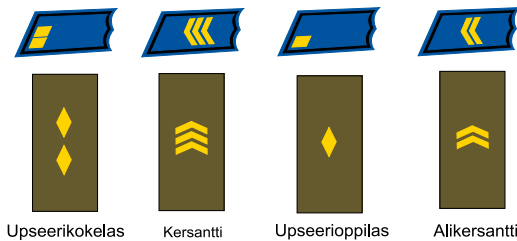
KADETTIT

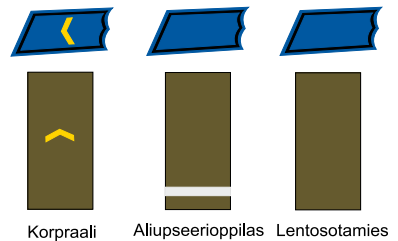
ALIUPSEERIT

VARUSMIESJOHTAJAT

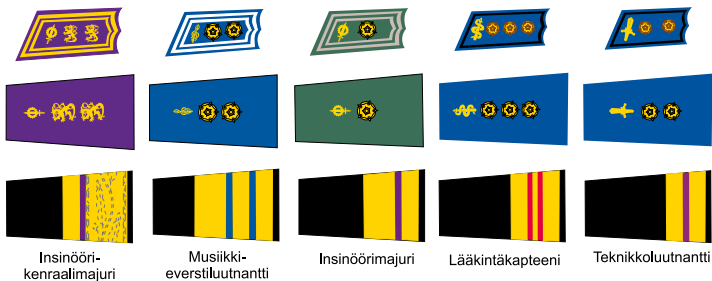

MEHISTÖ

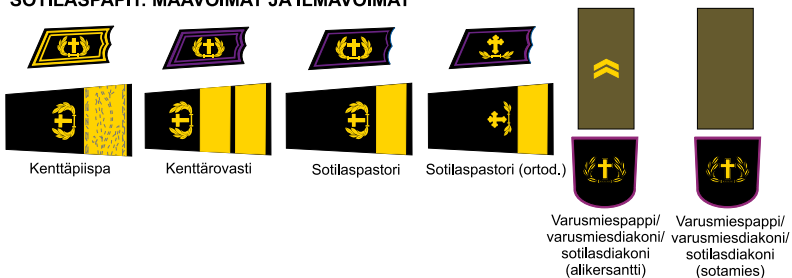

Erikoismerkit

ERIKOISUPSEERIT: MAAVOIMAT JA ILMAVOIMAT

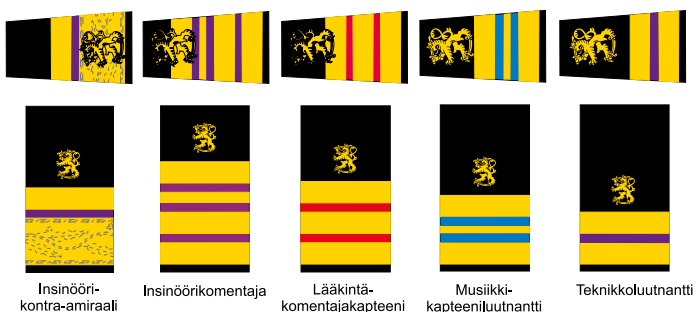
SOTILASPAPIT: MAAVOIMAT JA ILMAVOIMAT

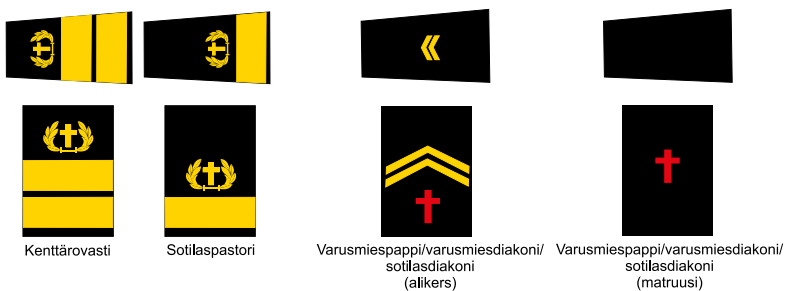
SOTILASVIRKAMIEHET: MAAVOIMAT, ILMAVOIMAT JA MERIVOIMAT / insinööriala

ERIKOISUPSEERIT: MERIVOIMAT

SOTILASPAPIT: MERIVOIMAT

Maavoimien esikunta

PL 145, 50101 Mikkeli
maavoimat.fi
puolustusvoimat.fi

ISBN 978-951-25-3145-5

ISBN 978-951-25-3146-2 (PDF)

Painopaikka

PunaMusta 2020

Puolustusvoimat

Försvarsmakten • The Finnish Defence Forces
varusmieheksi.fi